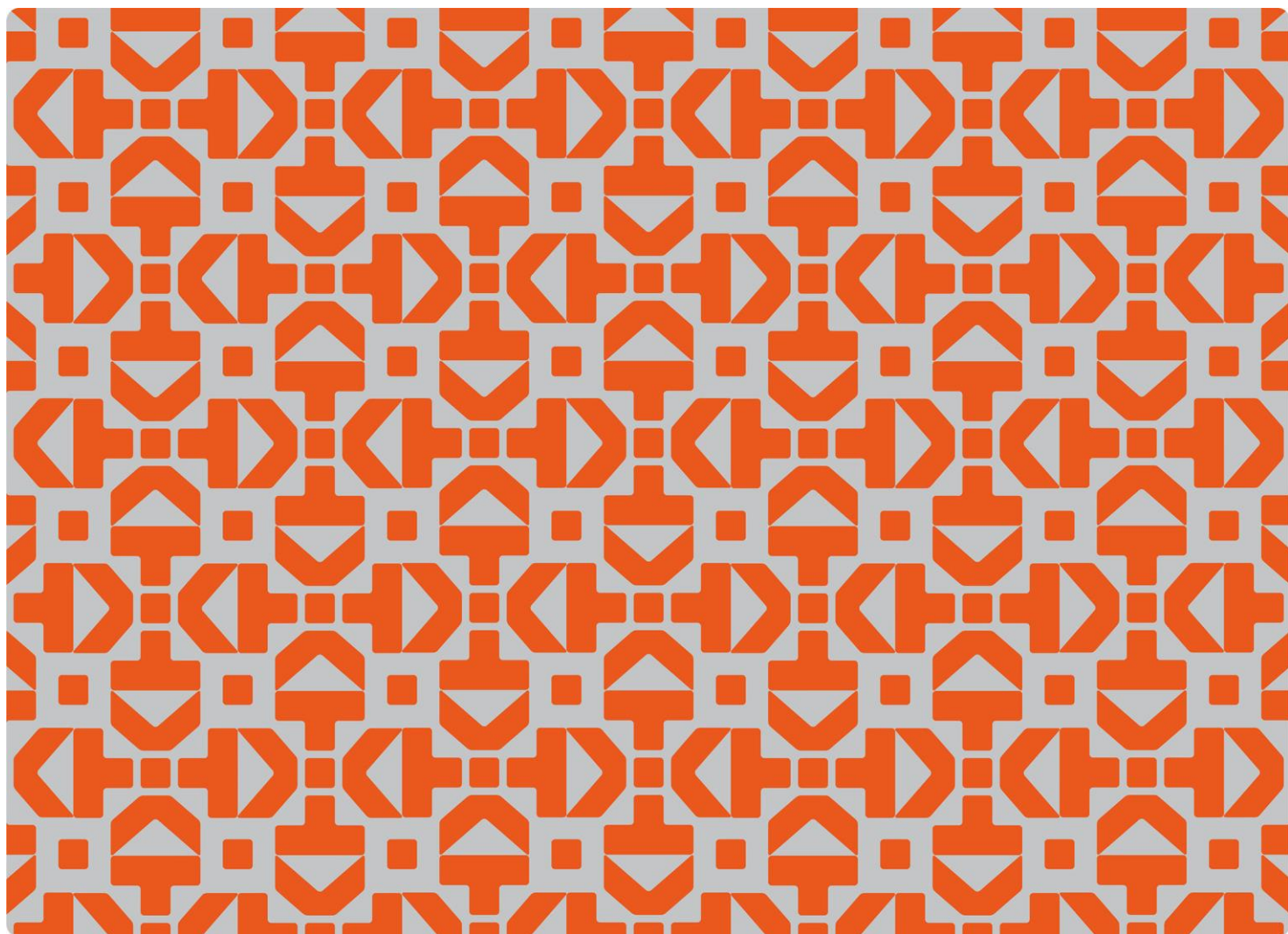

Kompetanseplattform for livslang læring

Utredning av konsept

» Kompetanseplattform for livslang læring

Utredning av konsept

Prosjektleder og redaktør:
Roland Mandal (HK-dir)

Prosjektgruppe:
Ragnhild Stenvaagnes
Jonas Rusten Wang
Jan Fredrik Stoveland-Alfsen
Eline Wigdel

ISSN 2703-9102
Utgitt: 03/2022 (prosjekt avsluttet november 2021)
© Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse

Innholdsfortegnelse

Innholdsfortegnelse	2
Sammendrag og anbefalinger	3
1. Mandat og organisering av arbeidet	7
2. Bakgrunn og behovsbeskrivelse.....	11
3. Mål for kompetanseplattformen	19
4. Detaljering av kompetanseplattform for livslang læring.....	24
5. Styring og organisering	39
6. Juridiske vurderinger	42
7. Forenklet samfunnsøkonomisk analyse	46
8. Grunnkonseptet – oppsummering og anbefalinger	53
9. Vurdering av grunnkonseptets bidrag til måloppnåelse.....	59
10. Risikovurdering.....	63
11. Gjennomføringsstrategi og veikart	67
Vedlegg 1: Deltakere i de to arbeidsgruppene	71
Vedlegg 2: Brukerreiser	72
Vedlegg 3: Forutsetninger for den samfunnsøkonomiske analysen.....	76
Vedlegg 4: Nærmere beskrivelse av kostnadskomponenter	79
Vedlegg 5: Nærmere beskrivelse av nullalternativet	84
Vedlegg 6: Nyttvirkninger i den samfunnsøkonomiske analysen	86
Vedlegg 7: Detaljerte tjenestebeskrivelser	95
Vedlegg 8: Begrepsliste.....	108
Referanser	112

Sammendrag og anbefalinger

En kompetanseplattform for et lærende arbeidsliv og samfunn

Målet med kompetansereformen *Lære hele livet* (Meld. St. 14 2019–2020) er at ingen skal støtes ut av arbeidslivet som følge av manglende kompetanse (Kunnskapsdepartementet 2019). Alle skal få muligheter til å fornye og styrke sin kompetanse, slik at flere kan stå i arbeid lenger og arbeidslivet får den kompetansen det trenger. For å møte et økende kompetansebehov i arbeidslivet og i samfunnet generelt, ønsker Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse (HK-dir), Sikt – Kunnskapssektorens tjenesteleverandør (Unit) og Lånekassen, i samarbeid med andre aktører, å etablere en digital kompetanseplattform for livslang læring. Kompetanseplattformen skal gjøre to ting: for det første skal den styrke eksisterende tjenester på kompetanseområdet. For det andre skal den knytte tjenestene tettere sammen, slik at de oppleves som mer sømløse for brukerne. Plattformen skal tilrettelegge for at både offentlige og private aktører kan lage og tilby nye tjenester. Dette omtales som økosystemet i plattformen.

Kompetanseplattformen vil tilby et bredt sett av tjenester rettet mot kunnskapssøkende individer og virksomheter, der data kan deles mellom tjenester og aktører, for å følge individer og virksomheter gjennom hele læringsreisen. Gjennom god oversikt over tilgjengelige og relevante kompetansetilbud, veiledning og dokumentasjon av kompetanse, samt formidling mot tjenester for påmelding, finansiering og gjennomføring, skal plattformen sørge for mer helhetlige kompetanseutviklingsløp. Dette vil komme både individet, virksomhetene og samfunnet til gode. Plattformen skal bidra til at individer og virksomheter har en kompetanse som gir Norge et konkurransedyktig næringsliv, en effektiv og god offentlig sektor, og som gjør at færrest mulig står utenfor arbeidslivet.

Kort oppsummert skal kompetanseplattformen bidra til at:

- Alle får bedre muligheter til å utvikle, fornye og supplere sin kompetanse, slik at færre støtes ut av arbeidslivet.
- Virksomheter raskere får dekket sitt behov for kompetanse.
- Verdiskaping, innovasjon og omstillingsevne i norsk økonomi styrkes.

Plattformen skal knytte eksisterende tjenester sammen og legge grunnlaget for nye

Hovedprinsippet i satsingen er etableringen av en felles kompetanseplattform for data og tjenester. Plattformen skal legge til rette for å dele data om utdanningstilbud fra kompetansetilbydere og oppnådd kompetanse for enkeltindivider, både innen videregående opplæring, høyere yrkesfaglig utdanning og høyere utdanning. Dataene skal styrke de digitale sluttbrukertjenestene som tilbys i dag. Plattformen skal være åpen, slik at også nye offentlige og private tjenester kan utvikles basert på de samme dataene.

I stedet for å utvikle nye tjenester og portaler skal konseptet gjenbruke de som allerede finnes, og legge til rette for mer helhetlige og skreddersydde brukerreiser gjennom de ulike tjenestene. Styrkingen er særlig knyttet til utdanningstilbud av kortere varighet, og retter seg mot personer med ulik bakgrunn, uavhengig av alder, utdanningsnivå,

arbeidslivstilknytning og bosted. Ved å gjenbruke eksisterende løsninger er risikoen lav, både når det gjelder utvikling av tjenester og antall brukere. Man legger gradvis om til at disse tjenestene samhandler med den nye plattformen.

Sammenlignet med en utvidet variant av konseptet, vil grunnkonseptet bidra til å redusere kompleksitet og gjennomføringsrisiko, og styrke sjansen for at den neste fasen med oppstart, utvikling og etter hvert realisering av plattformen vil bli en realitet. Konseptet innebærer at det offentlige tar ansvar for plattform og infrastruktur, og er premissgiver for hvordan samhandling og datautveksling skal foregå. En slik tilnærming mener vi er fornuftig for å bygge en god basis og et solid fundament for plattformen, som vil sikre at den kan etableres og konsolideres ytterligere i årene som kommer. Samtidig er det et premiss at valg av ambisjonsnivå for konseptet ikke skal begrense fremtidige muligheter for utvidelse, verken når det gjelder tjenester eller aktører.

Anbefalt konsept – hva er inkludert?

Det anbefalte *grunnkonseptet* kan deles inn i fire deler:

- Samordning av data om kompetansetilbud og kompetansebevis fra hele bredden av kompetansetilbydere, gjennom standardiserte grensesnitt.
- Én felles plattform som samler data om utdanningstilbud og kompetanse, og som muliggjør sikker datautveksling mellom aktørene på kompetanseområdet.
- Styrking og koordinering av offentlige sluttbrukertjenester rettet mot kompetansesøkende personer.
- Spesialiserte sluttbrukertjenester i både offentlig og privat regi, som anvender data og funksjonalitet i plattformen.

Konseptet vil etablere en felles plattform og et tilhørende sett av sluttbrukertjenester som det offentlige tar ansvar for. Plattformtjenestene baserer seg på gjenbruk av eksisterende tjenester som Vitnemålsportalen og Nasjonal vitnemålsdatabase (NVB), samt etablering av nye tjenester, som Utdanningsregisteret og ulike infrastrukturtenester. Plattformen vil inneholde data om kompetansetilbud og kompetansebevis fra kompetansetilbydere. Plattformen vil også tilby data og funksjoner som kan anvendes for utvikling av sluttbrukertjenester i økosystemet.

De offentlige sluttbrukertjenestene som inngår i grunnkonseptet baserer seg på gjenbruk av tjenester som i dag tilbys via Utdanning.no, karriereveiledning.no, Samordna opptak (SO), Vitnemålsportalen, Lånekassen og Nav. Konseptet inkluderer flere sluttbrukertjenester som det offentlige vil ha ansvar for. Følgende sluttbrukertjenester vil inngå i og være tilgjengelige i det samme brukergrensesnittet for sluttbruker:

- *Kompetansetilbudsoversikt* – tjeneste som på sikt skal kunne dekke alle typer kompetansetilbud, men som i en første fase fokuserer på de formelle kompetansetilbudene.
- *Min kompetanse* – kompetanseprofilteneste for den enkelte sluttbruker, med lagring og deling av kompetansebevis som nøkkelfunksjonalitet.

- *Digital veiviser* – skal hjelpe brukeren med å sette seg mål for sin utdanning og karriere, og planlegge hvordan man kan komme seg dit.
- *Ditt arbeidsmarked* – verktøy for å vurdere jobbmulighetene i egen kommune eller region.
- *Karriereveiledningstjenester* – tar utgangspunkt i den eksisterende Nasjonale karriereveiledningstjenesten.
- *Integrasjon mot Nav (CV og jobbsøk), Lånekassen (studiefinansiering) og Samordna opptak (tjenester for informasjon og påmelding)* – skal sikre sømløse brukerreiser, samtidig som duplisering av eksisterende tjenester unngås.

Når det gjelder lagring av data, så vil plattformen ta ansvar for forvaltning og deling av data om kompetansetilbud og kompetanseresultater, og dermed fungere som datakilde for sluttbrukertjenestene og andre aktører og løsninger i økosystemet.

Sluttbrukertjenestene vil kunne inneholde ytterligere utfyllende data som behøves for å støtte informasjonsbehovet og brukeropplevelsen knyttet til den aktuelle tjenesten. Som prinsipp skal imidlertid kompetansedata som har verdi for flere parter i økosystemet, gjøres tilgjengelige og delbare via tjenester i plattformen. Dette kan innebære utvidelser eller etablering av flere plattformtjenester over tid.

Konseptet gir betydelig samfunnsøkonomisk nytte

Plattformen og tjenestene skal utvikles stegvis for å redusere kompleksitet og risiko. Første steg foreslås i denne utredningen. Satsingen er estimert til å ha en samlet investeringskostnad på 136 mill. kroner (2021-kroner og inkludert mva.), fordelt over perioden 2022–2026. Dette kommer i tillegg til egeninnsats finansiert over eksisterende rammer. Sluttbrukertjenestene kan realiseres uavhengig av hverandre. Det vil derfor være mulig å omprioritere mellom disse tjenestene, og gjennom dette redusere samlet kostnadsrisiko.

Det er estimert at de påfølgende årlige forvaltningskostnadene vil være på 29 mill. kroner fra og med 2026. Samlet neddiskontert samfunnsøkonomisk kostnad i perioden 2022–2032 er 312 mill. kroner. Konseptet vurderes til å gi betydelig samfunnsøkonomisk nytte.

Hovedgrunnen er at det adresserer et samfunnsbehov – kompetanseutvikling for alle – som kan gi stor verdi i form av økt deltagelse i arbeidslivet og økt verdiskaping. Konseptet tar utgangspunkt i løsninger som allerede har stor utbredelse, og vil derfor kunne nå mange brukere. På grunn av avhengigheter til andre prosjekter, vil samfunnsnyttan bli størst dersom prosjektet starter opp tidlig i 2022.

Nøkkelgevinster for brukerne

For at arbeidstakere og virksomheter skal være relevante og konkurransedyktige i tiden fremover, er det et økende behov for å utvikle og fornye egen kompetanse. Den teknologiske utviklingen bidrar samtidig til at kompetanseheving kan gjennomføres på nye og mer effektive måter. Å prioritere utviklingen av en digital kompetanseplattform er viktig for å utnytte dette potensialet, og for å utløse de effektene og gevinstene som ligger i å etablere et tettere samspill mellom dagens tjenester og aktører på kompetansefeltet. Kompetanseplattformen har potensial i seg til å realisere store verdier for individ,

arbeidsliv og for verdiskaping og omstilling i det norske samfunnet. Fra et brukerståsted kan de viktigste gevinstene av plattformen oppsummeres slik:

- Mer helhetlige og sammenhengende brukerreiser, som bidrar til å senke den enkeltes terskel for å gjennomføre relevant kompetanseheving.
- Mer tilpasset informasjon og økt fleksibilitet i gjennomføring vil gjøre det enklere å kombinere kompetanseheving med jobb og familieliv.
- Et digitalt tilgjengelig kompetansetilbud, kombinert med effektive prosesser for påmelding og gjennomføring, vil bidra til å styrke fleksibiliteten i utdanningsgjennomføringen og gjøre tilbudet mer tilgjengelig – uavhengig av brukernes alder, utdanningsbakgrunn, arbeidslivstilknytning og bosted.

Utredningen anbefaler at det gjennomføres et hovedprosjekt med sikte på å utvikle og etablere den digitale kompetanseplattformen. Med utgangspunkt i det grunnkonseptet som foreslås for den første etableringsfasen, vil flere av tiltakene i denne fasen omhandle videreutvikling av eksisterende løsninger hos Sikt (tidl. Unit) og HK-dir. Samtidig legges det opp til at andre statlige og private aktører skal kunne tilby digitale løsninger og tjenester som en del av plattformen.

1. Mandat og organisering av arbeidet

Mandat for oppdraget

27. november 2020 leverte Kompetanse Norge og Unit et felles satsingsforslag for en digital kompetanseplattform for livslang læring til Kunnskapsdepartementet. I et supplerende tildelingsbrev til Kompetanse Norge og Unit fra april 2021 gir Kunnskapsdepartementet virksomhetene i oppdrag å utrede videre etatenes forslag om et konsept for en digital kompetanseplattform, kalt Læringsportalen.¹ I oppdragsbrevet påpekes det at en videreutvikling av konseptet vil kreve innsats innenfor flere områder for å lykkes, og departementet ba om at de utførende virksomhetene måtte se nærmere på og utdype følgende punkter:

- *Tjenesteutvikling:* Utvikling og etablering av tjenester og applikasjoner rettet mot sluttbrukere av den digitale kompetanseplattformen.
- *Plattformutvikling:* Utvikling og etablering av en teknisk infrastruktur og applikasjoner som tilbyr funksjonalitet og data som understøtter målene i satsingen.
- *Rammebetingelser og lovarbeid:* Arbeid som skal legge til rette for blant annet økt deling og samhandling mellom målgruppene via plattformen, men også andre tiltak som kan øke deltakelse i kompetanseutvikling, eksempelvis stimulering og tilrettelegging for utvikling og deling av læringsinnhold fra tilbydere på plattformen.
- *Kompetansetilbud:* Løpende arbeid gjennom programperioden for å etablere samarbeid og integrasjon av læringstilbud hos kompetansetilbydere.
- *Service og forvaltning:* Etablering av styrings- og forvaltningsmodell for den digitale kompetanseplattformen. Arbeidet inkluderer både den tekniske driften og innholdsforvaltningen.

I tillegg til disse temaene ba departementet om at det, som en del av utredningen, skulle gjennomføres en forenklet samfunnsøkonomisk analyse av det foreslåtte konseptet. Foruten å gi en vurdering av nytte, kostnad og risiko knyttet til realisering av en kompetanseplattform, har analysen vurdert mulighetene for å belyse eventuelle økte kostnader ved å inkludere tjenester som faller utenfor plattformens hovedformål. Flere av disse tjenestene ble vurdert som for lite definerte på nåværende tidspunkt, og ble derfor tatt ut av grunnkonseptet. Kostnadene ved forvaltningsregimet som følger det foreslåtte konseptet er beregnet, og det er budsjettert midler til utredning og forankring av en styrings- og forvaltningsmodell.

En risikoanalyse er gjennomført, og overordnede prinsipper for en styrings- og forvaltningsmodell er vurdert. Videre er tiltaket vurdert opp mot personvernregelverket. I tillegg ba departementet om at utredningen måtte adressere følgende tema:

¹ Statsbudsjettet 2021, kap. 258, post 21, *Supplerende tildelingsbrev til Kompetanse Norge og Unit med felles oppdrag om læringsportal.*

- *Ambisjonsnivået for deling av data:* Det må gjøres en grundigere analyse av hvorvidt ambisjonsnivået for deling av data mellom aktørene som kompetanseplattformen legger opp til er forenlig med juridiske rammer, spesielt hensynet til den enkeltes personvern.
- *Totalt kostnadsbilde:* Det skal gjøres en vurdering av det totale kostnadsbildet ved det foreslåtte konseptet, som også inkluderer eventuelle andre finansieringskilder.
- *Ikke-formell utdanning:* Se på hvorvidt dette kan gjennomføres på en hensiktsmessig måte, og belyse utfordringer knyttet til godkjenningsordninger og byråkratisering.

Av tidshensyn, og som følge av at prosjektet er i en konseptfase, er det enkelte elementer denne utredningen ikke har detaljerte anbefalinger om. Disse må avklares i et eventuelt hovedprosjekt. Juridiske vurderinger knyttet til konkrete tjenester i plattformen og behovet for databehandling, samt detaljering av en styrings- og forvaltningsmodell, er tema det vil være naturlig å utforske mer i detalj når et hovedprosjekt igangsettes. Utforming av en eventuell godkjenningsordning for ikke-formell utdanning, er et annet. En grunn til at vi ikke har gått videre med å utrede en godkjenningsordning, er at ikke-formell utdanning ikke er prioritert å starte med som en del av det anbefalte grunnkonseptet. En annen grunn er at dette med godkjenning av ikke-formell utdanning er et komplisert område. Siden det involverer svært mange ulike tilbydere, passer ikke nødvendigvis samme godkjenningsordning eller kriterier for alle. Det gjør det vanskelig å komme med noen klare anbefalinger i denne fasen. Det er viktig at bredden av ikke-formelle tilbud på et tidspunkt blir inkludert i plattformen. Samtidig er det ønskelig å unngå useriøse tilbud og duplisering av eksisterende tjenester hos aktører som for eksempel kursguiden.no.

Ikke-formelle tilbud kan i dag deles i to overordnede kategorier:

1. Ikke-formelle tilbud som er godkjent gjennom andre ordninger. Dette gjelder for eksempel privatistiskoler som er godkjent hos Lånekassen, ikke-formelle tilbud hos akkrediterte og/eller offentlige tilbydere, eller godkjente private tilbydere av norskopplæring. Mange av disse tilbudene ligger i dag på Utdanning.no.
2. Alle andre ikke-formelle tilbud.

En godkjenningsordning må være smidig og brukervennlig for tilbyderne, og samtidig sikre seriositeten til plattformen.

Organisering av arbeidet

Formålet med utredningsarbeidet har vært todelt:

1. Utrede videre konseptet for en digital kompetanseplattform for livslang læring som ble presentert i felles satsingsforslag fra Unit og Kompetanse Norge. Utredningen skal gjøre det mulig for myndighetene å vurdere videre prosess rundt igangsetting og finansiering av et større prosjekt.
2. Følge opp og realisere tjenesteutvikling som på kort sikt kan bidra til bedre tjenester på kompetanseområdet, og som samtidig bygger opp under det foreslåtte konseptet.

1. juli 2021 ble Kompetanse Norge, Diku, Universell og deler av Unit og NSD til Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse (HK-dir). Det formelle ansvaret for gjennomføringen av utredningsarbeidet har siden denne datoen ligget hos HK-dir og Unit. 1. januar 2022 ble NSD, Uninett og Unit slått sammen til Sikt – Kunnskapssektorens tjenesteleverandør. Sikt skal utvikle, anskaffe og levere tjenester og infrastruktur til kunnskapssektoren. Disse endringene i organisering innebærer at arbeidet med en kompetanseplattform fremover må organiseres som et samarbeid mellom HK-dir og Sikt, i tillegg til andre aktører.

Utredningen utgjør hovedleveransen fra forprosjektet. Hensikten med utredningen er å gi et grunnlag for den videre prosessen med å vurdere igangsetting og finansiering av tjenester og infrastruktur som kan inngå i en digital kompetanseplattform for livslang læring. Innledende arbeid med tjenesteutvikling har foregått parallelt med utredningsarbeidet, og har fokusert på utviklingen av et utdanningsregister.

Arbeidet med utredningen har vært koordinert og ledet av en prosjektgruppe, bestående av deltakere fra Unit og Kompetanse Norge (fra og med 1. juli HK-dir). Arbeidet startet i mars 2021, og ble avsluttet med overleveringen av utredningen den 8. november. Tre faggrupper ble opprettet i den innledende fasen av arbeidet; en faggruppe for løsningsarkitektur, en for konseptutvikling og en for lovarbeid. Faggruppene jobbet med spesifikke tema og problemstillinger innenfor sine områder, som for eksempel brukerreiser, konseptutvikling, løsningsarkitektur, personvern og informasjonssikkerhet.

Prosjektgruppen sørget for å koordinere aktiviteten på tvers av faggruppene. Det ble underveis gjennomført flere fellesmøter i prosjektet, for å sikre utveksling av kunnskap på tvers av faggruppene, og for å ivareta en helhetlig tilnærming til utredningsoppdraget. Etter sommeren ble det lagt opp til mer jobbing på tvers av faggruppene, blant annet gjennom workshops der fagpersoner fra ulike fagmiljøer hos de involverte virksomhetene ble trukket inn. Prosjektet har også hatt en styringsgruppe, der ledelsen i HK-dir, Unit og Lånekassen har vært representert.

Departementet ba i oppdragsbrevet om at det skulle etableres en eller flere arbeidsgrupper for arbeidet, der partene i arbeidslivet og andre relevante aktører skulle være representert. Etter dialog med departementet valgte prosjektet å opprette to arbeidsgrupper – en for partene i arbeidslivet (hovedsammenslutningene) og en for kompetansetilbydere.² Gruppene skulle være en arena for innspill og diskusjon knyttet til utformingen av en kompetanseplattform. Møtene i arbeidsgruppene har gitt prosjektet gode muligheter til å holde sentrale aktører orientert om arbeidet som har blitt gjort, samtidig som gruppene har bidratt med viktige innspill underveis. Det ble gjennomført tre møter i hver arbeidsgruppe. I tillegg fikk alle deltakere tilsendt et utkast til rapport mot slutten av prosjektperioden.

Konseptet og forprosjektets arbeid ble lagt frem for Digitaliseringsrådet den 16. september. I forkant av møtet spilte prosjektgruppen inn ulike problemstillinger som vi ba rådet forberede seg spesielt på, slik at de kunne gi innspill til dette i møtet. I etterkant av møtet

² Se vedlegg 1 for en oversikt over hvilke organisasjoner og aktører som var representert i de to arbeidsgruppene.

fikk vi oversendt en oppsummering av innspillene fra Digitaliseringsrådets sekretariat. Innspillene ble tatt inn i det videre arbeidet med å besvare utredningsoppdraget.³

Det har underveis i prosjektperioden blitt gjennomført møter med ulike eksterne aktører, blant annet med Nav, NOKUT – Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen og Vigo – søkeportalen til videregående opplæring. I møtet med Nav (16. august) fikk vi en presentasjon av Navs CV-tjeneste og arbeidsplassen.no, inkludert planer for videreutvikling av tjenestene. Dialogen med NOKUT har vært viktig for arbeidet med et utdanningsregister. Møtet med Vigo, som er en tjeneste som forvalter og administrerer data for videregående opplæring, fant sted 20. oktober. Prosjektet presenterte arbeidet med kompetanseplattformen, og den påfølgende diskusjonen bekreftet at Vigo er positive til å bidra med informasjon og data til plattformen.

Delprosjekt 2 – utdanningsregisteret

Beslutningen om å jobbe videre med et utdanningsregister ble tatt av prosjektstyret den 15. april. Selv om dette er tjenesteutvikling som skal bygge opp under hovedkonseptet, er det viktig å understreke at et utdanningsregister også vil ha stor selvstendig nytteverdi, uavhengig av om et fremtidig konsept blir realisert. Det finnes i dag ingen komplett oversikt over det formelle utdanningstilbudet i Norge, og både Lånekassen, Utdanning.no, NOKUT og Samordna opptak (SO) vil ha stor nytte av en komplett og autoritativ oversikt over utdanningstilbud og institusjoner. Også Nasjonal vitnemålsdatabase (NVB), som skal tilby vitnemål og vitnemålsdata fra videregående skoler, har behov for en komplett oversikt over skolene og ulike fagtilbud. Alle disse aktørene og tjenestene vil kunne hente en slik type informasjon fra utdanningsregisteret.

Arbeidet med et utdanningsregister bør settes i gang snarest, dersom tjenesten skal kunne være klar i løpet av 2023. Dette er først og fremst viktig for å møte behov hos Lånekassen. Det er foreløpig ikke bevilget finansiering til dette. Gjennom delprosjekt 2 har vi imidlertid påbegynt et arbeid med prosessbeskrivelser, datamodellering og løsningsarkitektur for utdanningsregisteret. Det er viktig at dette arbeidet deles og lagres på en måte som gjør at det lett kan gjenbrukes og utvikles videre når arbeidet forhåpentligvis gjenopptas i nær fremtid. Innledende arbeid med behovsvurdering, datamodellering og tjenestedesign har foregått parallelt med utredningsarbeidet, og i veikartet i kapittel 11 anbefales det at utdanningsregisteret håndteres særskilt, og at utviklingsaktiviteten starter opp allerede i 2022. Det er derfor også sendt inn et eget satsingsforslag for et utdanningsregister.

³ Tilbakemeldingen fra Digitaliseringsrådet offentliggjøres på Digidir sine hjemmesider.

2. Bakgrunn og behovsbeskrivelse

Dagens situasjon

Norge har et høyt utdanningsnivå, et arbeidsliv med mye læring, høy produktivitet og et generelt velfungerende arbeids- og samfunnsliv. Det er likevel utviklingstrekk som innebærer at det må gjøres tiltak innenfor kompetansefeltet for at Norge skal opprettholde dagens velstands nivå. Til tross for omstillinger, endrede kompetansebehov og forventninger om å stå lenger i arbeidslivet, ser vi en relativt flat utvikling i deltakelsen i opplæringsaktiviteter i Norge (Ianke 2021). Dette gjelder både formell videreutdanning og ikke-formell opplæring og uformell opplæring i arbeidslivet. De utenfor arbeidslivet og de med lavere grad av formell utdanning deltar i mindre grad i ikke-formell opplæring (Øi 2021). Utviklingen er alvorlig, fordi kravene til formell kompetanse i arbeidslivet øker. Samtidig er det stor konkurranse om jobbene for ufaglærte (NOU 2020:2). Personer med lite utdanning står derfor i fare for å falle ut av arbeidslivet, med mindre de får hevet sin kompetanse.

Behov for livslang læring

Den demografiske utviklingen, med stadig økende levealder, innebærer at befolkningen fremover må stå i jobb lenger enn i dag. Kompetansebehovsutvalget (NOU 2019:2) påpeker at kompetansepåfyll er nødvendig for å mestre nye arbeidsoppgaver, og kan være det som gjør at noen velger å jobbe lenger. Utvalget trekker også frem at evnen til å kombinere teknologi med fagkunnskap trolig blir en sentral ferdighet i fremtidens arbeidsliv (ibid.). Den kontinuerlige omstillingen i arbeidslivet gjør at arbeidstakere vil ha behov for omskolering og utvikling av kompetanse gjennom hele yrkeslivet (ibid.).

For å tette det økende kompetansegapet vil flere tiltak være relevante, og de fleste er omtalt i kompetansereformen *Lære hele livet* (Meld. St. 14 2019–2020). Tiltakene er delt inn i tre områder; tiltak for å stimulere til mer etterspørsel etter kompetanseutvikling, tiltak for å åpne utdanningssystemet for livslang læring, samt tiltak for bedre kobling mellom tilbud om og etterspørsel etter kompetanseutvikling. Innenfor de ulike områdene er det beskrevet en rekke ulike tiltak, som for eksempel mer fleksible ordninger i Lånekassen, bransjeprogram, åpne høyere utdanning for mer livslang læring, mer fleksible fagskoleutdanninger og enklere tilgang til informasjon og karriereveiledning. En digital kompetanseplattform trekkes frem som et relevant tiltak for å oppnå en bedre kobling mellom tilbud og etterspørsel etter kompetanseutvikling. Samtidig er det viktig å understreke at en kompetanseplattform også vil kunne påvirke de andre områdene positivt, gjennom å senke terskelen for å gjennomføre kompetanseheving og gjøre det samlede kompetansetilbudet mer åpent og tilgjengelig.

Perspektivmeldingen (Meld. St. 14 2020–2021) påpeker behovet for å styrke kompetansen i hele befolkningen, ikke bare blant dem med lite utdanning. Også de med fagbrev, høyere yrkesfaglig utdanning og høyere utdanning har i økende grad behov for å lære hele livet, grunnet høy omstillingshastighet i arbeidslivet (Finansdepartementet 2021a). Arbeidet med å legge bedre til rette for kompetanseheving også i voksen alder, er påbegynt

gjennom kompetansereformen. Det er iverksatt flere tiltak for å sikre bedre samsvar mellom arbeidslivets kompetansebehov og den kompetansen befolkningen har.

Også i den nye regjeringens politiske plattform, Hurdalsplattformen (2021–2025), vektlegges tiltak for å stimulere til livslang læring, blant annet gjennom å foreslå en kompetansereform for arbeidslivet og en langtidsplan for livslang læring. Regjeringen vil også gjøre det enklere for folk å få kompetansepåfyll og sikre at livslang læring er tilgjengelig der folk bor. Videre er det en rekke ambisjoner i regjeringsplattformen knyttet til å skape et mer desentralisert utdanningstilbud, slik at regionale kompetansebehov kan møtes på en bedre måte. En digital kompetanseplattform kan bli et svært viktig verktøy for å gjøre utdannings- og kompetansetilbudet mer fleksibelt og tilgjengelig – over hele landet, og for folk med ulike behov. En kompetanseplattform kan bidra til å senke terskelen for å gjennomføre relevant kompetanseheving, slik at enkeltindivider styrker sine muligheter i arbeidslivet og virksomheter får dekket sitt kompetansebehov.

Det er flere årsaker til at folk ikke deltar mer i kompetanseutvikling i arbeidslivet. Barrierer som trekkes frem er blant annet manglende motivasjon, mangel på tid og penger og at man ikke finner relevante opplæringstilbud (NOU 2019:12). Motivasjonen for å delta i kompetanseutvikling varierer mellom grupper, og forskning på arbeidslivet viser at de som har mest utdanning fra før også deltar mest (NOU 2021:2; EVU-utvalget 2019). De med lavest formell utdannelse deltar minst.

I 2013 ble Norge en del av OECD-prosjektet «Skills Strategy». Rapporten «Skills Strategy Action Report Norway» inneholder en rekke anbefalinger om hvordan Norge kan utvikle og bruke befolkningens kompetanse på en mer effektiv og målrettet måte. I rapporten trekker OECD frem utfordringen med manglende samordning mellom aktørene innenfor utdannings-, arbeidsmarkeds- og nærings- og regionalpolitikken, både nasjonalt, regionalt og mellom de ulike forvaltningsnivåene. Et viktig mål med kompetanseplattformen er nettopp å styrke denne samhandlingen mellom aktører og tjenester.

Utfordringer med dagens digitale tjenester

En gjennomgående utfordring i arbeidet med å utvikle digitale tjenester som bidrar til livslang læring, er at det er vanskelig å lage gode tjenestekjeder på tvers av dataforvaltere. En viktig årsak til dette er at det er vanskelig å koble utdanningsdata på tvers av ulike datatilbydere, siden flere sentrale datakilder ikke lar seg sammenstille. Dette er til hinder for å lage brukervennlige personifiserte tjenester, hvor en felles pålogging gir brukerne mulighet til å bevege seg sømløst mellom ulike tjenester, uavhengig av hvilken etat som forvalter den enkelte tjeneste.

I arbeidet med digitale tjenester og samspillet mellom kunnskapssøkende og tilbydere av kompetanseutvikling, er det en generell utfordring at mange av tjenestene på kompetanseområdet tilbys via ulike plattformer og nettsider, som forvaltes av ulike virksomheter. I dag finnes det ikke en fullstendig oversikt over kompetansetilbud i Norge. Det nærmeste man kommer er Utdanning.no, som har tilgang til nær 100 prosent av alle

videreutdanningene som tilbys i UH-sektoren, men mangler informasjon om etterutdanningskurs som ikke er studiepoenggivende, samt emner som er åpne. Samtidig har Utdanning.no oversikt over alle bransjeprogram på ulike nivå.

Det er en utfordring at heller ikke Utdanning.no er kontinuerlig oppdatert med data om ulike kategorier utdanningstilbud, fordi data ikke flyter godt nok fra tilbydere og andre dataforvaltere. Dette fører til at det er krevende for kunnskapsøkende å skaffe seg en helhetlig oversikt over relevante kompetansetilbud. Samtidig har kompetansetilbyderne gjerne mangelfull informasjon om hvilke kompetansebehov arbeidslivet har. Også blant virksomhetene er det en risiko for at dagens situasjon vil bidra til å forsterke forskjellene mellom dem. Mens små virksomheter kan oppleve det som krevende å navigere i landskapet av ulike kompetansetilbud og aktører, er det annerledes for store virksomheter, som eksempelvis har andre muligheter til å inngå direkte samarbeid med ulike tilbydere (Meld. St. 14 2019–2020).

Det fragmenterte bildet av digitale tjenester på kompetansefeltet viser behovet for bedre samarbeid, for å oppnå en mer helhetlig tilnærming til digitalisering, sikre gjenbruk, øke modenheten for datadeling og for å øke dataflyten mellom tjenestene.

Kompetanseplattformen vil skape helhetlige og sømløse brukeropplevelser som setter brukeren i sentrum, og som synliggjør og tilgjengeliggjør kompetansetilbud på ett sted for brukerne. En mer sømløs brukeropplevelse, der informasjon og kommunikasjon tilpasses den enkelte, vil kunne bidra til å øke motivasjon og senke terskelen for å delta i kompetanseutvikling.

Tidligere utredningsarbeid

For å redusere kompetansegapet i arbeidslivet, tok regjeringen i stortingsmeldingen om kompetansereformen (Meld. St. 14 2019–2020) initiativ til å utvikle en digital kompetanseplattform for livslang læring. Initiativet bygget i stor grad på behovsanalysen for en digital kompetanseplattform for etter- og videreutdanning (Almbakk mfl. 2019) som Kompetanse Norge gjennomførte i 2019, på oppdrag fra Kunnskapsdepartementet. Behovsanalysen analyserte interessentenes utfordringer og behov knyttet til kompetanseutvikling i arbeidslivet. Rapporten bygger på intervjuer og arbeidsmøter med kompetansetilbydere, tilretteleggere og rammesettere, i tillegg til brukerintervjuer med enkeltindivider og virksomheter. Felles for dem som ble intervjuet er behovet for en samlet oversikt og bedre tilpasset informasjon om etter- og videreutdanning. Tabell 1 oppsummerer de identifiserte behovene fra behovsanalysen.

Tabell 1 Interessentenes behov knyttet til kompetanseutvikling (Almbakk mfl. 2019)

	Etterspørrere	Tilbydere	Tilretteleggere	Partene i arbeidslivet	Rammesettere
Bedre informasjon og oversikt	✓	✓	✓	✓	✓
Økt kunnskap om egne kompetansebehov	✓				
Økt kunnskap om arbeidslivets kompetansebehov	✓	✓	✓	✓	✓
Verktøy for kartlegging av kompetanse	✓		✓		
Veiledningsverktøy for kompetanseutvikling	✓		✓		
Samhandlingsverktøy	✓	✓		✓	
Behov for å spre informasjon		✓			✓

15. mai 2020 leverte daværende Kompetanse Norge utredningen «Konseptvalgutredning for digital kompetanseplattform» til Kunnskapsdepartementet. I henhold til utredningens mandat tok den utgangspunkt i behovsanalysen. Utredningen skulle fokusere på etter- og videreutdanning. Utredningen påpekte at det finnes flere gode digitale enkeltløsninger i kunnskapssektoren i dag, men at løsningene fremstår som fragmenterte og til dels lite brukervennlige. Tilbudet er fragmentert, med behov for mer helhetlig styring, koordinering og pålagt samarbeid på tvers av aktører. Enkeltinitiativ fremstår som lite samkjørt, med hovedfokus på å effektivisere saksbehandlingen, og med mindre fokus på sluttbrukerne.

Utredningen utforsket en rekke ulike konsepter for en plattform, hvorav fire ble analysert i utredningens alternativanalyse, iht. Statens prosjektmodell. Anbefalt konsept, «Videreutdanningsoversikten», innebærer å tilby en komplett oversikt over videreutdanningstilbud i Norge, her definert som det formelle tilbudet innen UH-sektoren, fagskolesektoren og innen fagopplæring for voksne. I tillegg gir konseptet mulighet for sikker innlogging for enkeltindivider til en Min Side, for innhenting og lagring av dokumentasjon på videreutdanning og arbeidsforhold, med CV-funksjonalitet for sammenstilling av informasjonen. Dokumentasjon og CV skal videre kunne deles med andre tjenester, utdanningsinstitusjoner, karriereveiledere og mulige arbeidsgivere. Konseptet inkluderte også enkle selvhjelpsverktøy for kompetansekartlegging og kompetanseplanlegging, samt oversikt over finansieringsmuligheter. Det ble pekt på Utdanning.no som et mulig utgangspunkt for realisering av konseptet.

Prosjektutløsende behov

Et prosjektutløsende behov er det samfunnsbehovet som utløser gjennomføringen av et prosjekt på et bestemt tidspunkt (Finansdepartementet 2010). Denne utredningen bygger på behovsbeskrivelsene fra tidligere utredninger, og fra satsingsforslaget som ble overlevert departementet i 2020. I lys av utvidelsen av hvilke kompetansetilbud plattformen skal romme, og i lys av ny innsikt og kunnskap fra prosjektsamarbeidet mellom HK-dir, Unit og Lånekassen, samt involvering av andre aktører og interessenter, er det prosjektutløsende behovet definert slik:

Samfunnet har behov for bedre oversikt over og formidling av kompetansetilbud for personer i og utenfor arbeidslivet, slik at flere deltar i relevant kompetanseutvikling. Dette krever at informasjonen om kompetansetilbud samles og tilrettelegges på en måte som gjør den tilgjengelig og nyttig for relevante målgrupper. Videre har samfunnet behov for bedre datatilgang og dataflyt på kompetanseområdet, for å muliggjøre mer sømløse og brukervennlige tjenester og mer effektive forvaltningsprosesser.

I vurderingen av hvilke behov som eventuelt utløser behov for et tiltak, er det lagt vekt på omfanget av behovene, det vil si hvor mange det gjelder, og hvor mye det haster å møte behovet.

Målgrupper

Alle som har behov for å styrke sin egen kompetanse er i målgruppen for kompetanseplattformen. Dette betyr at unge og voksne, studenter og sysselsatte, permitterte og ansatte, samt de som av ulike grunner befinner seg utenfor arbeidslivet (enten midlertidig eller permanent), skal oppleve merverdi av å benytte tjenester og funksjoner på plattformen. Vi bygger på en bred tilnærming til begrepet livslang læring, og baserer oss på det utdanningspolitiske prinsippet om at alle skal ha mulighet til å tilegne seg ny kunnskap og utvikle evnene sine gjennom hele livet, som beskrevet i NOU 2019:12 *Lærekraftig utvikling*.

Plattformen skal være relevant for alle som søker kompetanseheving, enten det er for første eller tiende gang. Dette innebærer også at plattformen skal dekke de «vanlige» behovene for etter- og videreutdanning (EVU), som dokumentert i behovsanalysen Kompetanse Norge gjennomførte i 2019 (Almbakk mfl. 2019). Vår vurdering er at den voksne delen av befolkningen vil ha spesiell nytte av tiltak som skal gjøre det enklere å finne informasjon og få oversikt, da det særlig er tilbudet til denne gruppen som er uoversiktlig. Tabell 2 viser de ulike målgruppene for kompetanseplattformen for livslang læring.

Tabell 2 Målgruppene for en kompetanseplattform for livslang læring

KUNNSKAPSSØKENDE INDIVIDER	<ul style="list-style-type: none"> • ENKELTINDIVIDER I ARBEIDSLIVET • ENKELTINDIVIDER UTENFOR ARBEIDSLIVET
KUNNSKAPSSØKENDE VIRKSOMHETER	<ul style="list-style-type: none"> • OFFENTLIGE VIRKSOMHETER • PRIVATE VIRKSOMHETER
KOMPETANSE-TILBYDERE	<ul style="list-style-type: none"> • UNIVERSITETER OG HØYSKOLER • FAGSKOLER • VIDEREGÅENDE OPPLÆRING • ANNEN OPPLÆRING • ANDRE KOMPETANSEBEVIS-UTSTEDERE
INNOVATØRER	<ul style="list-style-type: none"> • START-UPS • APP-UTVIKLERE • ANDRE NÆRINGSUTVIKLERE
TILRETTELEGGERE	<ul style="list-style-type: none"> • KOMPETANSEMEGLERE • KARRIEREVEILEDERE • PARTENE I ARBEIDSLIVET • ANDRE OFFENTLIGE OG PRIVATE VIRKSOMHETER
RAMMESETTERE	<ul style="list-style-type: none"> • DEPARTEMENTER • DIREKTORATER • KOMMUNER • FYLKESKOMMUNER • PARTENE I ARBEIDSLIVET • ANDRE OFFENTLIGE ETATER

Kunnskapssøkende individer

Kunnskapssøkende individer rommer en stor og diversifisert gruppe – fra de med sterk tilknytning til arbeidslivet til de med svak eller ingen tilknytning. Gruppen omfatter både de som deltar i arbeidslivet og av ulike årsaker ønsker eller har behov for kompetanseutvikling, og de som står utenfor arbeidslivet og har behov for kompetanseutvikling for å komme seg inn. Prosjektet har ikke sett behov for en prioritering mellom de ulike gruppene, ettersom vår vurdering er at de har sammenfallende behov når det gjelder tilgjengeliggjøring av data om kompetansetilbud og tilgang på veiledningsverktøy.

Kunnskapssøkende virksomheter

Kunnskapssøkende virksomheter er virksomheter med behov for ny og oppdatert kompetanse, gjennom kompetanseheving og eventuelt ansettelse. I en slik situasjon vil virksomhetene blant annet ha behov for å kartlegge sin eksisterende kompetanse, identifisere kompetansebehov fremover, og å kartlegge muligheter for kompetanseutvikling.

Virksomhetene er ikke prioritert som hovedmålgruppe i det anbefalte grunnkonseptet. De vil likevel kunne oppleve nyttevirkinger av plattformens tjenester, selv om det i grunnkonseptet ikke er lagt opp til utvikling av virksomhetsrettede tjenester. Grunnkonseptet skal imidlertid ha en infrastruktur som legger til rette for at offentlige og private aktører etter hvert skal kunne tilby tjenester som er verdiknende for virksomhetene.

På sikt kan virksomheter prioriteres som en hovedmålgruppe gjennom utvidelser av plattformens tjenester.

Kompetansetilbydere

Kompetansetilbyderne er en mangfoldig målgruppe, og kan grupperes i følgende kategorier:

Tabell 3 Gruppering av kompetansetilbyderne

Universiteter og høyskoler	Fagskoler	Videregående opplæring	Annen opplæring	Andre kompetansebevisutstedere
Universiteter Statlige høyskoler Private høyskoler	Offentlige fagskoler Private fagskoler	Videregående skole Øvrig fylkeskommunal voksenopplæring Privat videregående opplæring	Kommunal voksenopplæring Studieforbund og andre ikke-kommersielle kurstilbydere Private kurstilbydere Folkehøyskoler Studiesentre Bedriftsinterne kurs Andre tilbydere	Mesterbrevregisteret Førerkort Sertifisering HMS-kort Internasjonale kompetansetilbydere Andre

Tilretteleggere

Tilretteleggerne veileder enkeltindivider og virksomheter når det gjelder kompetansetilbud, karrierevalg og gjennomføring av kompetanseheving. Eksempler på tilretteleggere er karriereveiledere, kompetansemeklere, tillitsvalgte og ansatte ved lokale Nav-kontor. Studiesentre, arbeidsgiver- og arbeidstakerorganisasjoner og interesseorganisasjoner kan også ha en viktig tilretteleggerrolle, ved å formidle informasjon om kompetansetilbud.

Tilretteleggerne er en «indirekte målgruppe» for plattformen, gjennom at plattformens tjenester rettet mot kunnskapssøkende individer også kan benyttes av tilretteleggerne i deres arbeid med å orientere seg i mulighetene og veilede andre.

Rammesettere

Rammesettere for kompetanseutvikling er departementer, direktorater, fylkeskommuner, kommuner og andre offentlige etater. De arbeider med kompetanseutvikling gjennom politiske beslutninger og juridiske og økonomiske virkemidler. De forvalter strategier, regelverk og tilskuddsordninger på nasjonalt, regionalt eller lokalt nivå, og enkelte leverer digitale tjenester, som Utdanning.no er et eksempel på.

Rammesetterne er en målgruppe for plattformen ved at den, gjennom statistikk- og analysetjenester skissert i utvidet konsept, kan bidra til et bedre kunnskapsgrunnlag for politikkutvikling og bedre iverksettelse av vedtatt politikk på kompetanseområdet. Videre vil enkelte etater påvirkes direkte av at det utvikles tjenester som gjør det enklere for dem å utføre sitt samfunnsoppdrag. Dette gjelder særlig utdanningsregisteret, som blant annet vil fungere som en autorativ, digital kilde for godkjente utdanninger.

Innovatører

Et viktig formål med kompetanseplattformen er å fremme innovasjon og mangfold i kompetansetilbud og tjenester knyttet til kompetanseutvikling. For å oppnå dette, vil markedsaktører og innovatører være en viktig målgruppe. Kompetanseplattformen skal derfor utvikles slik at den på sikt kan åpnes for at denne typen aktører kan benytte genererte data fra plattformen, og tilby verdiøkende sluttbrukertjenester på lik linje med det offentlige.

3. Mål for kompetanseplattformen

Om mål for tiltaket

Konseptvalgutredningen av en digital kompetanseplattform (2020) definerte et samfunnsmål og tre effektmål for konseptet. Som følge av at denne utredningen begrenset seg til tilbudet av etter- og videreutdanning, er det gjort en ny vurdering av hvilke mål en kompetanseplattform for livslang læring bør bidra til. I henhold til metodikken for konseptvalgutredninger, skal det defineres ett eller flere mål for hva som er ønsket tilstand for den fremtidige løsningen. Å definere mål for konseptet er sentralt for denne utredningen, da det legger føringer for hvordan konseptet detaljeres ut. Videre blir det anbefalte grunnkonseptet vurdert ut fra sin evne til å realisere de overordnede målene beskrevet i kapittel 9.

Det er definert et samfunnsmål og fem effektmål. Videre prioriteres det mellom de tre resultatmålene kostnad, kvalitet og tid. Samfunnsmålet og resultatmålene er tilsvarende det som ble definert i konseptvalgutredningen.

Samfunnsmålet beskriver samfunnsutviklingen tiltaket skal bygge opp under, og er knyttet til tiltakets virkninger for samfunnet. Samfunnsmål på et for høyt nivå innebærer at måloppnåelsen i stor grad vil avhenge av andre faktorer, som effekter av andre tiltak. Samfunnsmål på et for lavt nivå vil på den annen side være begrensende for konseptutviklingen.

Effektmål skal bygge opp under samfunnsmålet, og beskriver virkningen for brukerne av plattformen. Dersom det utformes flere effektmål, bør de være innbyrdes konsistente.

Resultatmål knytter seg til de konkrete tiltakene som skal bidra til at effektmålene innfris, og er dermed en spesifisering av selve leveransen. Spesifisering av resultatmål bør derfor skje på et senere tidspunkt. Selv om resultatmål ikke er hovedfokus i en utredning som denne, er det likevel nyttig å gjøre en prinsipiell vurdering av resultatmål, i form av parameterne kostnad, kvalitet og tid. Drøftingen bør vurdere hvordan prosjektet skal prioritere mellom disse parameterne. En slik drøfting vil være nyttig i vurderingen av konseptets ulike ambisjonsnivå.

Målene gir uttrykk for ambisjonen for prosjektet. Målene bør sette søkelys på hva en ønsker å oppnå, og ikke på selve løsningen (Direktoratet for økonomistyring [DFØ] 2018). I følgende delkapittel presenteres de ulike målene.

Samfunnsmål

Samfunnsmålet for prosjektet er hentet fra Nasjonal kompetansepolitisk strategi (2017–2021) og er formulert slik: *Enkeltmennesker og virksomheter har en kompetanse som gir Norge et konkurransedyktig næringsliv, en effektiv og god offentlig sektor, og gjør at færrest mulig står utenfor arbeidslivet.*

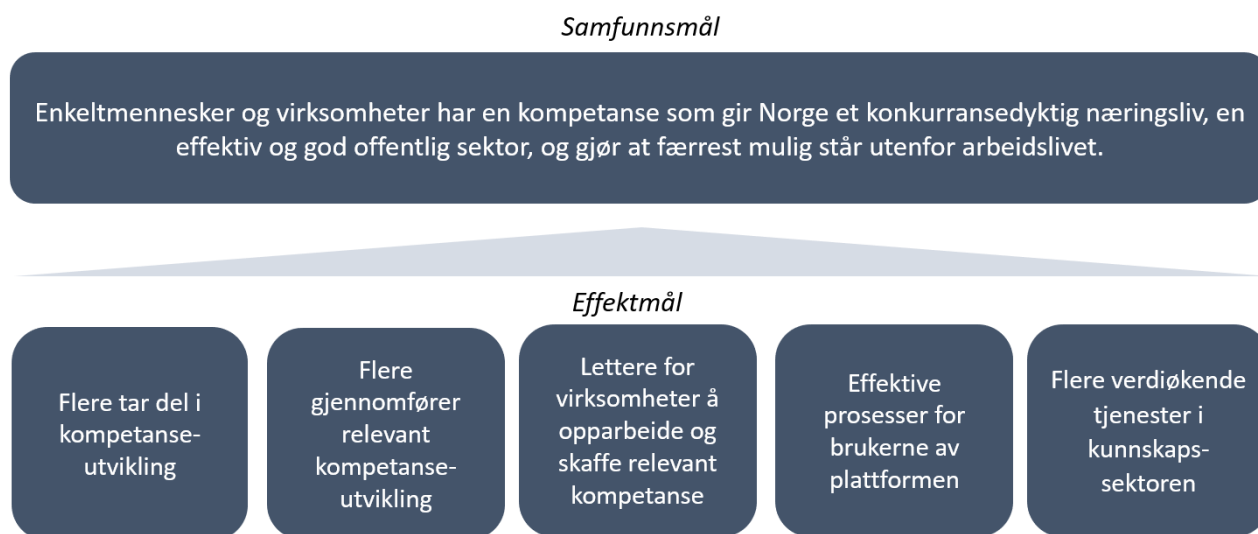
Denne strategien er utarbeidet i samarbeid mellom myndighetene, partene i arbeidslivet og frivillig sektor og studieforbund, omtalt som strategipartene (Kunnskapsdepartementet

2017). Bakgrunnen for målet er strategipartenes forståelse av det store potensialet som ligger i å utvikle og anvende befolkningens kompetanse bedre. Strategiens mål er å bidra til at arbeidslivet har den kompetansen det har behov for. Målet skal gi felles retning til de ulike strategipartenes arbeid, både i fellesskap og hver for seg.

En digital kompetanseplattform for livslang læring vil være et kompetansepolitisk tiltak som støtter opp under målet for Nasjonal kompetansepolitisk strategi. Strategiens målformulering er et effektmål på overordnet nivå, og det beskriver en tilstand som er i tråd med hva dette prosjektet ønsker å bidra til. For å sikre at det overordnede «mål bildet» er gjenkjennbart, og at flest mulig aktører drar i samme retning, er vår vurdering at det er hensiktsmessig med et samfunns mål som er i tråd med Nasjonal kompetansepolitisk strategi.

Effektmål

Med utgangspunkt i samfunns målet er det definert fem effektmål for kompetanseplattformen. Vurderingen av i hvilken grad det anbefalte konseptet vil bidra til å realisere de ulike målene, er lagt til kapittel 9.

Figur 1 Målstruktur for kompetanseplattformen

Flere tar del i kompetanseutvikling

Rask omstillingstakt og økende krav til kompetanse i arbeidslivet øker behovet for livslang læring. Samtidig bidrar økt kompetanse i befolkningen til å gjøre Norge mer omstillings- og konkurransedyktig. I dag signaliserer imidlertid mange virksomheter at de ikke får dekket sine kompetansebehov fullt ut, samtidig som deler av befolkningen i yrkesaktiv alder står utenfor arbeidslivet (NOU 2019:12). Høyere deltakelse i kompetanseutvikling vil bidra til at virksomheter i større grad får dekket sine kompetansebehov og enkeltindivider får oppdatert sin kompetanse, noe som styrker deres muligheter på arbeidsmarkedet. Selv om kravet til kompetanse i arbeidslivet har økt, viser dagens situasjon en nedgang i befolkningens deltakelse i opplæring (Keute og Drahus 2017). Det er et mål å snu denne

utviklingen. Det er også et mål at målgrupper som i relativt liten grad deltar i kompetanseutvikling, skal delta i større grad. Dette vil i så fall redusere antall personer med ingen eller svak tilknytning til arbeidslivet.

Indikatorer

Mulige indikatorer for å måle oppnåelsen av effektmålet er:

- SSBs statistikk for deltakelse og fullføring i videregående utdanning, fagskoleutdanning, høyere utdanning og voksenopplæring.
- SSBs Lærevilkårsmonitor gir statistikk over deltakelse i videreutdanning og ikke-formell opplæring.
- Bruksstatistikk fra plattformens tjenester vil også være relevant for å vurdere tiltakets måloppnåelse.

Flere gjennomfører relevant kompetanseutvikling

Utdanningsvalg er et av de viktigste valgene i livet. Det store tilbudet av utdanninger og studieretninger kan gjøre det vanskelig å velge. Det kan også være vanskelig å vite hva slags studievalg og kompetanseheving som dekker arbeidslivets kompetansebehov, og som dermed gir ønsket jobb og en trygg tilknytning til arbeidslivet. Feil valg av studier kan ha negative konsekvenser for individet. Det kan ha som konsekvens at man ikke får de jobbmulighetene man ønsker seg, og det kan bety at tiden brukt på studier og kompetanseutvikling blir lengre enn planlagt, dersom en velger å begynne på nytt med noe annet.

At individene tar relevante utdannings- og kompetansehevingsvalg kan føre til at virksomhetene raskere får tilgang på denne kompetansen. At et utdannings- og kompetansehevingstiltak er relevant, innebærer også at kompetansen er attraktiv i arbeidsmarkedet. Dersom individene i større grad deltar i relevant kompetanseutvikling, vil det kunne dekke arbeidslivets kompetansebehov på en raskere og bedre måte.

Indikatorer

Mulige indikatorer for å måle oppnåelsen av effektmålet er:

- Brukerundersøkelser.
- Måloppnåelse for effektmålet kan også måles gjennom eksisterende indikatorer for virksomheters opplevelse av tilgang på relevant etter- og videreutdanning. I dag måles dette blant annet i HK-dir (tidl. Kompetanse Norge) sitt Virksomhetsbarometer, hvor offentlige og private virksomheter rapporterer i hvilken grad de klarer å finne relevante etter- og videreutdanningstilbud til sine ansatte (Kompetanse Norge 2019b).

Lettere for virksomheter å opparbeide og skaffe relevant kompetanse

Seks av ti virksomheter melder i NHOs Kompetansebarometer at de ikke får dekket sitt kompetansebehov (Rørstad, Børing, Solberg, og Carlsten 2019). I Kommunesektorens arbeidsgivermonitor (KS 2021) melder nesten ni av ti virksomheter at de har behov for å utvikle sin digitale kompetanse, mens rundt åtte av ti oppgir det samme for

innovasjonskompetanse. Samtidig viser behovsanalysen (Almbakk mfl. 2019) at mange virksomheter ikke har tilstrekkelig kunnskap og støtte for å kartlegge eksisterende kompetanse og kompetansebehov i virksomheten. Dette er særlig en utfordring for mindre virksomheter. God tilrettelegging for kompetanseheving i virksomheter innebærer at virksomhetene er i stand til å ta gode beslutninger om kompetanseheving for sine ansatte, på en måte som dekker virksomhetens og de ansattes behov. Videre innebærer det at virksomhetene er i stand til å gjennomføre nødvendig kompetanseheving. Det er et mål for plattformen å bidra til at virksomhetene lettere får tilgang på riktig kompetanse, og at de lettere kan opparbeide relevant kompetanse.

Indikatorer

Mulige indikatorer for å måle oppnåelsen av effektmålet er:

- NHOs Kompetansebarometer.
- Kommunesektorens Arbeidsgivermonitor.
- Brukerundersøkelser av plattformen rettet mot virksomheter.

Mer effektive prosesser for brukerne av plattformen

God tilgang på data i kunnskapssektoren legger til rette for effektive prosesser for brukerne av dataene. Mer effektive prosesser vil kunne redusere kostnader for prosesseierne, samt gi bedre tjenester for sluttbrukerne. Prosesseiere kan være forvaltningsorganer i kunnskapssektoren, eller private virksomheter som produserer og leverer tjenester i kunnskapssektoren. Prosesseiere kan også være andre virksomheter eller individer som trenger data til eget bruk, for eksempel til ansettelse og engasjementer. Her vil rask tilgang på kvalitetssikrede data om søkere bidra til å effektivisere prosesser.

Indikatorer

Mulige indikatorer for å måle oppnåelsen av effektmålet er:

- Brukerundersøkelser.
- Bruksstatistikk fra plattformens tjenester.

Flere verdiøkende tjenester i kunnskapssektoren

Det er ønskelig å fremme innovasjon og mangfold i kompetansetilbudet og i tjenester som er relevant for kompetanseutvikling. Dette oppnås gjennom å tilrettelegge for et økosystem der ulike offentlige og private virksomheter kan tilby sine tjenester, og samtidig utnytte data for å utvikle nye tjenester. Dette kan gi innbyggerne et bedre utvalg av tjenester som understøtter deres kompetanseutvikling, i tillegg til bedre oversikt over det samlede tjenestetilbudet. Aktører i økosystemet skal kunne benytte standardiserte tekniske grensesnitt og API for å anvende data i plattformen (om kompetansetilbud og kompetansebevis med mer) direkte i egne tjenester, samt kunne lagre data tilbake. Ulike sluttbrukertjenester vil kunne integreres slik at det kan skapes sømløse brukerreiser for individbrukerne.

Indikatorer

Mulige indikatorer for å måle oppnåelsen av effektmålet er:

- Antall nye tjenester levert av økosystemet.
- Bruksstatistikk for tjenestene og eventuelle evalueringer.
- Eventuelle indikatorer fra brukerundersøkelser.

Krav til kompetanseplattformen

I henhold til Finansdepartementets rundskriv om krav til utredning, planlegging og kvalitetssikring av store investeringsprosjekter, skal det utformes rammebetingelser for konseptvalg i en konseptvalgutredning (Finansdepartementet 2019). Disse rammebetingelsene, eller kravene, avgrensner mulighetsrommet for valg av konsept. I tillegg skal kravene oppfylles gjennom den fremtidige driften. De følgende kravene for kompetanseplattformen har vært førende for prosessen med å komme frem til en anbefaling om ambisjonsnivå for plattformen. Kravene skal oppfylles ved en eventuell realisering av tiltaket.

Krav til kompetanseplattformen:

- Løsningen må utvikles slik at den på sikt kan gi en samlet oversikt over alle typer kompetansetilbud som tilbys i Norge, inkludert ikke-formelle tilbud.
- Løsningen må være i tråd med lover og annet regelverk, herunder skal personvern og informasjonssikkerhet ivaretas.
- Løsningen må være fleksibel, slik at den kan tilpasses endrede behov og strukturer.
- Løsningen skal ikke duplisere andre relevante digitale tjenester, men integrere og bygge på dem.
- Løsningen skal bidra til at brukerne opplever offentlige tjenester for kompetanseutvikling som mindre fragmenterte.
- Løsningen skal ta utgangspunkt i eksisterende autoritative kilder for utdanning og kompetanse, og tilrettelegge for å åpne og tilgjengeliggjøre disse dataene.
- Løsningen må bidra til mer effektiv dataforvaltning i kunnskapssektoren, gjennom å tilgjengeliggjøre informasjon om kompetansetilbud og kompetansebevis fra kompetansetilbydere i en felles plattform.
- Løsningen skal gjøre funksjonalitet og data tilgjengelig for å støtte utvikling av verdiøkende sluttbrukertjenester av andre aktører i et økosystem.

4. Detaljering av kompetanseplattform for livslang læring

Brukerreiser

For å illustrere hvordan løsningen kan bidra til å møte målgruppens behov, er det utviklet brukerreiser. Brukerreisene har dannet utgangspunkt for den videre detaljeringen av tjenester og vurderingen av disse. De to brukerreisene som ble valgt for dette formålet, én for individer og én for virksomheter, har til felles at de dekker bredden av tjenester i plattformen. Det anbefalte grunnkonseptet bygger på brukerreisen for individet, og inkluderer ikke utvikling av tjenester rettet mot virksomheter. Grunnkonseptet vil kunne legge til rette for grunnleggende deling av data om utdanningstilbud og kompetansebevis for individer, noe som igjen vil kunne støtte kompetanseutvikling i den enkelte virksomhet. Prosjektets vurdering er imidlertid at mange av de virksomhetsspesifikke tjenestene bør utvikles og tilbys av andre aktører i et økosystem. Brukerreisen for virksomheter blir derfor ikke realisert gjennom grunnkonseptet. Den synliggjør likevel hvilken opplevelse virksomheter skal kunne ha ved å bruke data tilgjengeliggjort via plattformen, samtidig som flere av stegene i brukerreisen ivaretas gjennom tjenester fra andre aktører.

I utarbeidelsen av brukerreisene er det benyttet tjenestedesignmetodikk. Videre er det gjennomført målgruppeanalyse, samt kartlegging og strukturering av brukerbehov og brukerscenarier. Konseptgruppen som har jobbet med brukerreisene har bestått av deltakere fra HK-dir, Lånekassen, Unit og Digital Norway. I tillegg til utarbeidelse av brukerreiser, har gruppen jobbet med scenarier for andre målgrupper som viser hvordan de kan oppleve nytte av kompetanseplattformen, slik som tilretteleggere, innovatører og kunnskapstilbydere. Brukerreisene presenteres i vedlegg 2.

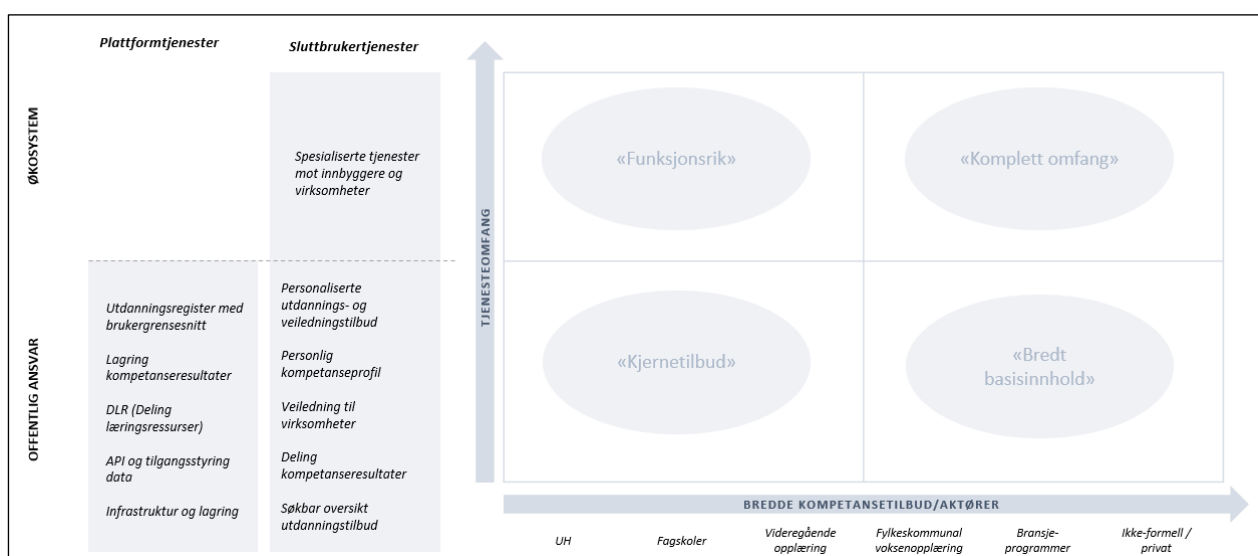
Ambisjonsnivå og grunnkonsept

Målet for utredningsarbeidet har vært å legge til rette for etablering av en større satsing for å utvikle og realisere kompetanseplattformen. Utredningen bygger på satsingsforslaget fra november 2020, og har utredet og spesifisert dette nærmere. Samtidig peker utredningen på tjenester og grunnleggende infrastruktur det vil være behov for å se nærmere på og jobbe videre med gjennom 2022, uavhengig av om hele satsingen blir realisert.

Gjennom utredningsarbeidet har vi fra ulike aktører mottatt innspill om at konseptet beskrevet i satsingsforslaget er spennende og ambisiøst. Samtidig har det blitt pekt på at konseptet er omfattende og komplekst, noe som skaper behov for tydeliggjøring og prioritering. For å kunne utforske potensialet og mulighetsrommet i plattformen, og få et klarere bilde av hvilke muligheter som er tilgjengelige, valgte vi en strategi med å utforske og beskrive ulike ambisjonsnivåer for konseptet. Det å ta utgangspunkt i ulike ambisjonsnivå har gitt flere fordeler i arbeidet med å komme frem til et ambisjonsnivå og et løsningskonsept for en digital kompetanseplattform. Tilnærmingen har:

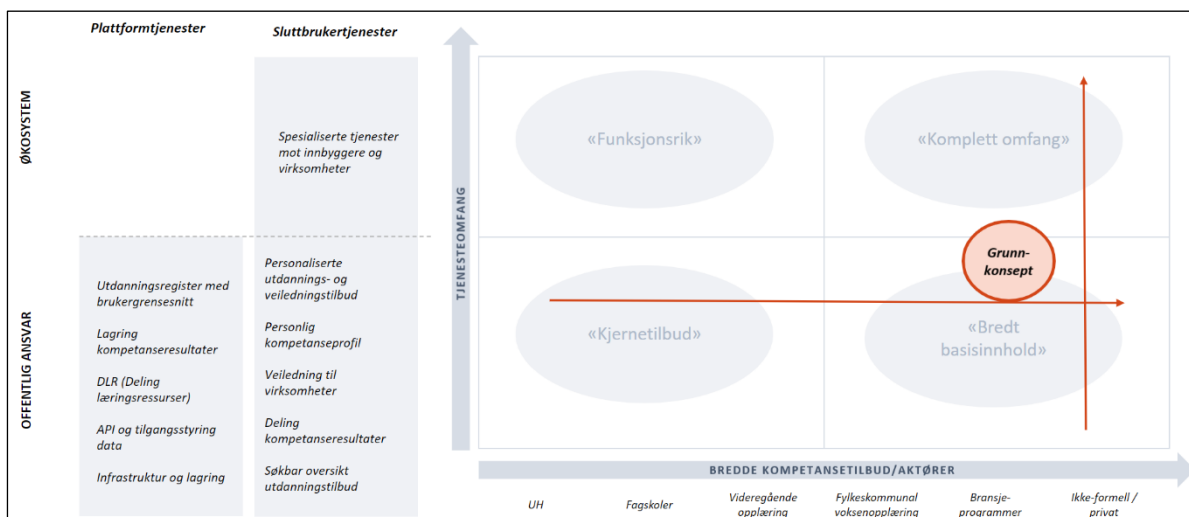
- Gjort det enklere å skille mellom hva som er infrastruktur- og plattformtjenester og hva som er sluttbrukertjenester.
- Synliggjort mulighetene og bredden i plattformen, og dermed gitt oss et verktøy for å foreslå prioriteringer og avgrensninger.
- Gitt oss et grunnlag for å besvare spørsmål om hvilke målgrupper som skal dekkes og hvilke tjenester som skal være en del av plattformen.
- Gitt oss et grunnlag for å vurdere hva som skal være det offentliges ansvar på plattformen.
- Gitt oss et grunnlag for å anbefale en variant av konseptet (grunnkonseptet), og i neste omgang foreslå prioriteringer blant ulike tiltak i et veikart for perioden 2023-2026.

Ambisjonsnivåene ble utforsket med utgangspunkt i en modell med to akser; en for aktører (x) og en for tjenestetilbud (y). Å ta utgangspunkt i kompetansetilbudene og kompetansetilbyderne viste seg å være godt egnet til å få frem variasjonsbredden og mulighetene i plattformen:

Figur 2 Fremstilling av ulike ambisjonsnivå for konseptet

Basert på arbeidet i faggruppene og arbeidsmøter som er gjennomført i prosjektets regi, samt innspill fra deltakerne i arbeidsgruppene og andre aktører, har vi kommet frem til en anbefalt variant av konseptet. Figur 3 viser hvordan det anbefalte grunnkonseptet plasserer seg i matrisen som viser ulike ambisjonsnivå for konseptet. Pilene i figuren er ment å illustrere at utviklingen av en plattform må ses på som en dynamisk prosess, og at det å realisere plattform- og sluttbrukertjenester som er i tråd med grunnkonseptet vil legge til rette for realisering av andre tjenester og annen funksjonalitet på lengre sikt:

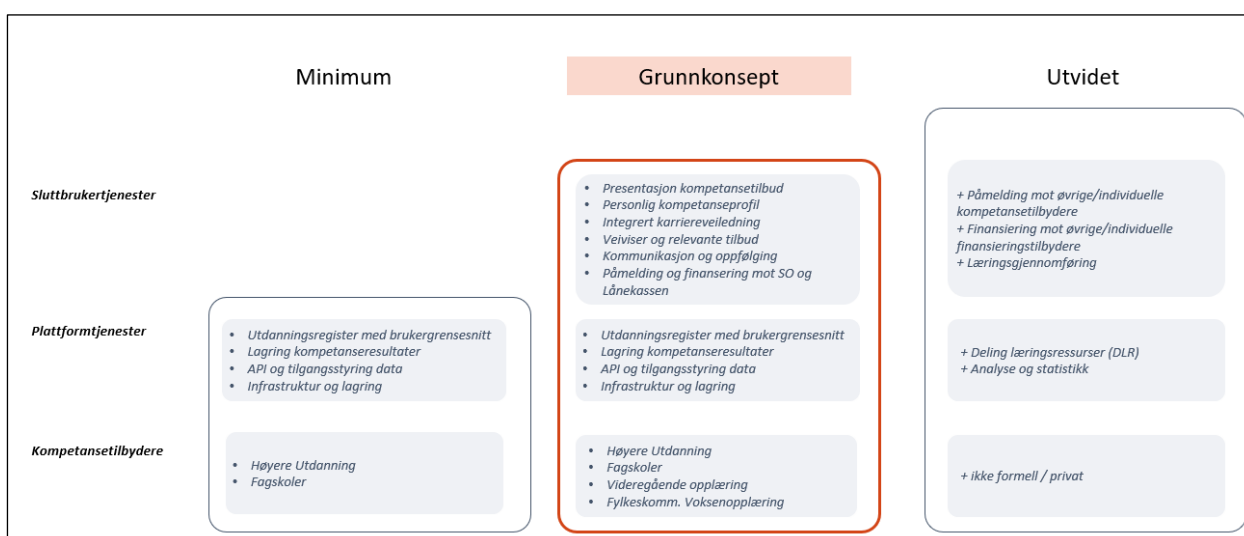

Figur 3 Omfanget av det anbefalte konseptet

Å beskrive hva som skal være det offentliges rolle og ansvar på plattformen, har vært en viktig del av konseptarbeidet. Som det kommer frem av figuren, er det offentliges rolle konsentrert om tre grunnleggende forhold:

- Det offentlige tar ansvar for infrastrukturen og helheten i plattformen.
- Det offentlige tar ansvar for kritiske tjenester rettet mot sluttbrukerne, herunder kompetansetilbudsoversikt, kompetansebevis, kompetanseprofil, karriereveiledning, samt integrasjon mot tjenester for påmelding til og finansiering av læringsgjennomføring.
- Det offentlige er premissgiver for hvordan økosystemet skal fungere.

Figur 4 oppsummerer hvordan det foreslåtte grunnkonseptet skiller seg fra en utvidet variant av konseptet, slik det ble presentert i det opprinnelige satsingsforslaget, og en tenkt minimumsvariant av konseptet:

Figur 4 Tre ulike ambisjonsnivå for kompetanseplattformen

Minimumskonseptet

Minimumskonseptet omfatter plattform som hovedkomponent i konseptet, og de tjenestene som inngår i denne. Dette inkluderer tjenestene utdanningsregister, deling og lagring av kompetansebevis, samt infrastruktur og felleskomponenter for tilgangsstyring og deling av data. Tjenestene som inngår i minimumskonseptet vurderes som viktigst å prioritere ut fra et brukerståsted, og representerer det som minimum bør utvikles og etableres for at kompetanseplattformen skal gi grunnleggende funksjoner for deling av data i kunnskapssektoren. Forskjellen mellom det anbefalte grunnkonseptet og minimumskonseptet går på innslaget av sluttbrukertjenester, samt bredden av kompetansetilbydere som inngår i plattformen.

Et valg om å begrense finansiering til et minimumskonsept innebærer ikke at sluttbrukertjenester til kunnskapssøkende vil være helt fraværende. Eksisterende sluttbrukertjenester som Utdanning.no og arbeidsplassen.no vil kunne nyttiggjøre seg av data fra kompetanseplattformen fra første stund, siden disse allerede er tilgjengelige. Tilrettelegging og videreutvikling av sluttbrukertjenester for å møte målgruppenes behov for livslang læring, vil imidlertid ikke være koordinert og finansiert som del av kompetanseplattformen i minimumskonseptet.

Grunnkonseptet

Grunnkonseptet utgjør det anbefalte ambisjonsnivået for konseptet, og består av hovedkomponentene plattform og offentlige sluttbrukertjenester. Grunnkonseptet skal bidra til mer helhetlige brukerreiser gjennom bedre integrasjon og dataflyt mellom eksisterende tjenester, og redusert kompleksitet ved å først prioritere nødvendig infrastruktur og tjenesteintegrasjon. Dette vil senke terskelen for videre tjenesteutvikling på dette området, både for offentlig og privat sektor. Konseptet innebærer at det offentlige tar ansvar for plattform og infrastruktur, og er premissgiver for hvordan samhandling og datautveksling skal foregå i plattformen. Videre tar offentlige myndigheter ansvar for sentrale innbyggertjenester. Sammenlignet med en utvidet variant av konseptet, vil grunnkonseptet bidra til å redusere kompleksitet og gjennomføringsrisiko. Konseptet baserer seg på gjenbruk av tjenester som finnes i regi av blant annet Utdanning.no, karriereveiledning.no, Nav og Lånkassen, samt tjenester for deling av kompetansebevis (Vitnemålsportalen.no). Konseptet utnytter eksisterende løsninger, og vil gi merverdi for store etablerte brukergrupper. Det er grunnkonseptet som ligger til grunn for den samfunnsøkonomiske analysen i kapittel 7.

Utvidet konsept

Utvidet konsept bygger videre på grunnkonseptet, men omfatter i tillegg tjenester som bør realiseres i et mer langsiktig perspektiv. Det utvidede konseptet synliggjør mange av de mulighetene og tjenestene som ble beskrevet i satsingsforslaget, blant annet når det gjelder deling av læringsressurser og læringsgjennomføring. Dette er eksempler på tjenester og funksjoner som ikke er en del av det anbefalte grunnkonseptet.

Enkelte av tjenestene innen Analyse og statistikk som er beskrevet i det opprinnelige satsingsforslaget, vil kunne bli ivaretatt av andre initiativ. De anbefales derfor tatt ut av det videre arbeidet med kompetanseplattformen. De inngår derfor ikke i de tjenestebeskrivelsene som gis her. Dette gjelder særlig tjenestene utdanningsstatistikk og arbeidsmarkedsstatistikk. Statistikk om utdanningstilbud vil kunne håndteres av prosjektet «Kunnskapssektorens datafellesskap» (KUDAF), som skal etablere en plattform for deling av data og bygge et økosystem for data som skal muliggjøre økt viderebruk av data fra kunnskapssektoren. Sikt (tidl. Unit) har også et pågående initiativ for å etablere en analyseplattform for UH-sektoren, som vil kunne betjene deler av behovet.⁴ Behovet for å presentere relevant arbeidsmarkedsstatistikk til kunnskapssøkende vil kunne ivaretas av den foreslåtte sluttbrukertjenesten «Ditt arbeidsmarked».

Begrunnelse for anbefalt ambisjonsnivå – grunnkonseptet

Hovedbegrunnelsen for at minimumskonseptet ikke er anbefalt, er at konseptet ikke inkluderer utvikling av sluttbrukertjenester. Som det kommer frem av den samfunnsøkonomiske analysen, er sluttbrukertjenestene vesentlige for at samfunnet skal oppnå gevinster gjennom realiseringen av tiltaket. Hovedbegrunnelsen for at utvidet konsept ikke er anbefalt realisert per i dag, er at det hefter usikkerhet ved hvor store gevinster disse tiltakene vil medføre, i tillegg til at utviklingen av tjenestene er kostnadsdrivende. Flere av tjenestene er dessuten for umodne til at man kan starte en detaljert planlegging i dag. Å avvente en del av de tjenestene som bygger på datadeling og personalisering, og der utgangspunktet på mange måter ikke er modent nok, vil bidra til å redusere usikkerhet og risiko.

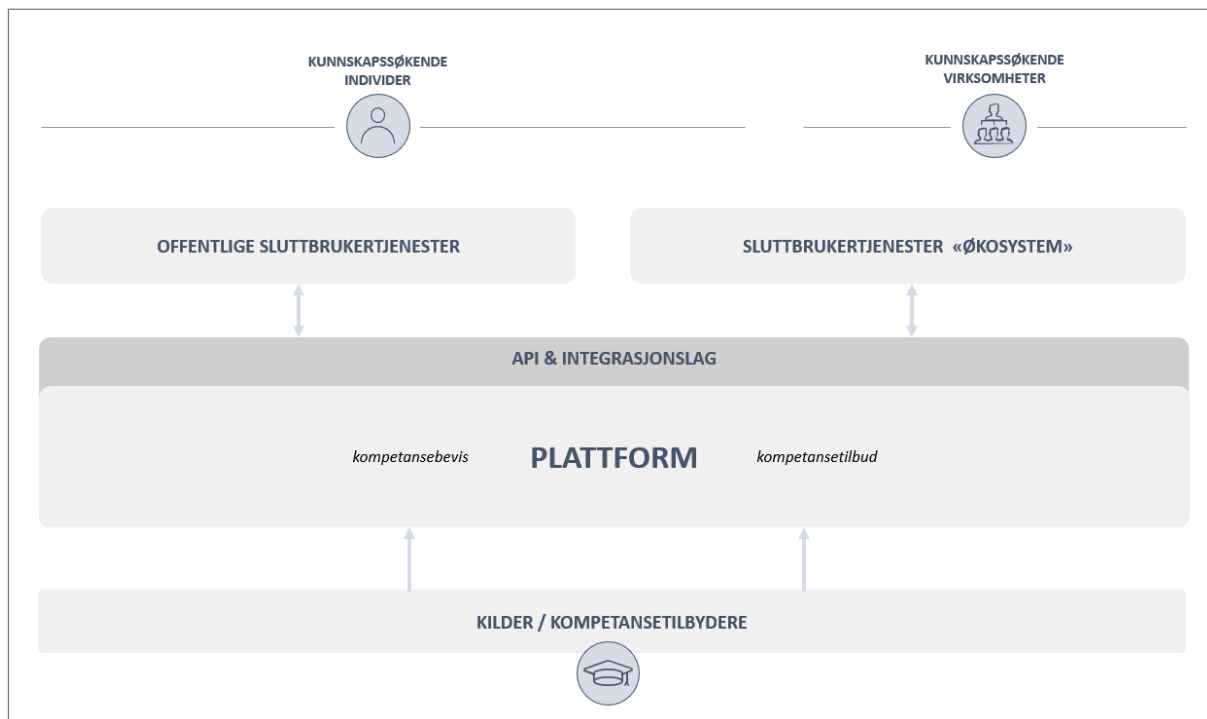
Beskrivelse av hovedkomponenter og tjenester i konseptet

Å utvikle og etablere en digital kompetanseplattform som skal nå ut til mange ulike målgrupper, er et krevende arbeid. Alle tjenestene som er tenkt som en del av plattformen, vil ikke være mulig å gjøre tilgjengelig på samme tidspunkt, for alle målgrupper. Det betyr at det må gjøres noen prioriteringer mellom de ulike målgruppene. I første omgang er det tenkt at kunnskapssøkende individer og virksomheter skal prioriteres, ved at det utarbeides tjenester som raskt gir gevinst i form av økt informasjon og samling av kompetanse på ett sted. Flere av disse tjenestene finnes allerede, og leveres uavhengig av plattformen, men for å gi helhetlige brukeropplevelser er det viktig at de tilgjengeliggjøres via plattformen.

Når det gjelder lagring av data, vil plattformen ta ansvar for forvaltning og deling av data om kompetansetilbud og kompetanseresultater, og dermed fungere som datakilde for sluttbrukertjenestene og andre aktører og løsninger i økosystemet. Sluttbrukertjenestene vil kunne inneholde ytterligere utfyllende data som behøves for å støtte informasjonsbehovet og brukeropplevelsen knyttet til den aktuelle tjenesten. Som prinsipp skal imidlertid kompetansedata som har verdi for flere parter i økosystemet, gjøres tilgjengelig og delbare via tjenester i plattformen. Dette kan innebære utvidelser eller etablering av flere plattformtjenester over tid.

⁴ [Felles beslutningsstøtte | Unit.](#)

I det følgende beskrives anbefalt strategi for påkobling av kompetansetilbydere på plattformen. Videre beskrives de enkelte tjenestene og deres utviklingsbehov for å kunne inngå i kompetanseplattformen, med unntak av tjenester som ikke er en del av grunnkonseptet. Estimerte kostnader for utvikling av de enkelte tjenestene er angitt i kapittelet om budsjettmessige virkninger. Mer detaljerte beskrivelser av tjenestenes utviklingsbehov ligger i vedlegg 7.

Figur 5 Målgrupper og hovedkomponenter i konseptet

Kompetansetilbydere

Kompetansetilbydere besitter studieadministrative kildesystemer som skal dele data om utdanningstilbud og kompetansebevis i kompetanseplattformen. Kompetanseplattformen vil ta høyde for å kunne innlemme datagrunnlag fra alle typer kompetansetilbydere, via standardiserte grensesnitt. For større grupper av kompetansetilbydere kan dette imidlertid kreve en del tilrettelegging og arbeid med strukturering av datagrunnlag og utvikling av integrasjoner. For å oppnå nødvendig bredde og omfang av tilbydere på plattformen, bør det vies innsats og ressurser til å følge opp og støtte kompetansetilbyderne i dette arbeidet. I det anbefalte konseptet er innsats og ressurser for å innlemme offentlige, akkrediterte utdanninger inkludert. Det skal likevel ikke forhindre andre kompetansetilbydere (ikke-formelle) fra å dele data via plattformen. Det vil imidlertid være nødvendig å definere kriterier for klassifisering og/eller kvalitetssikring av ikke-formelle kompetansetilbud som inkluderes i plattformen.

For at kompetanseplattformen skal oppnå forventede gevinster, vil det være avgjørende å få på plass en kritisk masse av kompetansetilbud fra ulike kompetansetilbydere. For å oppnå dette kan det være behov for å etablere noen insentiver for deltakelse. Nedenfor følger noen forslag til aktuelle tiltak som kan vurderes:

- For utdanningstilbud som er støtteberettiget fra Lånekassen, kan studiefinansieringen til disse utdanningene gjøres betinget av at utdanningstilbudet registreres i utdanningsregisteret. Dette bør i så fall settes som krav frem i tid, slik at det gir alle berørte kompetansetilbydere anledning til å etablere rutiner for registrering før kravet er gjeldende (eksempelvis fra år 2024 eller 2025).
- For utdanningstilbud innen UH-sektoren og fagskoler kan regulering i forskrift, som forplikter kompetansetilbydere til å registrere sine tilbud i utdanningsregisteret, vurderes i tillegg. Tilsvarende regulatorisk pålegg er etablert i Danmark for *UddannelsesGuiden*.
- For andre offentlige kompetansetilbydere kan anmodninger om deltakelse i utdanningsregisteret gis gjennom tildelingsbrev.
- For øvrige ikke-formelle, private kompetansetilbydere vurderer vi at det ikke er behov for særskilte tiltak, siden de vil ha egeninteresse av å inngå i et utdanningsregister.

Plattformtjenester

Plattformtjenester består av tjenester for å sammenstille og dele data om kompetansetilbud og kompetansebevis via åpne API og integrasjonstjenester. Plattformen inneholder infrastruktur for å styre tilgang, håndtere samtykke og gjøre tjenestene tilgjengelig for sluttbrukertjenester og andre parter i økosystemet.

Utdanningsregister

Tjenesten gjelder etablering av et sentralisert utdanningsregister som vil inneholde data om alle godkjente utdanninger i Norge, og som på sikt kan utvides med ikke-formelle utdanningstilbud. Registeret vil være grunnlag for sluttbrukertjenester på plattformen, samt benyttes av ulike aktører i kunnskapssektoren for effektivisering og kvalitetssikring av prosesser, eksempelvis knyttet til behandling av søknad om studiefinansiering og digital kontroll på akkreditering av utdanninger. Kostnadene for videreutvikling av tjenesten er inkludert i grunnkonseptet for kompetanseplattformen.

Lagring av kompetansebevis

Tjenesten skal ivareta sikker registrering og varig lagring av oppnådde resultater i form av vitnemål og andre typer kompetansebevis fra fullført utdannings- og kursvirksomhet. For å støtte behovene til kompetanseplattformen må tjenesten omfatte lagring av alle typer kompetansebevis, fra grunnskole til høyere utdanning, samt kurs, sertifiseringer og andre typer mikro-kvalifikasjoner. Tjenesteutviklingen innebærer å modernisere Nasjonal Vitnemålsdatabase (NVB) og utvide funksjonaliteten utover det som tilbys i dag. Kostnadene for videreutvikling av tjenesten er inkludert i grunnkonseptet for kompetanseplattformen.

Deling og verifikasjon av kompetansebevis

Tjenesten for deling av kompetansebevis skal gi tilgang til alle datakilder som dokumenterer kompetanse for en innbygger, og gi brukeren adgang til å dele disse med

eksempelvis potensielle arbeidsgivere. I tillegg til resultater fra alle utdanningsnivåer, vil også data om autorisasjoner, sertifiseringer, kursbevis med mer kunne tilgjengeliggjøres og deles. Tjenesten vil styre deling av kompetanseresultater som er lagret i Nasjonal Vitnemålsdatabase (NVB), men vil også ha mekanismer for deling av kompetanseresultater direkte fra kildene til utdanningstilbydere, i tilfeller der NVB ikke anvendes for lagring. Mottakere av resultatene må gis mekanismer for å kunne verifisere dokumentasjonen, herunder at utsteder har rett til å utstede denne dokumentasjonen, og at resultatene ikke er utsatt for ureglementerte endringer. Dette krever et register over alle typer kompetansetilbydere, inkludert eventuelle akkrediteringer eller andre typer godkjenninger som dekkes av utdanningsregisteret.

Anbefalt utviklingsstrategi for tjenesten er gjenbruk og videreutvikling av Vitnemålsportalen. Kostnadene for videreutvikling av tjenesten er inkludert i grunnkonseptet for kompetanseplattformen.

Deling av læringsressurser

Tjenesten skal gjøre det enklere for kompetansetilbydere å benytte de samme læringsressursene flere steder, på tvers av emner, programmer, læringsplattformer og kompetansetilbydere. Dette skal oppnås ved å etablere en oversikt over læringsressurser, uavhengig av om de er egenproduserte eller funnet på plattformer som for eksempel YouTube. Læringsressursene skal til enhver tid kunne benyttes der det er behov for dem. Det er ikke behov for å huske hvor de er lagret, siden de skal være enkelt søkbare ved hjelp av standardiserte metadata.

Digitale læringsressurser (DLR) er en eksisterende tjeneste hos Sikt (tidl. Unit). For å dekke behovene beskrevet over, kan tjenesten utvides slik at det blir enklere for kompetansetilbydere å utvikle, etablere og tilgjengeliggjøre nye kompetansetilbud. Tjenesten inngår i utvidet konsept, da den ikke er rettet mot kunnskapssøkende som primærmålgruppe. Det er ikke estimert kostnader for videreutvikling av tjenesten.

Offentlige felleskomponenter

Plattformen vil anvende flere offentlige felleskomponenter, noe som reduserer behovet for utvikling av overlappende tjenester på plattformen. For autentisering vil kompetanseplattformen ta i bruk ID-Porten og Feide som nasjonale felleskomponenter. Maskinporten vil anvendes for tilgangsstyring av systembrukere på integrasjonslaget mellom offentlige aktører. Videre legger kompetanseplattformen opp til bruk av Altinn samtykke som løsning for lagring av brukernes samtykke. Dette forutsetter en videreutvikling av tjenesten, slik at samtykke kan formidles via integrasjoner (maskin-til-maskin). Kompetanseplattformen vil også anvende Folkeregisteret og Kontakt- og reservasjonsregisteret for de enkelte tjenestene i plattformen. Bruk av felleskomponenter er omfattet av grunnkonseptet.

API-styring

Tjenesten innebærer å utvikle en felles løsning for API-styring som anvendes av de ulike tjenestene i kompetanseplattformen. Tjenesten skal bidra til at API-er er tilgjengelige og

sikre i bruk for alle løsninger som integreres med kompetanseplattformen. Ulike API produseres og vedlikeholdes av de enkelte underliggende tjenestene, som for eksempel utdanningsregisteret, men gjøres tilgjengelig i tjenesten for API-styring. Utvikling av løsning for API-styring er inkludert i grunnkonseptet og den samfunnsøkonomiske analysen.

Autorisasjon og tilgangsstyring

Tilgangsstyring er et sett med retningslinjer og regler for å styre hvem som skal ha tilgang til bestemte data, systemer eller tjenester. I dag har institusjonene i UH-sektoren hvert sitt system for tilgangsstyring. Det pågår et pilotprosjekt for å få på plass felles tilgangsstyring i UH sektoren.⁵ Anbefalingen er å etablere en egen løsning for tilgangsstyring for kompetanseplattformen, som kan være felles for andre sentraliserte tjenester i Sikt. En løsning som holder orden på brukerrollene, gjør at man kan bevege seg sømløst mellom tjenester. Om man kan gjenbruke etablerte løsninger, eller vil ha behov for å etablere noe nytt, må endelig besluttes i gjennomføringsfasen. Utvikling av løsning for autorisasjon og tilgangsstyring er inkludert i grunnkonseptet og den samfunnsøkonomiske analysen.

Hendelser og meldingskø

Flere tjenester i plattformen skal kunne formidle notifikasjoner/hendelser (eksempelvis «nytt kompetansebevis mottatt») som bidrar til å skape gode brukeropplevelser og interaksjon mellom tjenestene som støtter brukerreisen. For å få til dette er det behov for å etablere teknologi for håndtering av hendelser og meldingskøer som kan anvendes mellom tjenestene og ut mot eksterne parter i økosystemet. Utvikling av løsning for hendelser og meldingskø er inkludert i grunnkonseptet og den samfunnsøkonomiske analysen.

Offentlige sluttbrukertjenester

Offentlige sluttbrukertjenester er tjenester som det offentlige tar ansvar for, og som er rettet mot brukerne.

Presentasjon av kompetansetilbud

Tjenesten skal gi en samlet oversikt over kompetansetilbud innen livslang læring. Dette omfatter blant annet fagbrev og studiekompetanse på videregående nivå, fagskoleutdanning, utdanningstilbudet til universitet og høyskoler og kurstilbudet til både private og offentlig aktører. I første omgang prioriteres formelle utdanningstilbud, men dersom det kan komme på plass en godkjenningsordning og et kriteriesett for hvilke ikke-formelle kurs som skal inngå, kan også andre utdanningstilbud bli en del av tjenesten.

Kunnskapssøkende individer og tilretteleggere vil være den dominerende brukergruppen. Samtidig vil en samlet oversikt over kompetansetilbud være nyttig for virksomhetene. Informasjon om tilbudene som er relevant, er: tilbudets fleksibilitet, omfang og progresjon, innhold, organisering (nettstudier, fysisk undervisningssted, samlinger etc.), læringsmål, kompetansetilbyder, opptaks- og søkekriterier og informasjon om påmelding, vurderingsform og kompetansebevis. Finansieringsmuligheter og

⁵ [Felles prosjekt for identitets- og tilgangsstyring \(IAM\) | Unit.](#)

tilretteleggingsmuligheter er andre eksempler på informasjon. Tjenesten er en videreutvikling av presentasjonen på Utdanning.no.

Formålet med tjenesten er å formidle informasjon om kompetansetilbud til sluttbrukere via et brukergrensesnitt som er basert på underliggende datakilder og det planlagte utdanningsregisteret. Tjenesten omfatter også redaksjonelt innhold for dypere beskrivelse og innsikt om utdanningstilbud. Kostnadene for integrasjon av tjenesten med presentasjon av kompetansetilbud på Utdanning.no, er inkludert i grunnkonseptet for kompetanseplattformen.

Karriereveiledning

Nasjonal digital karriereveiledningstjeneste er en eksisterende tjeneste som ønskes tett integrert med andre tjenester på kompetanseplattformen. Tjenesten omfatter digital dialogtjeneste med karriereveileder (chat og telefon) og aktuelle kartleggingsverktøy. Kostnadene for integrasjon av tjenesten er inkludert i grunnkonseptet for kompetanseplattformen.

Min kompetanse

Den nye tjenesten «Min kompetanse» har som mål å presentere informasjon om kompetanse, ferdigheter og egenskaper som brukeren ønsker å samle og lagre. Tjenesten tar videre sikte på å hjelpe brukeren ved å etablere en karriereplan under verktøyet «Veiviser». Kompetanseinformasjon vil bestå av informasjon fra flere kilder, herunder kompetansebevis, bruker-registrert informasjon fra Navs CV- og jobbsøketjeneste, og egenregistrert informasjon om interesser og ferdigheter. Tjenesten vil inneholde ulike verktøy for utforsking av egne behov og ønsker når det gjelder kompetanse. Kostnadene for videreutvikling av tjenesten er inkludert i grunnkonseptet for kompetanseplattformen.

Ditt arbeidsmarked

Tjenesten «Ditt arbeidsmarked» skal visualisere fremtidsutsiktene i ulike yrker på nasjonalt, regionalt og kommunalt nivå. Det er et utforskende og ikke-personalisert verktøy. Tjenesten skal gi brukerne innsikt i jobbmulighetene innenfor ulike yrker i en valgt kommune eller region. Tjenesten skal være basert på kontinuerlig oppdatert statistikk fra Arbeidsgiver- og arbeidstakerregisteret og andre datakilder som viser tilbud og etterspørsel etter kompetanse på arbeidsmarkedet. Statistikk fra Regionale kompetanseforum, som er et partnerskapssamarbeid på fylkesnivå som skal fremme regional kompetansepolitikk, er også relevant i denne sammenhengen.

Utdanning.no har påbegynt en prototype av tjenesten, og vil etter planen ha tjenesten implementert på Utdanning.no i løpet av 2022. Grunnkonseptet legger opp til å videreutvikle og integrere denne tjenesten med plattformen, som blant annet omfatter en oppsummering av fremtidsutsiktene i valgte yrker/utdanninger på ulike geografiske nivå, og videre lenker til verktøy for flere detaljer og refleksjoner. Kostnader knyttet til integrasjon av tjenesten på plattformen er inkludert i grunnkonseptet for kompetanseplattformen.

Veiviser

Veiviseren skal legge til rette for at brukeren kan sette seg mål for sin utdanning og karriere, og inneholder verktøy for å visualisere hvordan brukeren kan komme seg dit. Veiviseren tar hensyn til eksisterende formell og uformell kompetanse. Tjenesten skal inspirere til refleksjon rundt mulige mål, og refleksjon rundt veien til målet. Videre skal brukeren, etter eget ønske, kunne dele resultater i veiviseren med for eksempel karriereveiledere.

I grunnkonseptet legges det opp til å integrere eksisterende verktøy, som for eksempel Veien til fagbrev, Karakterkalkulatoren, Jobbkompasset, Studievalgeren og Interessevelgeren. Det legges opp til en stegvis realisering med validering av enkeltverktøy og arbeid som skal sikre at de fungerer sammen. På sikt kan det utvikles en algoritmebasert modell som fremmer aktuelle resultater og forslag. Sistnevnte forutsetter høy tilgjengelighet og kvalitet på data, og er derfor en del av det utvidede konseptet.

Kostnadene for videreutvikling av tjenestene er inkludert i grunnkonseptet for kompetanseplattformen.

Påmelding

Den nye tjenesten skal tilby en dyplening fra det aktuelle utdanningstilbudet mot påmelding og søknadsprosess hos kompetansetilbydere, samt sentrale løsninger for opptak (SO, Vigo med flere). For formelle utdanningstilbud som ikke går gjennom Samordna opptak eller Vigo, skal det legges til rette for at plattformen kan lenke til informasjon og påmelding på nettsidene til utdanningsaktørene.⁶ For ikke-formelle tilbud skal tjenesten kunne støtte dyplening til påmelding for de kompetansetilbyderne som støtter standardiserte mekanismer for dette. Utvikling vil bestå av etablering av API og integrasjon mot Samordna opptak (formell) og standardiserte mekanismer mot individuelle kompetansetilbydere (ikke-formell), samt funksjonalitet mot sluttbrukere for påmelding og visning av status for påmelding og opptak. Funksjonalitet mot sluttbruker utvikles som en forlengelse av tjenesten «Presentasjon kompetansetilbud» på Utdanning.no. Det foreligger også tilsvarende funksjonalitet i EVU web FS som man kan vurdere gjenbruk av.

Studiefinansiering

Tjenesten gir brukeren mulighet til å se hvilke utdanningstilbud som kvalifiserer for finansieringsstøtte, og skal formidle brukeren direkte til søknadsprosessen hos Lånekassen, slik at brukeren opplever en sømløs inngang til finansiering av tilbudet.

Kompetanseplattformen legger ikke opp til å implementere en egen søknadsprosess, nettopp for å unngå å duplisere funksjonalitet og regelverksforvaltning som allerede ligger hos Lånekassen. Tjenesten gir også anledning for bruker til å se lånesaldo. Muligheten til å se status for pågående lånesøknad krever større utvikling og tilrettelegging hos

⁶ Omfatter både enkelte private utdanningsaktører, men også kortere EVU-tilbud fra offentlige aktører, samt utdanningstilbud i offentlig regi som starter utenom de faste semesteroppstartene.

Lånekassen, og er ikke omfattet av grunnkonseptet. Det bør imidlertid vurderes i en videreutvikling av tjenesten.

Her er det også verdt å nevne at det finnes andre finansieringskilder virksomhetene vil kunne kvalifisere for, som for eksempel statlige stønads- og stipendordninger rettet mot enkelte EVU-tilbud. For kommunene er tilgangen på disse ordningene gjerne avgjørende for å kunne investere i kompetansehevende tiltak, særlig for å dekke direkte kostnader knyttet til ansattes fravær.⁷

CV og jobbsøk (arbeidsplassen.no)

Formålet med tjenesten, i kontekst av kompetanseplattformen, er å gi brukerne anledning til å sette opp en CV som kan brukes i forbindelse med jobbsøknader, og å presentere aktuelle stillinger basert på innhold i CV. Slik funksjonalitet er tilgjengelig i den eksisterende tjenesten «arbeidsplassen.no» hos Nav, og utredningen anbefaler integrasjon og gjenbruk av denne tjenesten fremfor etablering av tilsvarende funksjonalitet i kompetanseplattformen. Individbrukerne vil dermed kunne anvende arbeidsplassen.no for utforming av CV. Integrasjon med arbeidsplassen.no vil omfatte innhenting av personlige CV-data fra arbeidsplassen.no til Min kompetanse (Personlig kompetanseprofil) for egenregistrert arbeidserfaring og kompetanse. Tjenesten «Deling og verifikasjon av kompetansebevis» (Vitemålsportalen) vil også kunne dele kompetansebevis med arbeidsplassen.no, som kan anvendes i oppdatering av CV.

Kostnadene for videreutvikling av tjenesten er inkludert i grunnkonseptet for kompetanseplattformen.

Kommunikasjon og oppfølging

Tjenesten gir mulighet til å sende varslinger, bekreftelser og oppfølginger («dulting») i den hensikt å informere, gi bekreftelser eller komme med oppfordringer basert på hendelser og innsikt fra kompetanseplattformen. Dette er eksemplifisert i brukerreisene. For grunnkonseptet vil tjenesten etableres i sin enkleste form, som en felles varslingsjeneste som ulike tjenester på kompetanseplattformen kan anvende for å sende meldinger og varslinger til brukeren, og som styrer mot brukerens prefererte kommunikasjonskanal (Digipost og eBoks, som videre kan formidle mot SMS eller epost). Dette vil ikke erstatte meldinger og varslinger som styres fra opptaks- og søknadsplattformer (SO og Vigo med flere), eller meldinger og varslinger som kompetansetilbydere sender direkte til sine studenter. Kostnadene for utvikling av tjenesten er inkludert i grunnkonseptet for kompetanseplattformen.

Læringsgjennomføring

Tjenester for læringsgjennomføring vil bestå av løsninger og teknologier (eksempelvis LMS⁸, MOOC⁹, streaming og podkast) for å kjøre digitale sesjoner og kursinnhold som

⁷ Kilde: [Finansiering av etter- og videreutdanning i kommunesektoren – Samfunnsøkonomisk analyse \(samfunnsokonomisk-analyse.no\)](https://samfunnsokonomisk-analyse.no).

⁸ Learning management system.

⁹ Massive open online course.

kompetansetilbydere er ansvarlig for å gjennomføre. Kompetanseplattformen skal også kunne formidle brukeren sømløst mot kompetansetilbydernes egne læringsplattformer for gjennomføring av kompetanseutvikling, i tilfeller hvor disse ikke er tilgjengelig via kompetanseplattformens egne tjenester. Dette vil støttes av samme mekanisme som beskrevet under tjenesten «Påmelding», med dyplinking til utdanningstilbudet for påmelding og avspilling, såfremt kompetansetilbyder støtter slike integrasjonsmekanismer.

Tjenesten vurderes som mindre «kritisk» på kort sikt enn andre sluttbrukertjenester i kompetanseplattformen, og kan også være svært kostnadsdrivende. Tjenesten inngår i det utvidede konseptet for kompetanseplattformen, og er dermed ikke inkludert i kostnadsanslagene for det anbefalte grunnkonseptet.

Sluttbrukertjenester økosystem

I tillegg til offentlige sluttbrukertjenester, skal plattformen kunne tilby data og funksjonalitet som andre aktører kan anvende for å tilby ulike tjenester til målgruppene.

«Sluttbrukertjenester økosystem» består av spesialiserte tjenester rettet mot innbyggere og virksomheter som tilbys av tredjeparter (kommersielle og/eller ikke-kommersielle aktører), og som utveksler data og funksjonalitet med plattformen. Grunnkonseptet legger opp til at alle tjenester i plattformen gjøres teknisk tilgjengelig for tilgangsstyring og utveksling mot tredjeparter, gitt at juridiske hjemler for videre deling av data fra kompetansetilbydere og personopplysninger er i ivaretatt, der det er aktuelt.

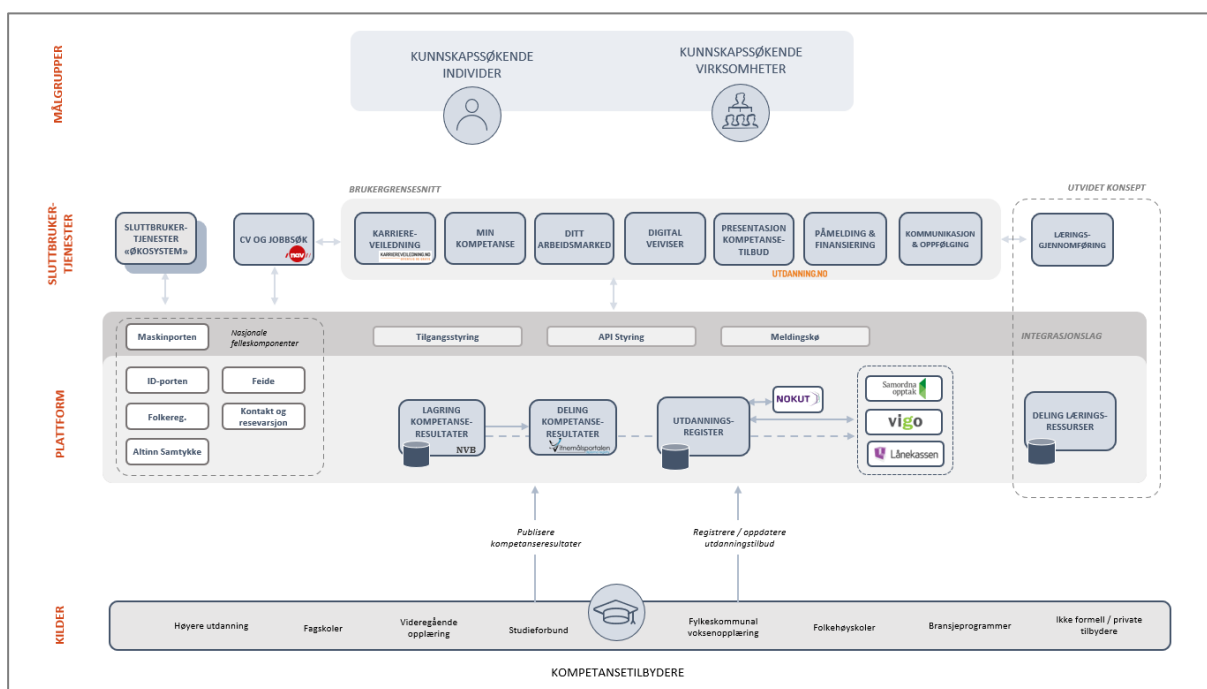
Eksempler på tjenester vi mener det er relevant at andre aktører utvikler, er verktøy for kompetansekartlegging, kompetanseplanlegging og veiledning for virksomheter. Andre eksempler er nye digitale læringsressurser og tilrettelegging for erfaringsutveksling mellom virksomheter. Det er også mulig å utvikle tjenester for å styrke kommunikasjonen mellom virksomheter og kompetansetilbydere. Det vil på sikt kunne gi bedre samspill mellom arbeidslivet og kompetansetilbyderne i utviklingen av tilbud, og bidra til økt arbeidslivsrelevans i utdanningstilbudene. I tillegg kan plattformen integrere eksisterende tjenester som understøtter kompetanseheving i virksomhetene, i økosystemet.

Grunnkonseptet inneholder ikke planer eller ressurser for utvikling av spesifikke tjenester i økosystemet. Disse tjenestene må derfor være basert på egen finansiering og initiativ fra tredjeparter. Muligheten for å anvende funksjonalitet og data vil være til stede fra første tjeneste på plattformen er ferdig utviklet og satt i produksjon. Enkelte av de eksisterende tjenestene som vil videreutvikles i plattformen, åpner for denne muligheten allerede i dag (for eksempel Vitnemålsportalen). Med andre ord kan slike tjenester i økosystemet utvikles allerede fra år 2 eller 3 i programperioden.

Løsningsarkitektur

Tilnærmingen for etablering av en digital kompetanseplattform vil være basert på utvikling av enkeltkomponenter som fungerer sammen innenfor et felles rammeverk og arkitektur for deling av data, og som muliggjør kontinuerlig utvikling og leveranser av tjenester. Når det gjelder komponenter som er levert av det offentlige, vil data ha åpne

grensesnitt og være kvalitetssikrede. Dette sikrer forutsigbarhet og innovasjonsmuligheter for både private og offentlige aktører. Den overordnede løsningsarkitekturen vil bestå av flere arkitekturlag.

Figur 6 Overordnet løsningsarkitektur for kompetanseplattformen

Brukergrensesnitt

I den digitale kompetanseplattformen vil det tilrettelegges for sammenhengende brukerreiser gjennom et brukerorientert, responsivt og universelt utformet brukergrensesnitt. Arkitekturen i brukergrensesnittet vil basere seg på bruk av underliggende tjenestelag via API, for å tilby funksjoner og data til brukeren. For tjenester med begrenset mulighet for visuelle tilpasninger og tilgang til funksjoner og data (for eksempel via API), vil brukergrensesnittet utvikles slik at overgangen til disse blir tydelig og forståelig for brukeren. Flere tjenester knyttet til kompetanseplattformen vil komme med egne brukergrensesnitt. Så langt det er mulig skal kompetanseplattformen ivareta sammenhengende brukerreiser ved å tilby enkel navigasjon og sømløse overganger mellom ulike brukergrensesnitt for innloggede brukere.

Primærgrensesnittet for kunnskapssøkende individer vil være basert på sluttbrukertjenester som tilbys via Utdanning.no. Det er ikke tatt stilling til navngivning og tilpasning av dette brukergrensesnittet for ulike målgrupper av kompetanseplattformen. Dette må derfor vurderes i en innledende fase av programmet (2022).

Tjenestelag

Tjenestelaget for den digitale kompetanseplattformen vil bestå av applikasjoner og komponenter som realiserer de definerte tjenestene. Eksempler på applikasjoner er utdanningsregister og karriereveiledning, og kan være basert på videreutvikling av eksisterende tjenester, som eksempelvis Utdanning.no og NVB. Alle applikasjoner og

komponenter er selvstendige enheter for drift og forvaltning hos ulike aktører i samarbeidet, som kan anvende egne teknologirammeverk og egen utviklingsmetodikk («you build it, you run it»). Tjenestene skal utvikles slik at de tilbyr funksjonalitet og data via API som gjøres tilgjengelig for kompetanseplattformens brukergrensesnitt og øvrige tjenester, samt eksterne konsumenter. Data som applikasjonene/tjenestene eier, skal tilgjengeliggjøres via integrasjonslaget, også internt i plattformen.

Integrasjonslag

Integrasjonslaget består av tjenester som samlet, ved hjelp av definerte API, tilbyr felles inngang for å dele og oppdatere data på kompetanseplattformen. Integrasjonslaget vil vaske, filtrere og aggregere data der det er hensiktsmessig, og sikre at deling og oppdatering av data skjer på en konsekvent måte, slik at ulike applikasjoner i tjenestelaget vil kunne «se» samme data. Dette forutsetter at ulike applikasjoner bruker samme betingelser for tilgang, og at sikkerheten er ivaretatt likt for alle. Tjenester på integrasjonslaget vil blant annet omfatte mellomvare for integrasjoner på ulike teknologier (eksempelvis strømming, meldingskø og web-services), håndtering av samtykke, API-styring, autorisasjon og tilgangsstyring. Integrasjonslaget vil basere seg på arkitekturrammeverk og komponenter definert i «Kunnskapssektorens datafelleskap» (KUDAF), og vil etablere gjennomgående tillitskjeder fra dataprodusent til konsument.

Dataformater og datastandarder

Kompetanseplattformen vil definere standarder for ulike datamodeller som anvendes for informasjonsutveksling av kompetansetilbud og -bevis. Disse skal så langt det er mulig være basert på felles globale og nasjonale standarder. Det vil være et krav at eksterne datakilder (kompetansetilbydere) tilbyr sine data i henhold til disse standardene.

5. Styring og organisering

Som del av utredningsarbeidet skal det foreslås en modell for styring og forvaltning av kompetanseplattformen. Det å utarbeide en styrings- og forvaltningsmodell er et stort og langsiktig arbeid, som krever bred involvering av berørte interessenter. Tjenestene som foreslås i dette konseptet, har ikke vært tilstrekkelig definert i tide til at det har vært mulig å utarbeide en forvaltningsmodell. Videre vil den fremtidige forvaltningsmodellen for kompetanseplattformen ha klare avhengigheter til hvordan grenseflaten mellom HK-dir og Sikt – Kunnskapssektorens tjenesteleverandør defineres på mer generell basis. Det pågår prosesser som har til hensikt å avklare arbeidsdeling og ansvarsforhold mellom de to virksomhetene, og operasjonaliseringen av strategisk tjenesteansvar og drifts- og forvaltningsansvar for kompetanseplattformen må ses i lys av dette arbeidet. Det har derfor ikke vært mulig å foreta en detaljert utredning av styrings- og forvaltningsmodell i denne utredningen. Vi har likevel gjort noen overordnede vurderinger når det gjelder ansvarsdeling, samt sett på hvilke hensyn og prinsipper det kan være fornuftig å legge til grunn når en fremtidig styrings- og forvaltningsmodell skal utformes.

En styrings- og forvaltningsmodell for kompetanseplattformen bør som et minimum inneholde oppgaver, roller og ansvar som omfatter:

- Den faglige og strategiske styringen av plattformen og sluttbrukertjenester.
- Den mer løpende utviklingen, forvaltningen og driften av plattformen og sluttbrukertjenester.

Forvaltningsmodellen bør vise hvordan beslutninger tas på disse nivåene, og hvilke aktører som har hvilke roller. Forvaltningsmodellen må også vise hvordan styring og ansvar er avgrenset mot det ansvaret og den styringen som den enkelte etat har i sitt oppdrag. Modellen må ta hensyn til at det er lagt til grunn en plattform-modell, der nye tjenesteleverandører kan komme inn etter hvert. Videre bør forvaltningsmodellen beskrive hvilke mekanismer som gjelder for finansiering av både drift og videreutvikling.

Det har blitt budsjettert med ressurser i 2022 til å utrede og forankre en styrings- og forvaltningsmodell.

Foreløpige anbefalinger

Prosjektet anbefaler at eierskapet til programmet gis til Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse (HK-dir). I dette ligger det å ivareta rollen som premissgiver, koordinator og bestiller når det gjelder tjenester og funksjonalitet i kompetanseplattformen. HK-dir vil også utvikle og forvalte flere av sluttbrukertjenestene. Ansvaret for utvikling, drift og forvaltning av de plattformtjenestene som er beskrevet, legges til Sikt.

Det er behov for et tett samarbeid mellom HK-dir og Sikt for å sikre realiseringen av kompetanseplattformen, og de tjenestene som plattformen skal omfatte. Videre må det legges opp til tett samarbeid med andre aktører som har interesse og eierskap til plattformen.

Det anbefales videre at det settes opp mekanismer som gjør at sentrale aktører (som for eksempel Lånekassen, Nav og ulike kompetansetilbydere) har mulighet til å påvirke og utforme fremtidig tjenesteutvikling på plattformen. En modell for samstyring, basert på bred representasjon av relevante aktører og reelle muligheter for medvirkning, bør vurderes. Dette er spesielt relevant for sentrale infrastrukturtenester, som for eksempel utdanningsregister og deling av kompetansebevis, siden disse brukes av flere aktører. Når det gjelder forvaltningsmodell for tjenester som utvikles i samarbeid med Nav og arbeidsplassen.no, så må dette utredes nærmere.

Prinsipper som en styrings- og forvaltningsmodell bør bygge på

Regjeringens digitaliseringsstrategi gir noen signaler om hva en forvaltningsmodell må understøtte i forbindelse med digitaliseringsprosjekter, og hvilke «feller» som må unngås.¹⁰ Strategien peker blant annet på at det i offentlig sektor i utilstrekkelig grad er etablert en helhetlig og koordinert tilnærming til hvilken fellesfunksjonalitet og hvilken felles IT-arkitektur offentlig sektor har behov for. Videre trekker strategien frem at det ikke er etablert helhetlige og koordinerte forvaltningsmodeller som understøtter en effektiv ressursbruk i offentlig sektor. Strategien problematiserer videre at liknende eller overlappende funksjonalitet i en del tilfeller utvikles parallelt, og at det i en del tilfeller mangler incentiver for å gjenbruke etablerte løsninger fremfor å utvikle nye.

Det viktigste med en styrings- og forvaltningsmodell er at den bidrar til størst mulig måloppnåelse for plattformen, og at identifiserte gevinster blir realisert. Etableringen av en styrings- og forvaltningsmodell er et redskap for å understøtte målene med plattformen, og et bidrag til å utløse dens verdi. Følgende prinsipper vil derfor være relevant å legge til grunn for det videre arbeidet med å utforme en styrings- og forvaltningsmodell:

- Tydelig beskrivelse av ansvarsforhold.
- Mer vekt på koordinering og tilrettelegging enn styring og kontroll.
- Legge til rette for samarbeid og samstyring.
- Legge til rette for at innovasjon, nyskaping og utvikling skjer «innenfra» i plattformen.
- Helhetlig og koordinert tilnærming til bruk av løsningsarkitektur og felleskomponenter, i tråd med føringer for digitalisering i offentlig sektor (jf. Digitaliseringsrundskrivet og regjeringens digitaliseringsstrategi).

Utviklingen av kompetanseplattformen vil basere seg på prinsipper for kontinuerlig produktutvikling. Dette innebærer at grunnenheten for forvaltning vil være de enkelte tjenestene, som utvikles og forvaltes av tverrfaglige og permanente team. Med en slik tilnærming vil det ikke bli en overlevering av leveranser fra utvikling til forvaltningsfase, men heller en etablering av permanente roller og team i programperioden, som også skal betjene tjenestene i fasen med drift og forvaltning. Teamene skal ivareta brukermedvirkning, involvering og samarbeid rundt egne tjenester allerede fra starten av.

¹⁰ Én digital offentlig sektor: Digitaliseringsstrategi for offentlig sektor 2019–2025.

Den helhetlige styrings- og forvaltningsmodellen som skal ivareta styring og koordinering på tvers av tjenester i kompetanseplattformen, vil etableres slik at den er operativ fra et tidligst mulig tidspunkt i gjennomføringsperioden.

6. Juridiske vurderinger

En del av utredningen har vært å vurdere kompetanseplattformen opp mot dagens personvernregelverk. Enhver behandling av personopplysninger må balanseres opp mot hensynet til godt personvern for den enkelte borger. Tiltak for økt deling av personopplysninger må begrunnes, forankres og hjemles på en slik måte at personvernet fortsatt ivaretas.

Personvernforordningen (GDPR) art. 6 krever at all behandling av personopplysninger har et behandlingsgrunnlag. Den samme bestemmelsen angir hvilke behandlingsgrunnlag som kan være aktuelle. I prosjektet har vi vurdert hvilke av disse alternativene som kan være aktuelle behandlingsgrunnlag for den behandlingen av personopplysninger som skal skje i kompetanseplattformen.

Konklusjonen er at de behandlingene som er skissert i utredningen bør være mulig å regulere innenfor rammene av personopplysningsloven og EUs personvernforordning GDPR. Samtidig anbefaler vi at det sikres et klart behandlingsgrunnlag for plattformen i lov eller forskrift. Samtykke er lite egnet som det primære behandlingsgrunnlaget for de behandlingene av personopplysninger som vil skje i kompetanseplattformen.

Om samtykke som behandlingsgrunnlag

Samtykke er ett av seks lovlige grunnlag for å behandle personopplysninger etter personvernforordningen (GDPR). Det er imidlertid generell enighet om at samtykke, som hovedregel, ikke er et egnet behandlingsgrunnlag for behandling av personopplysninger som skjer under offentlig myndighetsutøvelse. Kunnskapsdepartementet gjør den samme vurderingen i Prop. 145 L (2020–2021) *Endringer i opplæringslova, friskulelova og barnehageloven (behandling av personopplysninger, fjernundervisning o.a.)*.

Personvernforordningen oppstiller en rekke krav som må være oppfylt for at samtykke skal være gyldig som behandlingsgrunnlag. Vi vil eksemplifisere utfordringene med å oppfylle disse. For eksempel krever forordningens artikkel 4 (11) at samtykket fra den registrerte om behandling av sine personopplysninger er en «frivillig, spesifikk, informert og utvetydig viljesytring». For at et samtykke skal anses som frivillig, må den registrerte ha reell valgfrihet. Dersom samtykke stilles som betingelse for å få et gode av betydning for den registrerte, vil som hovedregel samtykket ikke kunne anses å være gitt frivillig.

I forordningens fortale (punkt 43) står det at samtykke ikke bør utgjøre det rettslige grunnlaget for behandling av personopplysninger, dersom det er en klar skjevhet i maktbalansen mellom den registrerte og behandlingsansvarlig.¹¹ I slike situasjoner er det vanskelig å sikre at samtykket er gitt frivillig. Ubalansen i maktforholdet mellom

¹¹ Fortalepunkt 43: «For å sikre at et samtykke gis frivillig bør det ikke utgjøre et gyldig rettslig grunnlag for behandling av personopplysninger i et bestemt tilfelle dersom det er en klar skjevhet mellom den registrerte og den behandlingsansvarlige, særlig dersom den behandlingsansvarlige er en offentlig myndighet og det derfor er usannsynlig at samtykket er gitt frivillig med hensyn til alle omstendigheter som kjennetegner den bestemte situasjonen.»

myndighetene og borgerne betyr at det offentlige har en snever mulighet for å benytte seg av individuelt samtykke som behandlingsgrunnlag.

Samtykke er imidlertid ikke utelukket som behandlingsgrunnlag for enhver behandling av personopplysninger som myndighetene utfører. Samtykke kan brukes så lenge frivillighetskravet anses oppfylt. Eksempelvis kan myndighetene bruke samtykke ved en frivillig spørreundersøkelse, eller ved påmelding til et nyhetsbrev. Bakgrunnen for dette er at det gjelder goder eller tjenester som ikke anses som nødvendige eller viktige for innbyggerne, og som man fint kan klare seg uten, eller som kan skaffes på andre måter, uten å måtte gi samtykke.

Tjenestene som myndighetene vil tilby gjennom kompetanseplattformen vil til en viss grad være tilgjengelig for innbyggerne gjennom eksisterende enkeltstående tjenester. Tilgangen til de eksisterende tjenestene er imidlertid fragmentert og vanskelig å få oversikt over. Enkelte tjenester, som kan ha stor betydning for søkerens kompetansebygging og yrkeskarriere, vil dessuten være eksklusivt tilgjengelig gjennom sluttbrukertjenester som er tilknyttet kompetanseplattformen.

Videre er samtykke ressurskrevende å forvalte, da personvernforordningen stiller strenge krav til hvordan dette skal utføres. Det kan fremstå lettere å etablere samtykke som behandlingsgrunnlag sammenlignet med å etablere et behandlingsgrunnlag gjennom lov eller forskrift, men den påfølgende forvaltningen er mer krevende.

For det første vil et samtykke etter forordningen kun være gyldig hvis samtykket, og gyldigheten, kan dokumenteres. Dette innebærer at man må kunne dokumentere at alle lovens krav til samtykke er oppfylt. For det andre må et samtykke kunne trekkes tilbake uten at det medfører negative konsekvenser for den registrerte. For det tredje skal det heller ikke være vanskeligere å trekke tilbake samtykke enn det var å gi det, og ved tilbaketrekning av samtykke skal normalt de aktuelle personopplysningene slettes.¹²

I tillegg vil man måtte vurdere hvor lenge et samtykke skal vare. Forordningen setter ikke en tidsbegrensning for hvor lenge et samtykke varer. Varigheten vil avhenge av hva det samtykkes til, og den registrertes rimelige forventning. Dersom behandlingen av personopplysningene endres, kan det innebære at det opprinnelige samtykket ikke lenger er gyldig eller tilstrekkelig dekkende. Virksomheten må i så fall søke om nytt samtykke. En god praksis er å fornye samtykket ved jevne mellomrom.

Hjemmel i lov eller forskrift som behandlingsgrunnlag

Vår vurdering er at behandlingen av personopplysninger i kompetanseplattformen, herunder deling av data mellom relevante aktører som er omfattet av konseptet slik det er foreslått i denne utredningen, vil kunne omfattes av behandlingsgrunnlaget i

¹²Unntak gjelder blant annet der virksomheten har bedt om samtykke til å behandle opplysningene for flere formål, og personen bare trekker tilbake samtykke for ett eller noen av formålene. Unntak gjelder også for eksempel dersom de samme personopplysningene behandles til ulike formål med andre behandlingsgrunnlag.

personvernforordningen (GDPR) art. 6 nr. 1 bokstav c: «nødvendig for å utføre en oppgave i allmennhetens interesse eller utøve offentlig myndighet». Det er med andre ord støtte for en slik behandling i GDPR.

Det overordnede formålet med kompetanseplattformen er å gjøre det enklere for personer å delta i relevant kompetanseutvikling, sikre at enkeltmennesker og virksomheter har den kompetansen arbeidslivet har behov for, og at færre står utenfor arbeidslivet. Vår vurdering er at behandling av personopplysninger for å oppfylle dette formålet vil være i allmennhetens interesse.

Dette forutsetter imidlertid at det finnes supplerende rettslig grunnlag (hjemmel i lov eller forskrift) for behandlingen, se forordningen art. 6 nr. 3. I dag har vi ikke supplerende rettsgrunnlag som dekker alle de behandlingene som skal skje i kompetanseplattformen.

Behandlingen av personopplysninger hos Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse (HK-dir), som blant annet består av tidligere Kompetanse Norge og deler av Unit, er fragmentert regulert. Kompetanse Norge-divisjonen i HK-dir har vesentlige deler av sitt supplerende behandlingsgrunnlag i integreringsloven med tilhørende forskrift. Denne loven gjelder imidlertid innvandrere og asylsøkere, mens HK-dir behandler personopplysninger til en langt videre persongruppe. Andre deler av HK-dir sitt supplerende behandlingsgrunnlag står i opplæringsloven med tilhørende forskrift. Disse bestemmelsene er imidlertid av generell karakter, og viser ikke konkret til HK-dir/ Kompetanse Norge som hjemmelssubjekt. Enkelte tjenester, som Utdanning.no¹³, Finnlærebedrift.no¹⁴ og Nasjonal digital karriereveiledningstjeneste¹⁵ har ikke hjemmel i lov eller forskrift. For Unit-Universell-divisjonen i HK-dir er de fleste behandlingene av personopplysninger hjemlet i universitets- og høyskoleloven, samt tilhørende forskrifter. Lovhjemlene er knyttet til reguleringen av de ulike tekniske løsningene hvor behandlingen utføres, og ikke til Unit/HK-dir.

Behandling av personopplysninger i eksisterende tjenester som skal inngå i kompetanseplattformen, vil muligens kunne basere seg på gjeldende behandlingsgrunnlag. Etter vårt syn tilsier imidlertid hensynet til åpenhet og gjennomsiktighet rundt kompetanseplattformens behandling av personopplysninger, en langt tydeligere regulering av behandlingene i lov eller forskrift.

Kompetanseplattformens nye tjenester, for eksempel tjenester som innebærer utveksling av personopplysninger mellom de ulike aktørene i kunnskapssektoren, brukernes profilside og andre personaliserte tjenester rettet mot brukerne, vil for innvandrerbefolkningen kunne baseres på integreringsloven. For andre målgrupper stiller vi spørsmål ved om behandlingsgrunnlaget HK-dir har i dag, er tilstrekkelig nok.

¹³ I motsetning til Danmark, som har en egen forskrift som pålegger deling av studietilbudsdata med UddannelsesGuiden.dk (som er Danmarks utdanning.no), er det frivillig eller nevnt i tildelingsbrev å dele data med Utdanning.no.

¹⁴ Behandlingsgrunnlaget følger av egen avtale med Nav med hjemmel i lov om AA-registeret.

¹⁵ Det har blitt vurdert at tildelingsbrev fra KD og instruksjoner i statsbudsjettet, er tilstrekkelig som supplerende rettslig grunnlag i nasjonal rett, jf. artikkel 6 nr. 3. På sikt bør det etableres en klarere hjemmel, f.eks. i forskrift.

Anbefaling om klare lov- og forskriftsbestemmelser

Vår anbefaling er at det sikres klare lov- og forskriftsbestemmelser for lovlig behandling av personopplysninger i kompetanseplattformen, som ivaretar den enkelte borgers rett til personvern. Vi anbefaler at det opprettes tett dialog med Kunnskapsdepartementet, og at klare behandlingsgrunnlag hjemles eksempelvis i lov om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa (opplæringslova) og lov om universiteter og høyskoler (universitets- og høyskoleloven).

Behov for ytterligere juridiske vurderinger

Det er behov for å gjøre grundigere og mer detaljerte juridiske vurderinger av hvordan de ulike behandlingene av personopplysninger bør reguleres i det videre arbeidet med utvikling og realisering av enkelttjenester. Grunnet tidshensyn er den juridiske vurderingen overordnet, og det er ikke gjort detaljerte vurderinger på enkelttjenestenivå. Enhver behandling av personopplysninger må oppfylle kravene om proporsjonalitet og nødvendighet. Dette er blant vurderingene som må gjøres for den enkelte tjeneste i realiseringen av tiltaket.

Bruk av kunstig intelligens reiser generelt særskilte personvernrettslige problemstillinger. Det må derfor gjøres grundige vurderinger ved utvikling av tjenester som vil benytte dette. Det samme gjelder offentlige tjenester som leverer automatiserte og personaliserte tjenester basert på brukerens personopplysninger. Bruk av kunstig intelligens og automatiserte og personaliserte tjenester bør ha klar hjemmel i lov eller forskrift.

I det videre arbeidet med realiseringen av en kompetanseplattform, vil det være behov for ressurser med kompetanse på EØS-rett, arbeidsrett og anskaffelsesrett.

7. Forenklet samfunnsøkonomisk analyse

Grunnkonseptet som anbefales i rapporten estimeres til å ha en investeringskostnad på 136 mill. kroner, inkl. mva. Investeringskostnadene påløper i perioden 2022–2026. Estimerte årlige driftskostnader etter investeringsperioden er 29 mill. kroner. Samlet neddiskontert samfunnsøkonomisk kostnad beregnes til 312 mill. kroner i perioden 2022–2032.

Nyttevirkningene ved grunnkonseptet kan deles inn i tre hovedkategorier.

1. Satsingene som ligger i grunnkonseptet tar sikte på å løse veldokumenterte problemer, og styrke eksisterende løsninger fremfor å utvikle nye. Dette gir en rekke inkrementelle forbedringer av eksisterende løsninger, som vil gi positive effekter til en stor etablert brukermasse. Noen av disse forbedringene vil også kunne bidra til å hjelpe personer som står utenfor arbeidslivet i dag, siden data og verktøy som brukes i veiledningen vil styrkes.
2. Styrket effektivitet og kvalitet i alle berørte tjenester gjennom grunnleggende investeringer i infrastruktur, integrasjoner og dataflyt mellom aktører i UH-sektoren. En del av investeringene erstatter også andre tiltak som uansett måtte blitt gjennomført, slik som reduksjon av teknisk gjeld.
3. Tilrettelegging for fremtidig tjenesteutvikling i både offentlig og privat regi. Plattformen senker terskelen for å utvikle nye tjenester som bidrar til å dekke det overordnede samfunnsbehovet.

Det er potensielt svært store samfunnsmessige gevinster ved å tilrettelegge for livslang læring, blant annet knyttet til økt deltagelse i arbeidslivet og produktivitetssøkning i den eksisterende arbeidsstyrken. Vi vurderer at økt samhandling og tjenesteutvikling på dette området kan bidra positivt til de overordnede samfunnsmålene.

Samlet sett vurderer vi satsingen som samfunnsøkonomisk lønnsom, og anbefaler at tiltaket gjennomføres.

Tekstboks 1 gir en illustrasjon på hvor store gevinster som kan hentes ut ved å sysselsette én person som ellers ville falt utenfor arbeidslivet. Eksempelet illustrerer at i prinsippet trenger plattformen kun å hjelpe et titalls personer inn i arbeidslivet, for at investeringene skal kunne forsvares ut fra et samfunnsøkonomisk perspektiv.

Tekstboks 1: Illustrasjon av gevinster ved økt inkludering i arbeidslivet

Økt sysselsetting gir store samfunnsmessige gevinster. Ikke bare gir det økt produksjon av varer og tjenester, men også økte skatteinntekter og reduserte trygdeutgifter. Å stå i arbeid gir også andre og mer kvalitative gevinster, som sosial inkludering og selvrealisering. I NOU 2021:2 *Kompetanse, aktivitet og inntektssikring* illustreres den samfunnsøkonomiske gevinsten ved å sysselsette én person som ellers ville ha falt utenfor arbeidslivet, hvor alternativet er full uføretrygd uten arbeid. Gevinsten øker med antall år man blir værende i arbeid, og er derfor størst når man sysselsettes i ung alder og holder seg i arbeidslivet. Eksempelvis vil den samfunnsøkonomiske gevinsten av å stå i arbeid i 40 år være 14,7 mill. kroner. Står man i arbeid i 10 ekstra år, vil den samfunnsøkonomiske gevinsten være 5,5 mill. kroner, og 0,6 mill. kroner dersom man blir i arbeid i ett ekstra år. Slike beregninger er beheftet med betydelig usikkerhet, og konsekvensene vil variere fra person til person, men eksempelet illustrerer likevel betydelige samfunnsmessige gevinster ved å stå i arbeid.

I Meld. St. 32 (2020–2021) *Ingen utenfor – en helhetlig politikk for å inkludere flere i arbeids- og samfunnslivet*, kommer det frem at tiltak som fører til at flere voksne deltar i arbeidslivet vil føre til reduserte offentlige utgifter til trygdeutbetalinger og helse, samt mindre forskjeller i levekår. Vista Analyse anslo tilbake i 2010 at de samfunnsøkonomiske effektene av at 2–8 prosent av et årskull blir marginalisert, kan utgjøre en kostnad på mellom 5–15 mrd. kroner. Det er med andre ord store samfunnsøkonomiske kostnader knyttet til utenforskap og marginalisering av unge i et livsløpsperspektiv. Unge som ikke fullfører videregående utdanning, har lavere sannsynlighet for deltakelse i arbeidslivet på sikt. Tiltak som forebygger at unge faller utenfor, vil derfor kunne bidra til reduserte offentlige utgifter til stønader og økte skatteinntekter gjennom økt deltakelse i arbeidslivet.

Satsingen vil også bidra til at personer som er i arbeid i større grad velger etter- og videreutdanning. Dette gir produktivetsgevinster for både arbeidsgivere og arbeidstakere. Tekstboks 2 viser til en studie av gevinsten ved etter- og videreutdanning.

Tekstboks 2: Illustrasjon av gevinster ved etter- og videreutdanning

Konings & Vanormelingen (2015) har undersøkt effekten av virksomhetsfinansiert etter- og videreutdanning. Ved å bruke paneldata finner de at en 10 prosents økning i andelen ansatte som deltar i etter- og videreutdanning gir en produktivetsøkning på 1,7 til 3,2 prosent, og en lønnsøkning på 1–1,7 prosent. På denne måten vil både virksomheter og personer dele på gevinsten av å gjennomføre etter- og videreutdanning.

Om analysen

Nyttevirkningene av kompetanseplattformen er i stor grad av kvalitativ art, enten gjennom utvidet funksjonalitet, utvidet innhold til innbyggerne eller strategiske investeringer i infrastruktur for tjenester som enda ikke er definert og vurdert. Det er derfor vanskelig å prissette nyttevirkningene. Av den grunn har vi gjennomført en *kostnadsvirkningsanalyse*, der nyttevirkningene i hovedsak beskrives kvalitativt, mens kostnadsvirkningene er prissette. Nytevirkingene er imidlertid tallfestet så langt det er mulig, for eksempel ved å angi hvor mange personer som får nytte av ulike tiltak.

DFØs veileder i samfunnsøkonomisk analyse (Direktoratet for økonomistyring [DFØ] 2018) beskriver ulike arbeidsfaser og oppgaver i en samfunnsøkonomisk analyse. Dette kapitlet omtaler kun kostnads- og nyttevirkningene, og gir en overordnet anbefaling. Øvrige krav til samfunnsøkonomisk analyse er imidlertid svart ut andre steder i dokumentet:

- Problembeskrivelse er i kapittel 2
- Målstruktur beskrives i kapittel 3
- Beskrivelse og vurdering av alternative tiltak ble beskrevet i Konseptvalgutredningen fra 2020
- Risiko er beskrevet i kapittel 10

Den forenklete samfunnsøkonomiske analysen tar utgangspunkt i at grunnkonseptet realiseres slik det er forutsatt i foregående kapitler. Analysen følger metodekravene som gjelder for forenklet samfunnsøkonomisk analyse, jf. [DFØs veileder i samfunnsøkonomisk analyse](#) (Direktoratet for økonomistyring [DFØ] 2018) og prinsipper og krav til samfunnsøkonomiske analyser i [rundskriv R-109/2021 fra Finansdepartementet](#) (Finansdepartementet 2021b).

I det følgende beskrives:

- Budsjettvirkninger knyttet til grunnkonseptet, fordelt på utvikling og drift.
- Samfunnsøkonomiske kostnadsvirkninger knyttet til grunnkonseptet.
- Nyttvirkninger knyttet til grunnkonseptet (mer detaljert beskrivelse i vedlegg 6).

Forskjellen mellom budsjettvirkninger og samfunnsøkonomiske virkninger er angitt i vedlegg 4. Her er det også beskrevet hva som ligger i de ulike kostnadskomponentene.

Budsjettvirkninger

Dette kapitlet beskriver rene budsjettvirkninger av grunnkonseptet.

Budsjettvirkninger for HK-dir og Sikt

Tabell 4 presenterer årlige estimerte budsjettvirkninger for gjennomføring av grunnkonseptet, fordelt på programkostnader, utviklingskostnader og drift/forvaltning. Budsjettvirkningene vil gjelde for løsningene som utvikles av HK-dir og Sikt (herunder NVB, Vitnemålsportalen og Utdanning.no).

For plattformtjenestene som utvikles av Sikt legges det til grunn at kostnadene fullfinansieres, siden Sikt i all hovedsak er oppdragsfinansiert og må dekke kostnadene sine fra ulike aktører i sektoren.

For sluttbrukertjenestene som utvikles av HK-dir (primært knyttet til Utdanning.no), er det forutsatt en vesentlig egeninnsats over eksisterende ramme. Budsjettvirkningene viser altså til tilleggsfinansieringen som er nødvendig for å realisere grunnkonseptet.

Tabell 4 Årlige budsjettvirkninger HK-dir og Sikt. Tall i mill. kr., inkl. mva.

Type kostnad	Utvikling					Drift -->	
	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Programkostnader	5,6	3,9	2,9	2,1	2,1	-	-
Utviklingskostnader	9,5	26,0	26,0	31,3	24,6	-	-
Drifts- og forvaltningskostnader	-	-	10,4	10,4	21,5	28,9	28,9
Sum	15,1	29,9	39,3	43,8	48,2	28,9	28,9

Slik budsjettvirkningene nå er beregnet, antas det en hurtig oppstart i 2022 av videre arbeid med Utdanningsregisteret. Dersom dette ikke er mulig, vil utviklingskostnader satt opp i 2022 forflyttes til 2023 og 2024.

Budsjettvirkninger for Lånekassen

Lånekassen må koble seg opp mot Utdanningsregisteret, innhente data og ta disse i bruk som underlag for oversikten over kompetansetilbud. De må også etablere en tjeneste for å vise om ulike utdanningstilbud er godkjent for støtte, integrere mot lånesøknad og koble til tjeneste for visning av lånesaldo. Lånekassen har selv estimert hvor mye dette vil koste i tabell 5.

Tabell 5 Årlige budsjettvirkninger for Lånekassen. Tall i mill. kr., inkl. mva.

Type kostnad	2022	2023	2024	2025 ->
Utviklingskostnad	2,3			
Drifts- og forvaltningskostnader		0,5	0,5	0,5

Budsjettvirkninger for Nav

I grunnkonseptet legges det opp til toveis utveksling av informasjon mellom arbeidsplassen.no og Utdanning.no. Navs CV-tjeneste er allerede etablert, og det trengs derfor kun en integrasjon med tjenester på kompetanseplattformen. Kostnader for Nav sin del er foreløpig ikke estimert, men det antas at disse ikke er betydelige, siden løsningen allerede finnes.

Nav vil ha mulighet til å bruke utdannings- og kompetansebevisdata til å utvikle egne tjenester, herunder arbeidsplassen.no. Utvikling av disse tjenestene ligger utenfor det anbefalte grunnkonseptet.

Estimatusikkerhet

Kostnadene ved hver tjeneste er estimert separat, basert på anslått timeinnsats knyttet til hver enkeltkomponent innenfor hver tjeneste. Det er inkludert et påslag på timeestimatene, for å dekke tidsbruk ved blant annet administrasjon og testing.

Det er ikke gjort individuelle usikkerhetsestimater per tjeneste/komponent, men heller brukt et usikkerhetsspenn på +/- 10 prosent per tjeneste. Legger man dette til grunn, vil tjenestene kunne utvikles til en kostnad på mellom 123 og 150 mill. kroner (inkl. mva).

Sluttbrukertjenestene som foreslås i det anbefalte konseptet kan realiseres hver for seg, uten sterke innbyrdes avhengigheter. Ambisjonsnivået for de ulike tjenestene kan justeres opp eller ned. Det vil derfor være mulig å legge til grunn en tilnærming der kostnaden og budsjettvirkningen/budsjetttrammen holdes fast, og der eventuelt underforbruk eller overforbruk for én tjeneste kompenseres gjennom omprioritering for de andre sluttbrukertjenestene.

Samfunnsøkonomiske kostnadsvirkninger

Kostnader for tilpasning hos eksterne aktører

Tiltaket krever også samhandling og ressursinnsats fra andre aktører.

Kompetansetilbydere må rapportere inn data til Utdanningsregisteret og NVB. Det er usikkert hvor mye det vil koste på deres side å etablere en slik dataflyt, og hvor mye de vil spare av administrative ressurser på sikt, ettersom det vil erstatte andre rapporteringsløp.

Vi har i estimeringen forutsatt at hver kompetansetilbyder fra UH-sektoren (49 enheter¹⁶) og fagskolesektoren (61 enheter¹⁷) bruker 100 timer på å etablere integrasjonen. I tillegg har vi anslått at Vigo bruker 4 månedsverk på å tilrettelegge for videregående skoler. For øvrige aktører vises det til vurderingene gjort i vedlegg 5. Samlet for alle aktører gir dette et estimat på rundt 15 mill. kr. i tilkoblingskostnader som brukes i den samfunnsøkonomiske vurderingen. Siden vi har begrenset informasjon om hvor mye tid eksterne aktører vil bruke på å etablere integrasjonen, er dette et usikkert estimat. Usikkerheten er blant annet knyttet til:

- Muligheten for synergier ved at flere aktører har felles system (f.eks. FS)
- Omfang av arbeid per institusjon knyttet til datakvalitet, koding mv.
- Kostnader (i nullalternativet) knyttet til etablerte rapporteringskanaler (til Lånekassen, Utdanning.no, mv.), både teknisk drift og arbeid knyttet til manuell innrapportering.

Oppsummering av de samfunnsøkonomiske kostnadene

Den samfunnsøkonomiske kostnaden beregnes for å belyse kostnadsvirkningene for samfunnet av å realisere grunnkonseptet. Kostnaden beregnes i form av nåverdien av samlede kostnader ved investering og drift, fra startåret 2022 til analyseperiodens slutt.

¹⁶ Antall basert på statistikk fra NOKUT: <https://www.nokut.no/databaser-og-fakta/akkrediterte-institusjonar/>.

¹⁷ Antall basert på statistikk fra NSD: <https://fagskole.nsd.no/>.

De samfunnsøkonomiske investeringskostnadene i perioden 2022–2026 er til sammen beregnet til om lag 85 mill. kroner, neddiskontert til 2022-kroner (se omtale av diskontering i vedlegg 3).¹⁸

De samlede neddiskonterte tilkoblingskostnadene er beregnet til 14 mill. kroner, mens de totale drifts- og investeringskostnadene er estimert til 161 mill. kroner i analyseperioden. Skattefinansieringskostnaden av tiltaket i analyseperioden er beregnet til 49 mill. kroner.

Tabell 6 viser en samlet oppstilling av de estimerte samfunnsøkonomiske kostnadsvirkningene for analyseperioden 2022–2032.

Tabell 6 Neddiskonterte kostnader summert over analyseperioden 2022–2032. Tall i mill. kroner

Samfunnsøkonomisk kostnad i analyseperioden 2022–2032	Mill.kr
Investeringskostnader	85
Tilkoblingskostnader	14
Totale drifts- og forvaltningskostnader	161
Skattefinansieringskostnader	49
Sum total samfunnsøkonomisk kostnad	312

Nyttevirksomheter knyttet til grunnkonseptet

Grunnkonseptet vil kunne generere mange nyttevirksomheter. Nyttevirksomhetene omtales i detalj i vedlegg 6. Som beskrevet innledningsvis kan nyttevirksomhetene fra grunnkonseptet deles inn i tre hovedkategorier:

1. En rekke inkrementelle forbedringer av eksisterende løsninger som gir positive effekter til en stor og etablert brukermasse.
2. Grunnleggende investeringer i infrastruktur, integrasjoner og dataflyt mellom aktører i UH-sektoren, som vil påvirke effektivitet og kvalitet i alle berørte tjenester positivt.
3. Tilrettelegging for fremtidig tjenesteutvikling i både offentlig og privat regi.

Nyttevirksomhetene er knyttet til mange av de samme områdene som beskrives i konseptvalgutredningen fra 2020:

Enklere tilgang på oppdatert og relevant informasjon om opplærings- og utdanningstilbud

Dette oppnås gjennom en kombinasjon av:

- Høyere kvalitet og mer data tilgjengelig, særlig knyttet til kompetansetilbud av kortere varighet (Utdanningsregisteret).
- Styrket arbeid med tilgjengeliggjøring av informasjon om kompetansetilbud (Oversikt kompetansetilbud).

¹⁸ Hovedgrunnene til at dette tallet er lavere enn budsjettvirkningene, er at det ikke inkluderer merverdiavgift, at det er neddiskontert og at det er betydelige kostnader i nullalternativet knyttet til teknisk gjeld i NVB, som uansett vil påløpe.

- Tilgjengeliggjøring av autoritative data om kompetansetilbud for å utvikle nye tjenester i offentlig og privat regi.

Enklere å få oversikt over eget behov for kompetanseutvikling

Dette oppnås gjennom en kombinasjon av:

- Min kompetanseprofil, som gir brukeren oversikt over blant annet egne kompetansebevis.
- Bedre grunnlagsdata gjennom Utdanningsregister og lagring/deling av kompetansebevis, kombinert med utvikling av digitale veiledningsverktøy (Veiviser).
- Deling av egen CV via Kompetanseprofil.
- Mulighet for Nav til å styrke sine tjenester ved hjelp av data om kompetansetilbud og kompetansebevis.
- Enklere for brukeren å se muligheter for, samt status knyttet til, finansiering av kompetansetilbud (påmelding og finansiering).

Økt kvalitet og effektivitet i veiledningen

Dette oppnås gjennom en kombinasjon av:

- Bedre og mer komplette verktøy for de som veileder brukere med behov for kompetanseutvikling (Oversikt kompetansetilbud, Utdanningsregister).
- Bruk av Min kompetanseprofil for å bevisstgjøre brukeren på egen kompetanse, og lagre samtaler og råd knyttet til veiledningen.

Reduserte kostnader til investering i digitale løsninger

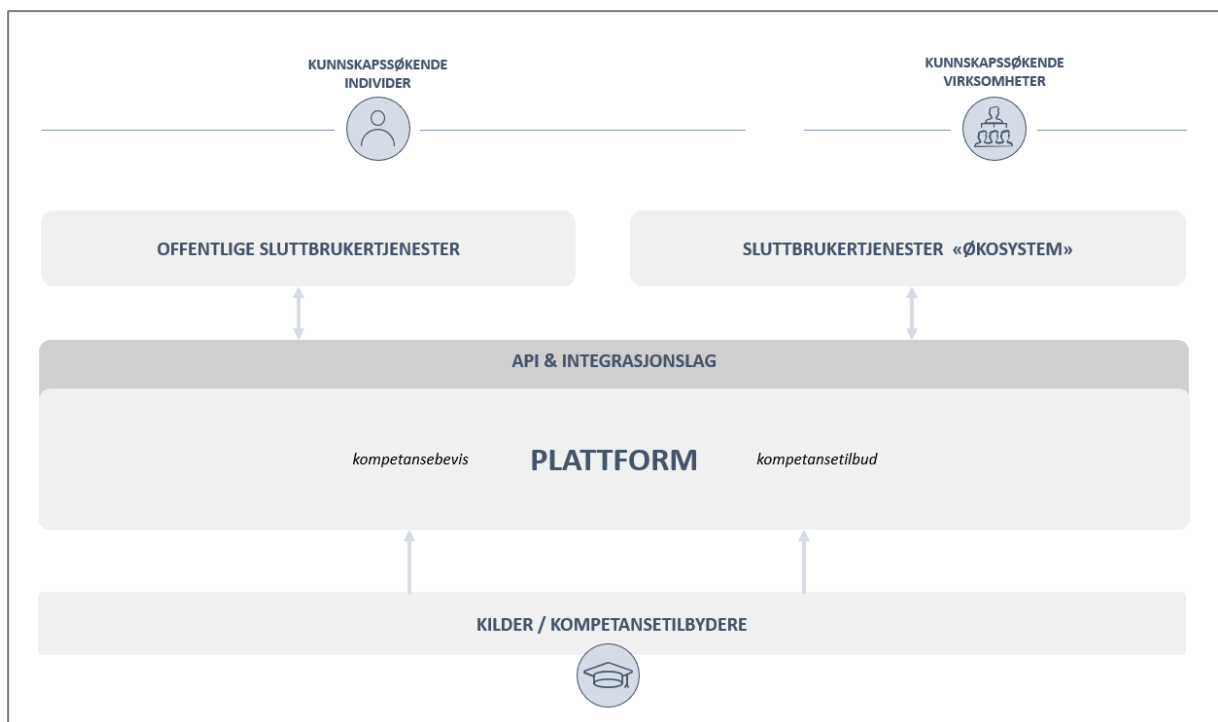
Dette oppnås gjennom at data om kompetansetilbud og kompetanse blir mer utfyllende og får høyere kvalitet (Utdanningsregister, Lagring/deling av kompetansebevis), samtidig som det legges til rette for deling av disse dataene (plattformtjenester knyttet til API, tilgangsstyring mv.).

Reduserte kostnader til drift av digitale løsninger

Dette oppnås blant annet gjennom reduksjon av teknisk gjeld (NVB), kombinert med at manuelle operasjoner knyttet til rapportering av kompetansetilbud erstattes av automatisert dataflyt.

8. Grunnkonseptet – oppsummering og anbefalinger

Det anbefalte konseptet retter seg mot tre primære målgrupper og består av fire hovedkomponenter, som illustrert i figur 7. Grunnmuren baserer seg på kompetansetilbydere som målgruppe. Kompetansetilbyderne besitter studieadministrative kildesystemer som vil dele data om utdanningstilbud og kompetansebevis, og dette vil i neste omgang sammenstilles og deles via kompetanseplattformen.

Figur 7 Målgrupper og hovedkomponenter i konseptet

Plattformen er den sentrale hovedkomponenten i konseptet. Den består av tjenester for å sammenstille og dele data om kompetansetilbud og kompetansebevis via åpne API og integrasjonstjenester. Plattformen inneholder infrastruktur for å styre tilgang, håndtere samtykke og gjøre tjenestene tilgjengelige for sluttbrukertjenester og andre aktører i økosystemet.

Sluttbrukertjenestene er inndelt i to hovedkomponenter. Offentlige sluttbrukertjenester skal tilby funksjonalitet mot sluttbrukere, og er tjenester som det offentlige tar ansvar for å levere. I det anbefalte ambisjonsnivået for konseptet vil tjenestene primært være rettet mot kunnskapssøkende individer som målgruppe. Sluttbrukertjenester i økosystemet vil bestå av spesialiserte tjenester rettet mot innbyggere og virksomheter som tilbys av tredjeparter (kommersielle og/eller ikke-kommersielle), og som utveksler data og funksjonalitet med plattformen.

I det følgende går vi nærmere inn på de anbefalingene prosjektet har kommet frem til når det gjelder realiseringen av kompetanseplattformen gjennom et fremtidig hovedprosjekt.

Anbefalinger knyttet til konseptets ambisjonsnivå og omfang

Plattformens viktigste verdi ligger i evnen til å knytte sammen data, ressurser og aktører, slik at brukerne møter helhetlige tjenester. For å oppnå dette må plattformen besørge infrastruktur, rammer og samhandlingsregler som gjør det attraktivt for ulike tilbydere å delta. Ved å gjenbruke eksisterende løsninger i størst mulig grad, blir hovedoppgaven til det offentlige å bygge rammeverket som gjør det mulig å integrere løsningene. Samtidig er det et premiss at valg av ambisjonsnivå for konseptet ikke skal begrense fremtidige muligheter for utvidelse, verken når det gjelder tjenester eller aktører.

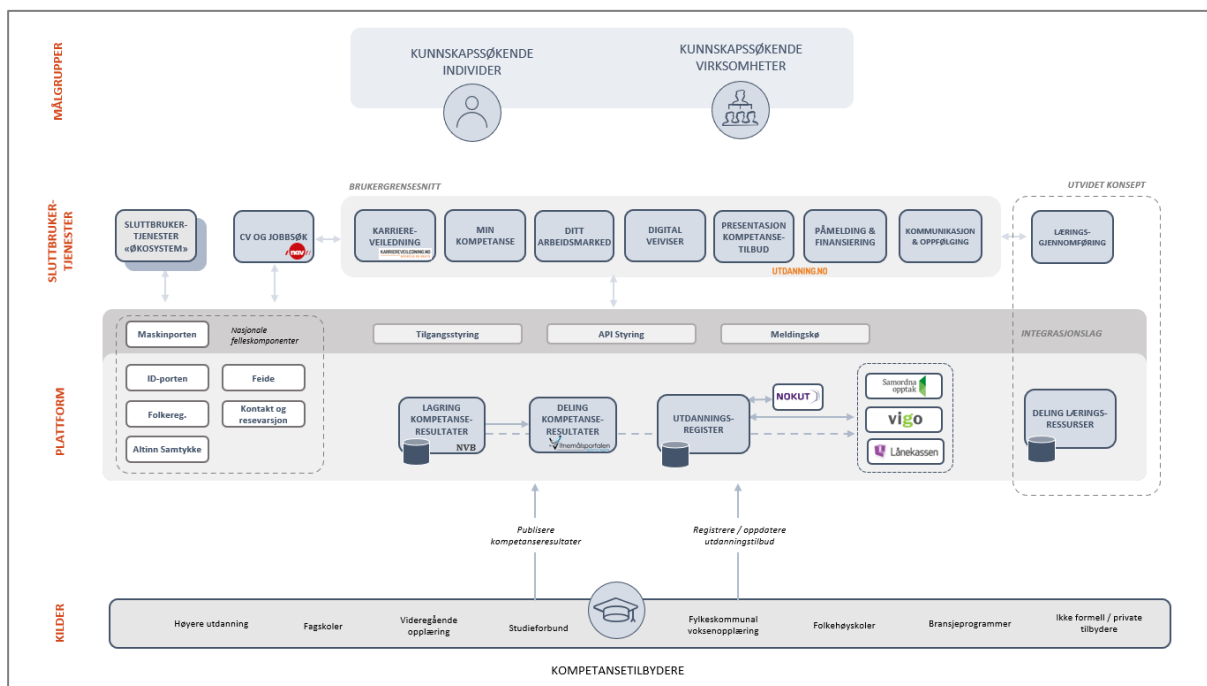
- *Grunnkonseptet legges til grunn for det videre arbeidet med plattformen.* Prosjektet har utredet ulike ambisjonsnivåer for en digital kompetanseplattform for livslang læring. Et minimumskonsept, et grunnkonsept og et utvidet konsept er vurdert, med ulikt omfang av tjenester og kategorier kompetansetilbydere som skal kobles til plattformen. *Grunnkonseptet* er det anbefalte ambisjonsnivået. Grunnkonseptet vil bidra til mer helhetlige brukerreiser gjennom bedre integrasjon og dataflyt mellom eksisterende tjenester. Konseptet vil redusere kompleksitet, ved å først prioritere nødvendig infrastruktur og tjenesteintegrasjon. Dette vil senke terskelen for videre tjenesteutvikling for både offentlig og privat sektor. Sammenlignet med en utvidet variant av konseptet, vil grunnkonseptet bidra til å redusere kompleksitet og gjennomføringsrisiko, og styrke sjansen for at den neste fasen med oppstart, utvikling og etter hvert realisering av plattformen vil bli en realitet. Lavere kostnader og lavere gjennomføringsrisiko er sentralt i den sammenheng. Det er samtidig viktig å understreke at en avgrensning av konseptet i en første etableringsfase ikke skal redusere mulighetene for å realisere øvrig funksjonalitet beskrevet i satsingsforslaget. Det er snarere slik at grunnkonseptet representerer et første muliggjørende steg mot å realisere et mer komplett økosystem på sikt.
- *Offentlige myndigheter skal ha ansvar for plattformløsningen og grunnleggende sluttbrukertjenester.* Konseptet innebærer at det offentlige tar ansvar for plattform og infrastruktur, og er premissgiver for hvordan samhandling og datautveksling skal foregå. Videre bør det offentlige ta ansvar for sentrale innbyggertjenester, som for eksempel kompetansetilbudsoversikt og lagring av egen kompetanse på en egen påloggingsside. En slik tilnærming mener vi er fornuftig for å bygge en god basis og et solid fundament for plattformen, som vil sikre at den kan etableres og konsolideres ytterligere i årene som kommer.
- *Offentlige og godkjente kompetansetilbud og aktører prioriteres først.* Det anbefales at følgende kompetansetilbydere prioriteres for påkobling til plattformen: UH-institusjoner og fagskoler, videregående opplæring og annen fylkeskommunal voksenopplæring. Arbeid med påkobling av disse vil skje parallelt, fremfor å koble på én og én av disse tilbydergruppene. Påkobling av ikke-formelle/private aktører

bør prioriteres etter dette, blant annet fordi det vil kreve et system for kvalitetssikring og kontroll. Teknisk mulighet for selvregistrering og påkobling av ikke-formelle tilbud vil være inkludert i grunnkonseptet, slik at det er mulig å ta dette i bruk så snart kriterier for klassifisering og/eller kvalitetssikring er etablert. Målet med å regulere påkoblingen til plattformen på denne måten, er å oppnå mer ryddige prosesser og å sikre en kapasitetsmessig forsvarlig etablering. Når det gjelder insentiver for å få ulike grupper med kompetansetilbydere til å registrere sine kompetansetilbud med riktig og oppdatert informasjon på plattformen, foreslår vi en kombinasjon av tekniske og regulatoriske tiltak, som beskrevet i kapittel 4.

- *Rettslige rammer for behandling av personopplysninger.* Den overordnede juridiske vurderingen av konseptet i kapittel 6 konkluderte med at den behandlingen av personopplysninger som er skissert, bør være mulig å regulere innenfor rammene av personopplysningsloven og GDPR. Samtidig anbefales det å sikre et tydelig behandlingsgrunnlag i lov eller forskrift. Hensynet til informasjonssikkerhet og personvern skal ivaretas i alle faser av etableringen av kompetanseplattformen.
- *Styrings- og forvaltningsmodell for kompetanseplattformen.* Som beskrevet i kapittel 5 anbefaler prosjektet at det overordnede ansvaret for forvaltning og samordning gjøres av Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse (HK-dir). I dette ligger det også å ivareta rollen som premissgiver og bestiller når det gjelder tjenester og funksjonalitet i plattformen. Utvikling, drift og forvaltning av plattformtjenester, komponenter og data som er anbefalt som det offentliges ansvar, legges operativt til Sikt – Kunnskapssektorens tjenesteleverandør, som formelt etableres 1.1.2022.

Anbefalinger knyttet til tjenester i grunnkonseptet

Tjenestene som foreslås prioritert som del av det anbefalte konseptet, er illustrert i figur 8. Inndelingen av tjenestene følger inndelingen i hovedkomponenter i konseptet. Kompetansetilbydere og sluttbrukertjenester knyttet til økosystemet er ikke omfattet av tjenestebeskrivelsene, ettersom digitale løsninger hos disse aktørene utvikles og forvaltes utenfor kompetanseplattformen.

Figur 8 Illustrasjon av tjenester i konseptet

Plattformtjenester

Utviklingen av et *utdanningsregister* er en grunnleggende plattformtjeneste, som vil fungere som datakilde for kompetansetilbudene som presenteres i oversikten ut mot brukerne. Registeret vil også benyttes av andre aktører i kunnskapssektoren for kvalitetssikring og effektivisering av viktige prosesser, som for eksempel behandling av søknader hos Lånekassen. Videreutvikling av eksisterende tjenester for *lagring av kompetansebevis* (Nasjonal Vitnemålsdatabase) og *deling og verifikasjon av kompetansebevis* (Vitnemålsportalen) er andre sentrale aktiviteter for å oppnå målene for kompetanseplattformen. Andre plattformtjenester er *infrastrukturtenester* for å styre tilgang, håndtere samtykke og gjøre tjenestene tilgjengelige for sluttbrukertjenester og andre parter i økosystemet, via API og integrasjonslag. Det legges opp til gjenbruk og utvikling av eksisterende tjenester og bruk av nasjonale felleskomponenter der det anses formålstjenlig.

Offentlige sluttbrukertjenester

En sentral sluttbrukertjeneste som det offentlige skal ta ansvar for, er tjenesten som gir *oversikt over kompetansetilbudet* innen livslang læring. I tillegg til å gi en samlet oversikt, skal den gi sentral informasjon om utdanningstilbudene, slik at det er enkelt for brukerne å sammenligne og vurdere tilbudene ut fra egne behov. Tjenesten vil baseres på videre bruk og utvikling av Utdanning.no sin presentasjonstjeneste, samt på utdanningsregisteret som en underliggende kilde. Plattformen skal utformes slik at den på sikt skal kunne dekke alle typer kompetansetilbud, formelle som ikke-formelle. De ikke-formelle tilbudene er ikke prioritert som del av grunnkonseptet.

Min kompetanse skal være en kompetanseprofil-tjeneste for den enkelte sluttbruker, med lagring og deling av kompetansebevis som nøkkelfunksjonalitet. For å støtte behovene til kompetanseplattformen, må tjenesten omfatte lagring av alle typer kompetansebevis, fra grunnskole til høyere utdanning, samt kurs, sertifiseringer og andre typer bevis. Tjenesten skal gi tilgang til alle datakilder som dokumenterer kompetanse for en innbygger, og gi brukeren tilgang til å dele disse med arbeidsgivere og andre. Tjenesten tar videre sikte på å hjelpe brukeren ved å etablere en karriereplan under verktøyet *Digital veiviser*. Veiviseren skal hjelpe brukeren å sette seg mål for sin utdanning og karriere, og planlegge hvordan en kan komme seg dit. Det anbefales å videreutvikle og sammenstille eksisterende verktøy. På sikt kan det utvikles en algoritmebasert modell som fremmer aktuelle resultater og forslag.

Ditt arbeidsmarked skal være et verktøy for å vurdere jobbutsiktene i sin region. Plattformen skal tilby enkel tilgang til *karriereveiledning*. Den eksisterende Nasjonal digital karriereveiledningstjeneste er derfor foreslått tett integrert med andre tjenester på plattformen. For å gi brukerne sømløse brukerreiser, er det anbefalt integrasjon mot Nav, Lånekassen og Samordna opptak. Gjennom en kobling til *Navs CV og jobbsøk* skal plattformen gi lett tilgang til verktøy for å utarbeide og lagre CV som kan anvendes til jobbsøknader, samt få presentert aktuelle stillinger basert på innholdet i en slik CV. Plattformen skal gi mulighet for påmelding til det formelle kompetansetilbudet og søknad om studiefinansiering, gjennom koblinger til Samordna Opptak og Lånekassen. For formelle utdanningstilbud som ikke går gjennom Samordna Opptak eller Vigo, skal det legges til rette for at plattformen kan linke til informasjon og påmelding via nettsidene til utdanningsaktørene. Plattformen skal utvikles slik at den også kan støtte påmelding til ikke-formelle utdanningstilbud og søknader til andre finansieringskilder, selv om dette er funksjonalitet som ikke er anbefalt prioritert i en første fase. Et viktig mål med disse integrasjonene er å unngå duplisering av eksisterende tjenester.

Hva kan vi oppnå med en kompetanseplattform?

Mer helhet og bedre sammenheng for brukerne

Plattformen skal legge til rette for mer helhetlige brukerreiser, og senke den enkeltes terskel for å gjennomføre relevant kompetanseheving. En sentral gevinst ved plattformen er at den vil skape bedre sammenheng for brukerne, gjennom enklere tilgang til de tjenestene de trenger for å gjennomføre et kompetansehevingsløp – fra de første undersøkelser rundt mulige kompetansetilbud, til kompetanseheving er gjennomført og kompetansebevis er lagret i en egen profil. Plattformen skal bygge på eksisterende tjenester, og utvikle og forbedre disse, samtidig som samspillet og dataflyten mellom dem skal styrkes. Helhetlige brukeropplevelser, der informasjon, kommunikasjon og veiledning tilpasses den enkelte, vil kunne styrke den enkeltes motivasjon for å delta i kompetanseutvikling.

Mer fleksibel og desentralisert læring

Kompetanseplattformen har potensial i seg til å realisere store verdier for individ, arbeidsliv og for verdiskaping og omstilling i det norske samfunnet. De viktigste

målgruppene er kompetansesøkende individer og virksomheter. Gjennom god oversikt over tilgjengelige og relevante kompetansetilbud, veiledning og dokumentasjon av kompetanse (som skal kunne deles og tilgjengeliggjøres for andre), samt smidig formidling mot tjenester for påmelding, finansiering og gjennomføring, skal plattformen sørge for mer helhetlige kompetanseutviklingsløp – uavhengig av den enkeltes yrke, utdanningsnivå, livssituasjon eller bosted. Plattformen skal formidle informasjon om ulike typer kompetansetilbud. Videre vil digitalt tilgjengelige kompetansetilbud, kombinert med effektive prosesser for påmelding og gjennomføring, kunne bidra til å styrke fleksibiliteten i utdanningsgjennomføringen, og gi et mer tilgjengelig tilbud. Mer tilpasset informasjon og økt fleksibilitet i gjennomføring skal gjøre det enklere å kombinere kompetanseheving med jobb og familie. I tillegg skal det gjøre det enklere å finne egnede tilbud for dem som av ulike årsaker har havnet utenfor arbeidslivet.

Enklere hverdag for kompetansetilbydere, veiledere og rammesettere

Også for kompetansetilbydere vil deltakelse i plattformen kunne ha stor verdi, både med tanke på markedsføring av egne tilbud, men også for å bidra til økt deltakelse i kompetanseheving i samfunnet generelt. Også for andre aktørgrupper vil deltakelse på plattformen kunne bidra til å realisere verdier for arbeidsliv og samfunn. Med utgangspunkt i en mest mulig komplett kompetansetilbudsoversikt og andre tilgjengelige data og verktøy, skal tilretteleggere og karriereveiledere oppleve bedre muligheter til å veilede og motivere kunnskapssøkende i riktig retning. Videre vil mer tilgjengelig informasjon om kompetansetilbud, kombinert med rikere analysemuligheter, gi departementer, direktorater, kommuner og andre offentlige etater et bedre grunnlag for å jobbe kunnskapsbasert. Bedre dataflyt mellom aktørene og tilgang på mer komplett og strukturert metadatainformasjon om kompetansetilbud og aktører, gjør også at offentlige aktører i kunnskapssektoren kan jobbe mer effektivt, som følge av automatiserte og datadrevne prosesser knyttet til studieformidling, opptak og finansiering. Dette kan frigjøre ressurser til å jobbe mer med innhold og kvalitet i kunnskapssektoren.

En plattform som på sikt vil kunne styrke samspillet mellom arbeidslivet og kompetansetilbyderne

På sikt kan plattformen bidra til økt arbeidslivsrelevans i kompetansetilbudene, gjennom utvikling av analyse- og statistiktjenester om kompetansebehov, som er foreslått som del av det utvidede konseptet. Tjenester for kommunikasjon mellom virksomheter og kompetansetilbydere om behov vil også kunne bidra til dette. I tillegg vil en mer komplett kompetansetilbudsoversikt kunne bidra til økt arbeidslivsrelevans i utdanningstilbud, i og med at det blir enklere for tilbyderne å vurdere eget tilbud i lys av hva som tilbys av andre. Tilgang til relevante data, og en plattform for informasjon og kommunikasjon om kompetansebehov og trender i arbeidslivet, vil på sikt kunne gi bedre samspill mellom arbeidslivet og kompetansetilbyderne i utviklingen av tilbud. Dette er i tråd med flere av målene i stortingsmeldingen om økt arbeidslivsrelevans i høyere utdanning (Meld. St. 16 2020–2021, Kunnskapsdepartementet 2021).

9. Vurdering av grunnkonseptets bidrag til måloppnåelse

I dette kapitlet gjør vi en vurdering av i hvilken grad det foreslåtte grunnkonseptet oppfyller de effektmålene som er satt for kompetanseplattformen. Vi starter med en tabell som oppsummerer effektmålene, og vår vurdering av hvor stor innvirkning grunnkonseptet vil ha på hvert enkelt effektmål, relativt til de andre målene. Deretter gis en utdyping og nærmere begrunnelse for de vurderingene som er gjort.

Tabell 7 Grunnkonseptets bidrag til måloppnåelse

Effektmål	Grunnkonseptets bidrag til måloppnåelse
Flere tar del i kompetanseutvikling	
Flere gjennomfører relevant kompetanseutvikling	
Lettere for virksomheter å opparbeide og skaffe relevant kompetanse	
Mer effektive prosesser blant brukere av plattformen	
Flere verdiøkende tjenester i kunnskapssektoren	

Konseptets bidrag til effektmålet «flere tar del i kompetanseutvikling»

Konseptet skal bidra til å øke motivasjonen for kompetanseutvikling og senke terskelen for å gjennomføre det. Dette skal skje gjennom lett tilgang til en komplett og oppdatert oversikt over alle utdanningstilbud og formelle kompetanseutviklingstilbud. Dette skal gjøre det mindre uoversiktlig og tidkrevende å finne relevante kompetansetilbud, og enklere å se og sammenligne informasjon om for eksempel gjennomføringsmetode (fysisk, digital, varighet, samlingsbasert etc.), kvalifikasjonskrav og finansieringsmuligheter. Plattformen utvikles slik at den på sikt også kan omfatte oversikt over ikke-formelle kompetansetilbud. Innlemmelse av ikke-formelle tilbud vil kreve at man får etablert et sett med kriterier for klassifisering og/eller kvalitetssikring av ikke-formelle kompetansetilbud som inkluderes i plattformen.

Gjennom mer helhetlige og sømløse brukeropplevelser, der brukerne er satt i sentrum, skal konseptet bidra til økt motivasjon for å delta i kompetanseutvikling. På plattformen vil tjenester kobles på en måte som gjør at brukerreisen – fra man søker etter kompetansetilbud, melder seg på, søker om finansiering, bruker kompetansebevis og

søker jobb – skal være mest mulig helhetlig og sømløs. Persontilpasset kommunikasjon, kombinert med integrert tilgang på digitale karriereveiledningstjenester, vil kunne bidra til å senke terskelen for deltakelse i kompetanseutvikling.

Konseptet kan også bidra til økt deltakelse i kompetanseutvikling gjennom tiltak som bedre synliggjør verdien av kompetanseheving og mulighetene dette gir. På sikt vil også økt tilgang på fleksible tilbud kunne påvirke deltakelsen i kompetanseheving positivt. En årsak til dette er at fleksible tilbud, som kan kombineres med jobb, gjerne er en forutsetning for at en del virksomheter skal kunne prioritere kompetanseheving.

Plattformen vil også være et informasjons- og veiledningsverktøy for tilretteleggere, som Nav-ansatte, tillitsvalgte og veiledere i skole og karriereveiledningssentre. På denne måten vil tiltaket kunne bidra til at de som har lav motivasjon for kompetanseutvikling, og som ikke aktivt vil bruke plattformen selv, også kan få hjelp og økt motivasjon for å gjennomføre relevant kompetanseutvikling.

Samlet vurdering: Effektmålet om at flere deltar i kompetanseutvikling er et hovedmål for satsingen, og samtlige tiltak har til hensikt å bidra til dette målet. Konseptet vurderes å ha høy innvirkning på målet relativt til andre mål.

Konseptets bidrag til effektmålet «flere gjennomfører relevant kompetanseutvikling»

Gjennom oversikten over kompetansetilbud skal plattformen gjøre det enklere å få oversikt over mulighetene og enklere å finne de relevante tilbudene. Dette legger til rette for at den enkelte kan ta mer informerte valg om deltakelse i kompetanseutvikling. Samtidig vil den samlede oversikten kunne forsterke opplevelsen av at valgmulighetene er tilnærmet ubegrensede, og dermed gjøre det vanskeligere å velge. Dette vil motvirkes av at plattformen skal ha god og oversiktlig informasjon om innhold, krav og gjennomføring av læringsinnholdet, slik at det blir enklere å sammenligne tilbud. Videre vil plattformen, gjennom veivisertjenesten, bidra til å gjøre det enklere å sortere ut tilbud som ikke er relevante og søke frem tilbud som er relevante. I tillegg skal karriereveiledningstjenesten være integrert på plattformen, og være enkelt tilgjengelig for brukerne av plattformen. Etersom plattformens tjenester er tilgjengelig også for tilretteleggerne, vil tiltaket kunne bidra til at de kan gi bedre og mer relevant veiledning.

Samlet vurdering: Grunnkonseptet vurderes i relativt stor grad å bidra til måloppnåelsen for effektmålet om at flere tar relevante kompetanseutviklingsvalg. Oversikten, veivisertjenesten, den integrerte digitale karriereveiledningstjenesten, sammen med tilgangen på tjenester for karriereveiledere og tilretteleggere, antas å ha positiv innvirkning på individenes kompetansevalg samlet sett.

Konseptets bidrag til effektmålet «lettere for virksomheter å opparbeide og skaffe relevant kompetanse»

Det er ikke anbefalt at det offentlige tar ansvar for å utvikle spesifikke tjenester rettet mot virksomhetene, men at det anses som noe som andre aktører i økosystemet på sikt kan tilby. Eksempler på tjenester vi mener er relevant i denne sammenheng, er verktøy for

kompetansekartlegging, veiledning og kompetanseplanlegging for virksomheter. Andre eksempler er nye digitale læringsressurser og tilrettelegging for erfaringsutveksling mellom virksomheter.

Det anbefalte konseptet vil gjøre det lettere for virksomheter å opparbeide relevant kompetanse, gjennom bedre oversikt over det samlede kompetansetilbudet. Veiledningstjenester rettet mot individer vil også indirekte kunne påvirke virksomhetene positivt, gjennom at deres ansatte får kompetanseplanleggingshjelp.

Samlet vurdering: Det anbefalte grunnkonseptet vurderes å gi svakere bidrag til effektmålet om at det skal være lettere for virksomheter å opparbeide og skaffe relevant kompetanse. Det er ikke anbefalt at det offentlige skal ha ansvar for å tilby tjenester rettet mot virksomhetene, i motsetning til innbyggertjenester. Slike tjenester kan komme på sikt, og bli levert av andre aktører i økosystemet. Plattformen vil tilrettelegge for deling av slike tjenester på plattformen, men bidraget til effektmålet vil avhenge av at andre aktører bidrar med innovasjon og tjenesteutvikling. Øvrige tjenester i plattformen rettet mot å senke terskelen for å gjennomføre kompetanseheving, som for eksempel bedre oversikt over kompetansetilbudene, vil også komme virksomhetene til gode.

Konseptets bidrag til effektmålet «mer effektive prosesser for brukerne av plattformen»

Konseptet skal bidra til mer effektive og brukervennlige tjenester og bedre tilgang på data. Dette kan bidra til mer effektive prosesser på mange nivåer. For offentlige forvaltningsorganer kan prosesser knyttet til forvaltningsoppgaver effektiviseres, gjennom raskere og bedre tilgang på data. Eksempler på dette er effektivisering av Lånekassens manuelle informasjonsinnhenting som følge av utdanningsregisteret, effektivisering av Utdanning.no sitt arbeid med å fremskaffe informasjon om utdanningstilbudene, og effektivisering av NOKUTs arbeid med tilsyn og oppfølging av norske utdanninger og utdanningsinstitusjoner.

Gjennom enkelttjenester for lagring og deling av kompetansebevis vil det bli mer effektivt for enkeltindivider å skaffe oversikt over egne kompetansebevis og å dele dem, for eksempel i forbindelse med jobbsøking. Prosessen med å finne relevant kompetansetilbud skal også bli mer effektiv. For virksomheter kan prosessen for innhenting og verifikasjon av kompetansebevis bli enklere, i tillegg til at risiko for juks og svindel reduseres som følge av økt kvalitetssikring av kompetansebevis.

Samlet vurdering: Det anbefalte grunnkonseptet vurderes i relativt stor grad å kunne bidra til mer effektive prosesser gjennom digitalisering og økt dataflyt via plattformen.

Konseptets bidrag til effektmålet «flere verdikjæpende tjenester i kunnskapssektoren»

Grunnkonseptet innebærer å utvikle en plattform som på sikt legger opp til integrasjon av andre offentlige og private tjenestetilbydere. Plattformen og dataene skal legge til rette for at også markedsaktører og innovatører skal kunne tilby tjenester på plattformen, slik at det offentlige ikke har monopol på å tilby tjenester innen kompetansefeltet. Dette vil fremme innovasjon og mangfold i kompetansetilbudet. Dette innebærer tilrettelegging av tekniske

grensesnitt for deling av funksjonalitet og data på tvers av aktører i økosystemet, samt tilgjengeliggjøring av eksterne tjenester på kompetanseplattformen

Samlet vurdering: Grunnkonseptet vil tilrettelegge for økosystemet gjennom å etablere nødvendig infrastruktur, samt sette i gang tiltak og utvikling av tjenester som vil bidra til bedre tilgang på data. Effekten vil kunne være betydelig, dersom en lykkes med å legge til rette for mer innovasjon og tjenesteutvikling. Selve tjenesteutviklingen og verdien det har for brukerne, vil imidlertid ikke være direkte under plattformforvalterens kontroll. Vår vurdering er derfor at grunnkonseptet relativt sett vil ha et svakere bidrag til dette effektmålet enn de øvrige.

10. Risikovurdering

I dette kapitlet gis en overordnet vurdering av risiko knyttet til den videre prosessen med å realisere det anbefalte tiltaket. Kartleggingen og identifiseringen av risiko bygger på en bred involvering av prosjektets ressurser i en egen risikoworkshop, i tillegg til øvrig innsikt fra utredningsarbeidet. Risikoanalysen retter seg mot forvaltningsansvar, juridiske og tekniske hindringer for plattformutvikling, prosessen med å rekruttere tilbydere og konsumenter til plattformen, samt avhengigheter til andre løsninger og tjenester i kunnskapssektoren som har koblinger til kompetanseplattformen med tilhørende tjenester.

Risiko knyttet til realisering av målene

Tabell 8 Vurdering av risiko knyttet til realisering av målene

Risiko	Beskrivelse og risikoreducerende tiltak
<i>For lite brukerinvolvering, kjenner ikke brukernes behov godt nok</i>	En risiko er at prosjektet har for lite søkelys på sluttbrukerne og deres behov. Dette kan resultere i at tjenestene ikke blir benyttet av sluttbrukerne, og at prosjektet ikke oppnår forventet nytte. Tiltak for å redusere risikoen er god brukerorientering gjennom hele prosjektperioden, samt god dialog med partene i arbeidslivet om hvilke behov for informasjon de har. I tillegg vil en stegvis realisering av funksjonalitet redusere risikoen for å lansere mye funksjonalitet samtidig som ikke etterspørres.
<i>Kompetansetilbyderne opplever ikke tilstrekkelig verdi av å delta på plattformen</i>	En risiko er at kompetansetilbyderne opplever at egne nettsider for informasjon og markedsføring er tilstrekkelig for fremvisning av sine tilbud, og at de ikke ser nytteverdien av å delta på plattformen, alternativt at nytten av å delta vurderes som lavere enn tid og kostnader forbundet med å bli integrert på plattformen. Et tiltak som kan bidra til å redusere risikoen, er tett dialog med utdanningstilbyderne i planleggings- og utviklingsfasen, for å sikre at deres behov identifiseres og legges til grunn for tjeneste- og plattformutvikling.

Risiko	Beskrivelse og risikoreducerende tiltak
<p><i>Sentrale data for plattformen blir ikke tilgjengeliggjort</i></p>	<p>Et sentralt mål med tiltaket er å gi oversikt over kompetansetilbud på en måte som gjør det enklere for enkeltindivider å orientere seg og ta gode valg om kompetanseutvikling. Å lykkes med en komplett oversikt krever at kompetansetilbyderne tilgjengeliggjør sine data. Det har tidligere vært utfordrende å skaffe data fra alle relevante offentlige aktører, noe som har ført til mangelfullt datagrunnlag og mye manuelt og tidkrevende arbeid for å registrere kompetansetilbud. Dette utgjør en risiko for nytten av plattformen. Et risikoreducerende tiltak er å lage en tilpasset insentivmodell for kompetansetilbyderne, som på en mest mulig hensiktsmessig måte motiverer, eventuelt forplikter, kompetansetilbyderne til å delta og bringe inn sine data på plattformen.</p>
<p><i>Sentrale data for plattformen har ikke tilfredsstillende kvalitet</i></p>	<p>Dersom data på plattformen har utilfredsstillende kvalitet, vil det påvirke nytten av plattformen. Sentrale data betyr her hovedsakelig data om kompetansetilbud. Dårlig kvalitet på dataene reduserer kvaliteten på tjenestene. Et eksempel er tjenester som baserer seg på søkealgoritmer og veiledningsalgoritmer. For disse er metadatakvaliteten avgjørende for å kunne gi relevante treff og anbefalinger. Risikoreducerende tiltak er å definere tydelige standarder for dataformater på det som skal registreres inn, og at det angis hvilke data som er nødvendig. Insentivmekanismer må videre legge til rette for at kvalitetskrav for dataene ikke skaper hindringer for registreringen av informasjonen.</p>
<p><i>Den digitale løsningen blir for lite tilgjengelig for sårbare grupper</i></p>	<p>Det er en risiko for at plattformens tjenester blir vanskelig tilgjengelig for personer med svak tilknytning til arbeidslivet og andre marginaliserte grupper. På den måten kan plattformen bidra til å øke kompetansegapet i befolkningen, fremfor å minske det. Brukerinvolvering og tett dialog med de som jobber som tilretteleggere og veiledere inn mot disse målgruppene, er relevante tiltak for å redusere risiko. Dette er også viktig for å sikre at løsningen treffer ulike målgruppers behov, og at løsningen oppleves som tilgjengelig og nyttig. Det er også et mål at plattformen skal være et godt verktøy for tilretteleggere og veiledere, slik at de kan gi mer målrettet og effektiv hjelp til ulike målgrupper. På denne måten vil sårbare grupper kunne oppleve nytte av plattformen, uten å måtte benytte den på egen hånd.</p>

Gjennomføringsrisiko

Tabell 9 Vurdering av risiko knyttet til gjennomføring

Risiko	Beskrivelse og risikoreduserende tiltak
<i>Undervurderer teknisk kompleksitet og hva det vil kreve å integrere kompetanstillbydere</i>	En risiko for gjennomføringen er at integreringen av kompetanstillbydere på plattformen blir så komplisert eller kostnadskrevenne at man ikke lykkes med å få dem integrert, eller at det blir vesentlig mer tidkrevende og kostbart enn forutsatt. Et risikoreduserende tiltak er å gå i tidlig dialog med tilbyderne, for å identifisere integrasjonskravene og eventuelle tiltak som kan bidra til å redusere kompleksiteten.
<i>Manglende utviklingsressurser</i>	En gjennomføringsrisiko er at parter som er ansvarlig for tjenesteutviklingen (Sikt, HK-dir og Lånekassen) ikke har nok utviklingsressurser internt. Et risikoreduserende tiltak er å ta høyde for bruk av ekstern kapasitet for å styrke gjennomføringsevnen, i forbindelse med estimering av kostnader og finansiering.
<i>Uklare ansvarsforhold og manglende styring og koordinering i utviklingen av tjenester og funksjonalitet hos ulike aktører</i>	Grunnkonseptet innebærer å bygge på og videreutvikle løsninger som i dag forvaltes av ulike offentlige aktører, og tilgjengeliggjøre dette på en felles plattform. Usikkerhet og ulike oppfatninger knyttet til ansvarsforholdet for tjenester og data som inngår i plattformen, vil kunne representere en mulig risiko. I utviklingsfasen er uklar koordinering og styring i utviklingen av tjenestene en mulig risiko. Særlig der tjenester har avhengigheter til hverandre, vil det kunne ha betydelige konsekvenser for fremdrift og kvalitet. Et tydelig og omforent veikart for tjenesteutviklingen, som tar høyde for avhengigheter mellom dem, vurderes som et risikoreduserende tiltak . Et klart prosjektmandat og en god styringsdialog, med tydelig rolledeling, krav og forventninger til de ulike aktørene, vil også kunne dempe risiko.

Juridisk risiko

Tabell 10 Vurdering av risiko knyttet til juridiske forhold

Risiko	Beskrivelse og risikoreduserende tiltak
<i>Omdømmetap som følge av brudd på personvernregler</i>	Løsningen innebærer å opprette en kompetanseprofil for innbyggerne, som vil lagre mange personopplysninger. Data på avveie representerer en betydelig risiko for omdømmetap, både for løsningen og for myndighetene som forvalter den. I tillegg vil det påvirke utgifter og kostnader hos berørte parter. Risikoreduserende tiltak er å gjennomføre konkrete risikovurderinger når det gjelder personopplysningssikkerhet, for all type lagring og behandling av personopplysninger på plattformen. Slike risikovurderinger, og eventuell iverksettelse av tiltak basert på dem, må gjennomføres jevnlig.
<i>Uklare eller manglende behandlingsgrunnlag for behandling av data på plattformen</i>	Behandlingen av personopplysninger i etatene som fra og med 1.7.2021 ble en del av HK-dir, er i dag fragmentert regulert. Kompetanseplattformen vil i tillegg medføre nye behandlinger av personopplysninger. Dette gir risiko for uklar eller manglende regulering av behandling av personopplysninger, som i ytterste konsekvens kan innebære ulovlig behandling av personopplysninger. Å adressere behovet for et behandlingsgrunnlag for plattformen overfor Kunnskapsdepartementet, i en tidlig fase, anses som et risikoreduserende tiltak .

11. Gjennomføringsstrategi og veikart

Gjennomføringsstrategi

Satsingen foreslås organisert som et program, hvor tiltakene skal levere fungerende tjenester etappevis gjennom hele programperioden. Dette for å sikre at investeringer per budsjettår gir gevinster, uavhengig av fremtidige investeringer. Programmet vil omfatte tiltak for utvikling av infrastruktur, tjenester og applikasjoner på den tekniske plattformen, samt tiltak for utvikling av sluttbrukertjenester og for etablering av innhold og data på plattformen. Videre vil programmet omfatte tiltak for lovarbeid, samt tiltak for etablering av en forvaltningsorganisasjon.

Programmet anbefales organisert med en programledelse (inkludert programleder) og et programkontor, som vil være ansvarlig for planlegging, styring, rapportering og kommunikasjon på tvers av de ulike initiativene og aktørene. For å følge opp programmet vil det etableres et programstyre, som blant annet vil være ansvarlig for å beslutte styringsdokumentasjon og for oppfølgingen av arbeidet. Programstyret vil være ansvarlig for å følge opp programmets leveranser i henhold til identifiserte og planlagte gevinster, og rapportere til Kunnskapsdepartementet og eventuelt andre departementer. Programstyret vil bestå av en rekke aktører fra kunnskapssektoren, samt ulike strategiske samarbeidspartnere. En endelig organisering vil vurderes, besluttes og etableres i 2022.

For å sikre bred involvering fra alle berørte aktører og samarbeidspartnere, planlegges det i tillegg et samarbeidsforum. Samarbeidsforumet vil bestå av flere aktører enn programstyret, og vil komme med faglige innspill og prioriteringer til programmet. Programmets suksess er avhengig av at alle parter settes i stand til å bidra på en relevant og kompetent måte, samtidig som de planlegger og foretar prioriteringer i egne planer som samsvarer med satsingen. Hensikten med å etablere et samarbeidsforum i tillegg til programstyret, er å hindre at antall aktører i programstyret blir for stort. Blir programstyret for stort, kan det gå utover beslutningsevnen. Hvilke samarbeidspartnere som skal inngå i samarbeidsforumet, vil vurderes og avklares som del av et forberedende prosjekt. Samarbeidspartnerne vil også spille en sentral rolle i flere av prosjektene knyttet til tjenesteutvikling. Det vil være naturlig at flere av prosjektene gjennomføres og eies av en samarbeidspartner, men koordineres av programmet.

Ved å gjennomføre satsingen som et program, er det mulig å koordinere en rekke selvstendige prosjekter som jobber mot et felles mål, selv om det er ulike virksomheter som er ansvarlig for hvert enkelt tiltak. En fordel med dette er god ressursutnyttelse, samtidig som risikoen spres på flere aktører. En utfordring med organiseringen er at én virksomhet må få myndighet til å utøve programledelsen, og være en avtalepart mot de utførende virksomhetene, både offentlige og private. Som et gjeldende prinsipp vil programorganiseringen være fleksibel, og endringer i organiseringen og styringen av programmet vil hele tiden vurderes, så lenge det anses å kunne styrke gjennomføringsevnen til programmet. Gjennomføringsansvaret delegeres til ulike

prosjekter og aktører – programoverbygget skal ha en koordinerende funksjon og en slank organisering.

For å understøtte hensynet til læring og kontinuerlig forbedring anbefaler prosjektet at det, parallelt med etableringen av grunnkonseptet, gjennomføres en utprøvningsfase. Som del av denne utprøvingen skal utvalgte målgrupper, som for eksempel brukere, bedrifter, karriereveiledere eller Nav-ansatte, prøve ut de tjenestene og den funksjonaliteten som tilgjengeliggjøres via plattformen, og vurdere hvilke gevinster det gir. En slik tilnærming vil støtte opp under den smidige utviklingsmetodikken som ligger til grunn for satsingen, og gi grunnlag for kontinuerlig utvikling og forbedring, basert på involvering av sentrale målgrupper. Det vil også introdusere en fleksibilitet i arbeidet, der videre utvikling og etablering tar innover seg endringer i brukernes og samfunnets behov.

Veikart for grunnkonseptet

Formålet med veikartet er å vise hvordan programstyring og aktiviteter knyttet til utvikling av plattformtjenester og sluttbrukertjenester er tenkt gjennomført i programperioden (2023–2026). For alle aktiviteter er 2023 satt som oppstartsår. Samtidig markerer veikartet at 2022 bør benyttes til å gjennomføre ulike forberedende aktiviteter.

Tabell 11 Veikart for grunnkonseptet

Tjenester/aktiviteter	2022	2023	2024	2025	2026
Programstyring					
Programgjennomføring					
Lovarbeid					
Påkobling kompetansetilbydere					
Plattformtjenester					
Felleskomponenter og infrastruktur					
Utdanningsregister (ny)					
Lagring kompetansebevis (NVB)					
Deling kompetansebevis (Vitnemålsportalen)					
Offentlige sluttbrukertjenester					
Presentasjon kompetansetilbud					
Ditt arbeidsmarked					
Min kompetanse/personlig kompetanseprofil					
Integrasjon karriereveiledning.no					
CV og jobbsøk (integrasjon arbeidsplassen.no)					
Integrasjon påmelding og finansiering (SO og Lånekassen)					
Veiviser og relevante tilbud					

Kartlegging av eksterne finansieringskilder

Departementet ba i oppdragsbrevet om at det skulle gjøres en vurdering av det totale kostnadsbildet ved det foreslåtte konseptet, inkludert en vurdering av eventuelle andre finansieringskilder. Prosjektet har derfor kartlagt mulige eksterne finansieringskilder. Vi har sett både på nasjonale ordninger og finansieringsmuligheter i regi av EU. Vi har lagt mest vekt på å avklare i hvilken grad innholdet og målene for kompetanseplattformen samsvarer med de målene som er satt for de ulike finansieringsordningene, da det er dette som vil påvirke sannsynligheten for å lykkes med en eventuell søknad.

- *Medfinansieringsordningen:* Gjennom medfinansieringsordningen kan statlige virksomheter og eventuelle samarbeidspartnere få dekket deler av prosjektkostnaden til samfunnsøkonomisk lønnsomme digitaliseringstiltak. Både små og mellomstore tiltak i sektorene og tiltak på tvers av sektorer som støtter opp under regjeringen sin digitaliseringsstrategi, kan få medfinansiering.¹⁹ Ordningen

¹⁹ [Medfinansieringsordninga | Digidir.](#)

vurderes som relevant for kompetanseplattformen. Søknadsfrist for 2022 er 21. mars.

- *Stimulab*: Gjennom StimuLab skal Digitaliseringsdirektoratet og DOGA stimulere til offentlig innovasjon fra brukernes perspektiv. Ordningen «støtter statlige og kommunale virksomheter som våger å tenke nytt om roller og systemer, og som er villige til å endre disse for å levere bedre tjenester til brukerne».²⁰ Ordningen vurderes som relevant for kompetanseplattformen. Søknadsfrist for 2022 er ikke kjent (per 5. nov. 2021).
- *DIGITAL*: Programmet for et digitalt Europa 2021–2027 (DIGITAL) er EUs nye investerings- og kapasitetsbyggingsprogram for digital omstilling og bruk av innovative digitale teknologier i samfunnet og næringslivet. Programmet vil gi norske bedrifter, forskningsmiljøer og offentlig sektor tilgang til infrastrukturer, samarbeidspartnere og ressurser innenfor områder som kunstig intelligens, datadeling, superdatamaskiner (tungregning), cybersikkerhet og avansert digital kompetanse.²¹ Så snart utlysingen fra EU kunngjøres, kan arbeidet starte med å vurdere hvordan en søknad bør utformes. Parallelt bør det jobbes med å identifisere mulige partnere. Aktuelle søknadsområder kan være både tverrgående (eks: avanserte digitale ferdigheter) eller tiltak rettet mot konkrete yrkesgrupper. En annen mulighet er å fokusere på planlagt tjenesteutvikling som bør knyttes til europeisk infrastruktur (eks: kompetansebevis). Programmet vurderes som relevant for kompetanseplattformen, og søknad kan utformes i løpet av 2022.

Det er viktig å presisere at den kartleggingen og de vurderingene som er gjort i forbindelse med utredningen, er foreløpige og overordnede. Det vil være behov for mer detaljert kunnskap om programinnhold og søknadsfrister, dersom det vurderes som aktuelt å sende en søknad. Gjennom innspillrunden i arbeidsgruppene fikk vi også innspill om at det kan være muligheter innen Erasmus+ programmet, innenfor ulike programområder. Det samme gjelder for Horisont Europa. En eventuell søknad til et EU-program vil kreve en nærmere kartlegging av hvilke muligheter som ligger i de ulike programmene. I den forbindelse vil det også være relevant å utforske om det er andre land som jobber med liknende konsepter som kompetanseplattformen, og som det dermed kan være aktuelt å samarbeide med.

Siden oppstart av et hovedprosjekt tidligst blir i 2023, kan det være strategisk lurt å prioritere en søknad i 2022. Gitt at det tas en beslutning om å utvikle og finansiere en kompetansplattform, er det dermed prosjektets anbefaling at det jobbes for å sende en søknad til ett av disse programmene i løpet av 2022, som en del av den forberedende aktiviteten. Eventuell supplerende finansiering vil gå til utvikling av tjenester og funksjonalitet som ikke inngår i grunnkonseptet.

²⁰ [Dette er StimuLab | Digdir.](#)

²¹ [DIGITALEUROPE - The voice of digitally transforming industries in Europe.](#)

Vedlegg 1: Deltakere i de to arbeidsgruppene

Arbeidsgruppe med partene i arbeidslivet (hovedsammenslutningene)	
<i>Deltakere</i>	YS
	Unio
	Akademikerne
	Spekter
	LO
	KS
	NHO
	Virke
<i>Aktiviteter 2021</i>	<i>Tre arbeidsmøter Innspill til førsteutkast av rapporten</i>

Arbeidsgruppe for kompetansetilbydere	
<i>Deltakere</i>	NTNU
	Studieforbundet AOF
	Vestland fylkeskommune
	Vestfold og Telemark fylkeskommune
	Viken fylkeskommune
	OsloMet
	Nasjonalt fagskoleråd
	Voksenopplæringsforbundet
<i>Aktiviteter 2021</i>	<i>Tre arbeidsmøter Innspill til førsteutkast av rapporten</i>

Vedlegg 2: Brukerreiser

Brukerreise individ

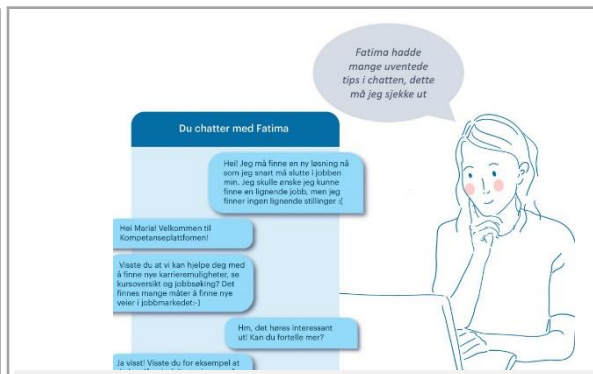
Maria (43) har fått beskjed om at hun kommer til å miste jobben som industriarbeider i oljesektoren. Hun vil gjerne fortsette å jobbe med det samme, og har lite lyst til å flytte på familien.

Maria søker etter nye stillinger hos Nav, men får ingen treff. Hun får en pop-up med beskjed om at kompetanseplattformen kan hjelpe henne videre.

Funksjoner: sikker innlogging, dialog mellom Nav og plattform.

Tjenester: CV og jobbsøk.

Maria følger lenken og får opp kompetanseplattformen. Hun undersøker hva den inneholder, og får tips i chatten om hva den tilbyr.

Funksjoner: Chat-dialog.

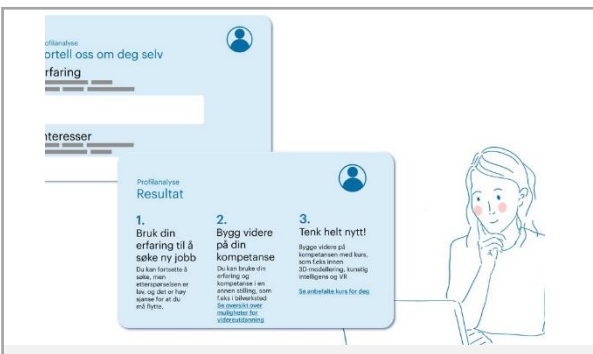
Tjenester: Presentasjon kompetansetilbud, karriereveiledning.

Maria registrerer seg som ny bruker ved hjelp av BankID. Profilen hennes inneholder allerede vitnemål og fagprøvebevis.

Funksjoner: Sikker innlogging, oversikt kompetansebevis.

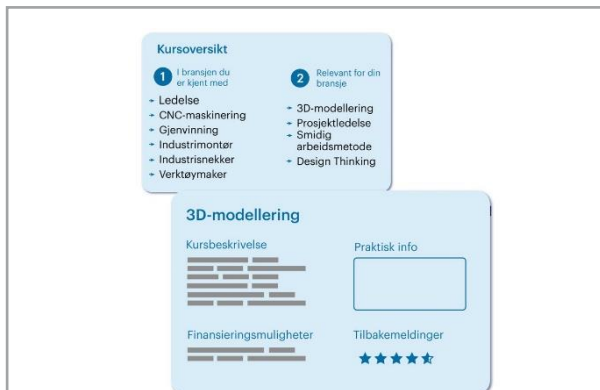
Tjenester: CV og jobbsøk, integrasjonstjenester og Min side.

Maria gjennomfører en profilanalyse, basert blant annet på registrerte data. Analysen gir henne tre foreslåtte alternative veier, med forklarende eksempler.

Funksjoner: analyse og kartlegging av kompetanse, skreddersydde anbefalinger.

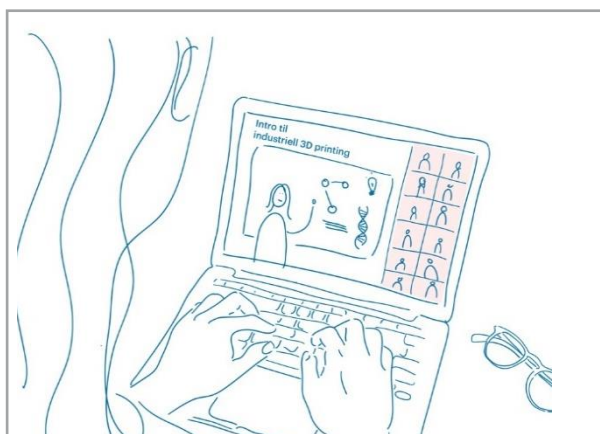
Tjenester: CV og jobbsøk, presentasjon kompetansetilbud, Min side og kompetanseprofil.

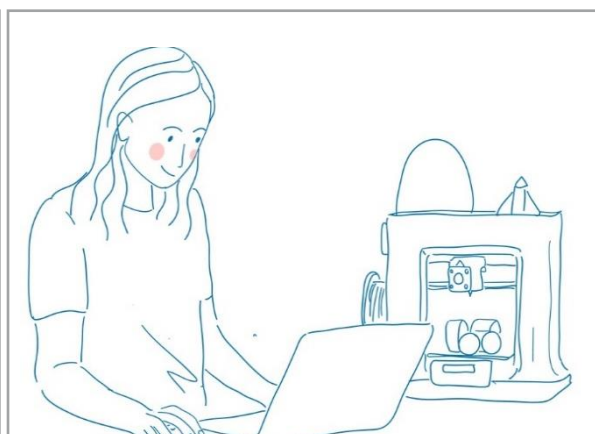
Maria synes det virker interessant å bygge på erfaringen sin. Hun utforsker nærmere hvilke kurs som er aktuelle.
Funksjoner: skreddersydde anbefalinger, kursbeskrivelser.
Tjenester: presentasjon kompetansetilbud, kommunikasjon og oppfølging.

Maria får en påminnelse om søknadsfrist på kurset hun vil ta og logger seg direkte fra meldingen for å fullføre registrering.
Funksjoner: påminnelse.
Tjenester: kommunikasjon og oppfølging.

Maria fullfører kurset og profilen hennes oppdaterer seg automatisk med nytt kompetansebevis.
Funksjoner: kompetansebevis.
Tjenester: deling av kompetanseresultater.

Kurset i 3D-modellering var veldig aktuelt for nye stillinger, og Maria får jobb i Industriproduksjon AS. Jobben kombinerer hennes erfaring som industriarbeider og hennes nye kompetanse innen 3D-produksjon.

Brukerreise virksomhet

Sunniva eier og driver en sportsbutikk på Voss, som har spesialisert seg på ekstremsportsutstyr. For å nå ut til et større marked ønsker hun å starte en nettbutikk, som er bærekraftig og konkurransedyktig på et globalt marked. Hun og hennes ansatte trenger ny kompetanse om bl.a. lagerhåndtering og sosiale medier. Hun ønsker å ta kurs, men har lite tid, og de ansatte vil helst bruke tiden sin på å teste utstyr.

Kurs i digital markedsføring

Kurs i digital markedsføring og online retail
Du vil trenge kunnskap for kompetensheving innen din bransje. Kompetanseregisteret gir deg alle kursene med oversikt over alle mulighetene for å finne deg selv og dine ansatte.

Praktisk kurs i digital markedsføring
Kurs i sosiale medier og online retail
Markedsføring og kommunikasjon
Digital markedsføring og kommunikasjon hos BI

Hvilken kompetanse trenger jeg og mine ansatte å ha for å kunne drive en bærekraftig og konkurransedyktig nettbutikk?

Det er så mye å velge i - jeg vet ikke helt hvor jeg skal begynne å lete.

Sunniva synes det er vanskelig å vite hvor hun skal begynne å lete etter kurs. Hun søker med ulike søkeord, og høyt i søket kommer en lenke til Kompetanseplattformen.

Funksjoner: Søk.
Tjenester: Kompetansetilbud, utdanningsregister.

Velkommen til Kompetanseplattformen

For privatperson

- Integriert CV
- Samle alle kompetansebevis
- Kursanbefalinger og veiledning

For bedrift

- Kartlegg behov for kompetanseløft
- Kursplan for ledere og ansatte
- Sertifiseringer i kompetanseprofil

Det finnes tilgjengelig informasjon om ditt bedrift!
Brønnøysundregisteret. Vil du hente dem? En fullstendig profil gir deg enda bedre anbefalinger!

Hent info

Her er det jo mye relevant informasjon for meg og mine ansatte! Dette er det jeg trenger.

Jeg trenger å vite hvilken kompetanse mine ansatte har - slik

Hun går inn på plattformen og finner mye relevant innhold. Sunniva logger på ved hjelp av ID-porten. Hun registrerer bedriftsprofil, inkludert kompetanse.

Funksjoner: Oversikt kompetansebevis og CV.
Tjenester: CV og jobbsøk, Min side, kompetanseprofil, deling kompetanseressurser.

Kompetanseanalyse

Online retail

Hva er det vi ikke kan nok om til å kunne drive en bærekraftig og konkurransedyktig nettbutikk?

Kompetanseplattformen gjør en gap-analyse. Sunniva får tilbakemelding om hvilken kompetanse de trenger for å bli en konkurransedyktig og bærekraftig nettbutikk.

Funksjoner: Analyse og kartlegging av kompetanse.
Tjenester: Veiviser, behovsanalyse.

Anbefalte kurs

1 For deg

- Ledelse
- Online retail strategi
- Bærekraftig drift

2 For dine ansatte

- Markedsføring i sosiale medier
- Grafisk design i sosiale medier

Så bra! Her er det jo mange kurs vi kan ta - som er tilpasset oss! Så nyttig at jeg kan lese kort om hvert kurs allerede her.

Hun får konkrete forslag til kurs de ansatte trenger å ta. Hun ser hvor lang tid de tar, hva de koster og hva som kreves for gjennomføring.

Funksjoner: Skreddersydde resultater basert på analyse og kompetanseprofil, presentasjon av finansiering.
Tjenester: Utdanningsregister, veiviser, kompetansetilbud, påmelding og oppfølging.

Min kursplan

- 12.08 Bærekraftig netthandel
- 13.11 Ledelse
- 21.11 Online retail strategi

Kursplan for ansatte

Høper de er motiverte til å ta kurs - vi snakker om det når de har lest mer om kurset. Jeg deler planen med dem.

Hun velger noen kurs og lager en kursplan. Hun deler enkelt informasjon om kursene til den enkelte ansatte. De kan så gå inn og se flere detaljer.

Funksjoner: Karriereveiledning og deling.

Tjenester: Kompetanseprofil, påmelding og oppfølging, kompetansetilbud.

Markedsføring i sosiale medier

Nå er vi i gang! Vi lærer mye vi kan ta med oss direkte inn i utviklingen av nettbutikken! Yes, dette blir bra!

De ansatte melder seg på og gjennomfører kurs. De får «micro badge» i vitnemålsdatabasen. Sunniva får beskjed om at kursene er gjennomført. Kompetansebeviset er koblet til CV-databasen.

Funksjoner: Påmelding, dialog tilbyder og plattform, oversikt over kompetanse.

Tjenester: Påmelding og finansiering, kompetansetilbud og kompetanseprofil.

Wow! Jeg ser at de ansatte virkelig har stått på for å tilegne seg ny kompetanse!

De er i gang med nettbutikken og ser at de får bruk for kompetansen. De ansatte blir motiverte. Sunniva får tips om nye relevante kurs. Hun oppdaterer kursplanen.

Funksjoner: Skreddersydde resultater basert på analyse og kompetanseprofil.

Tjenester: CV, integrasjonstjenester, Veiviser, utdanningsregister, kompetansetilbud.

Det har virkelig vært helt avgjørende for oss å heve kompetansen. Læringsportalen har vært vår "hjelper".

Kompetanseanalyse

Online retail

Før kompetanseheving

Kompetanseanalyse

Online retail

Sunniva kan følge med på bedriftens kompetanseprofil. Når kurs gjennomføres, endres profilen og man kan se hvor langt bedriften har kommet i forhold til anbefalt kompetanseheving. Gap-analysen oppdateres basert på hvilke kurs som tas.

Funksjoner: Analyse og kartlegging av kompetanse.

Tjenester: Kompetanseprofil.

Vi med små og innovative bedrifter

Da har alle mine ansatte nettopp gjennomført kurs i markedsføring i sosiale medier. Økkelig kutt å se at de kan bruke det de har lært med én gang! :-)

Åh, spennende! Kanskje det er noe for oss også?

Er usikker på om vi har tid, vi er så travle hele tiden og tror ikke vi kan sende folk bort på kurs så lenge.

De kan ta det som digitalt kveldskurs! Det er hyggeligere å ta det sammen, men det er veldig fleksibelt med nettkurs

Sunniva deler sine erfaringer med kompetanseheving på Kompetanseplattformens forum for små, innovative bedrifter. Her kan hun ha dialog med andre som er i samme situasjon.

Funksjoner: Chat og forum.

Tjenester: Kommunikasjon og deling.

Vedlegg 3: Forutsetninger for den samfunnsøkonomiske analysen

Her beskrives noen sentrale forutsetninger for den samfunnsøkonomiske analysen.

Analyseperiode

Det er beregnet kostnad og vurdert nytte av tiltaket i perioden 2022–2032. Prosjektet vil ha en forprosjektfase i 2022, og en investeringsperiode som starter når denne perioden er over. Det er lagt til grunn en periode på ni år etter forprosjektet, som inneholder både investeringer, drift og forvaltning av konseptet.

Periodisering av kostnader

Periodisering innebærer å plassere kostnadene som tilhører prosjektet i den perioden de påløper.

Forprosjektfasen skal legge grunnlaget for en god implementeringsprosess. I denne fasen detaljeres det valgte konseptet med nøyaktig hvilke tiltak som må til for å realisere konseptet. Forprosjektet er forutsatt gjennomført i løpet av 2022.

Etter forprosjektfasen kommer investeringsperioden, der alle planlagte investeringer gjennomføres. Det er inkludert en anskaffelsesperiode i investeringsperioden.

Etter at en investering er utført og implementert, påløper drifts- og forvaltningskostnader knyttet til investeringen. Drifts- og forvaltningskostnader løper fra 2026 og ut analyseperioden, til 2032. Konseptet baserer seg på en stegvis realisering og løpende leveranser. Investeringskostnader og drifts- og forvaltningskostnader vil derfor påløpe parallelt i noen år.

Budsjettvirkninger

Med budsjettvirkninger menes de budsjettmessige konsekvensene av å gjennomføre konseptet, det vil si beregnet behov for endringer i budsjettene til HK-dir, Unit og Lånekassen ved gjennomføring av konseptet. Disse tallene er ikke neddiskonterte, og er oppgitt i 2021-prisnivå.

Samfunnsøkonomisk kostnad

Den samfunnsøkonomiske kostnaden viser kostnadsvirkningene for samfunnet ved å gjennomføre konseptet. Alle kostnadene vurderes mot nullalternativet. Den totale samfunnsøkonomiske kostnaden beregnes ved netto nåverdi av kostnadene ved forprosjektet og investerings- og driftskostnader, fra startåret 2022 til analyseperiodens slutt.

Diskontering og kalkulasjonsrente

Kalkulasjonsrenten settes til fire prosent i henhold til Finansdepartementets rundskriv (Finansdepartementet 2021b). Diskontering benyttes for å kunne sammenligne kostnader som oppstår på ulike tidspunkt. Dette gjøres ved å omregne virkningene til en verdi et gitt år ved å benytte en diskonteringsrente (kalkulasjonsrente). Diskontering og kalkulasjonsrente inngår i beregningene av den samfunnsøkonomiske kostnaden.

Skattefinansieringskostnad

Skattefinansiering av offentlige tiltak innebærer at kostnader for samfunnet skal inkluderes i den samfunnsøkonomiske analysen. Det fremgår av Finansdepartementets rundskriv R-109/2021 at skattekostnaden bør settes til 20 øre per krone. Skattefinansieringskostnaden inngår i den samfunnsøkonomiske kostnaden.

Merverdiavgift

I den samfunnsøkonomiske analysen vil merverdiavgift ikke tas med, jf. Finansdepartementets rundskriv R-109/2021. I beskrivelsen av budsjettvirkninger er merverdiavgift (og andre avgifter) inkludert. Merverdiavgift beregnes på bakgrunn av estimat av hvor stor andel av kostnadene som er kjøpte tjenester.

Estimeringsforutsetninger

Hver tjeneste er estimert separat, basert på anslått timeinnsats knyttet til hver enkeltkomponent. Det er inkludert et påslag på timeestimatene for å dekke blant annet administrasjon og testing. Estimeringen er basert på en bottom-up-tilnærming, det vil si at den er gjort av de som står nærmest utviklingen av tjenesten. På bakgrunn av innmeldte behov i antall timer har prosjektet brukt en standardisert timesats, og gjort en individuell vurdering av hvilke påslag som skal anvendes per tjeneste.

Tabell 12 angir de mest sentrale forutsetningene for kostnadsestimeringen.

Tabell 12 Estimeringsforutsetninger

Faktor	Verdi	Forklaring
Kroner per time innleide/eksterne	1300 kr + mva	Beregnet gjennomsnittspris for produktive timer. Antatt for innleide/eksterne ressurser.
Kroner per årsverk (intern)	1 122 028 kr.	Kostnader for et internt årsverk, inkl. lønn, sosiale kostnader og arbeidsgiveravgift.
Timer per årsverk	1 555	Forutsatt 1 555 produktive/fakturerbare timer per innleide årsverk.
Påslagsfaktor	1,1	<p>Timer til tjenesteutvikling ganges med følgende faktorer som til sammen utgjør en påslagsfaktor på 1,1:</p> <p>Prosjektadministrasjon mv: 0,4</p> <p>Test: 0,5</p> <p>Løsning/arkitektur: 0,2</p> <p><i>Eksempel: Hvis det estimeres 100 timer tjenesteutvikling legges det på 40 timer administrasjon, 50 timer til test, og 20 timer til løsningsarkitektur. Totalt estimert antall timer for tjenesten blir da 210.</i></p>
Anvendelse av påslagsfaktor		<p>Siden tjenestene er ulike, har de ulike påslagsfaktorer.</p> <p>Programkostnader: ingen påslag</p> <p>Drift og forvaltning: ingen påslag</p> <p>Utdanningsregister og NVB: 1,1 (alle faktorer)</p> <p>Vitnemålsportalen: ingen påslag (inkludert i opprinnelig anslag)</p> <p>Felleskomponenter: ingen påslag</p> <p>Sluttbrukertjenester Utdanning.no: 0,5 (kun test)</p>

Vedlegg 4: Nærmere beskrivelse av kostnadskomponenter

Kostnadsvirkninger er ressursbruken som følger av konseptet. Kostnadene som er inkludert i analysen er alle de kostnadene som er forventet å påløpe i analyseperioden 2022 til 2032. Alle kostnadene er verdsatt i kroner, og vurdert relativt til nullalternativet. Dette innebærer at kostnadene som er beregnet påløper *i tillegg* til kostnadene som inntreffer i nullalternativet. Kostnadene som er beregnet representerer derfor merkostnaden ved å gjennomføre konseptet.

Forskjellen mellom budsjettvirkninger og samfunnsøkonomiske virkninger

Forskjellen mellom budsjettvirkninger og samfunnsøkonomiske kostnadsvirkninger er beskrevet i tabellen under.

Tabell 13 Forskjellen mellom budsjettvirkninger og samfunnsøkonomiske virkninger

	Budsjettvirkninger	Samfunnsøkonomiske kostnadsvirkninger
Formål	Vise behov for ekstra bevilgninger over statsbudsjettet	Vise samfunnets totale kostnader
Kostnader ved bruk av internt ansatte over driftsbudsjett	Ikke inkludert som budsjettvirkning	Skal inkluderes
Kostnader som bæres av eksterne (uten at de kompenseres)	Ikke inkludert	Skal inkluderes
Merverdiavgift	Inkludert	Skal trekkes fra
Skattefinansieringskostnad	Ikke inkludert	Skal inkluderes
Prissatte kvalitative kostnader (f.eks. økt tidsbruk)	Ikke relevant	Skal inkluderes
Kostnader i nullalternativ	Ikke relevant	Skal trekkes fra
Neddiskontering over analyseperioden	Nei	Ja

Investeringskostnadene

Investeringskostnader inkluderer alle kostnader knyttet til etablering og innføring av konseptet. Investeringsperioden er fem år, det vil si forprosjekt i 2022 og utvikling i årene 2023–2026. I det følgende beskrives de ulike komponentene som er lagt til grunn for kostnadsestimeringen.

Programkostnader

Programkostnadene er relatert til overordnet ledelse og koordinering av de ulike prosjektene, og utarbeiding av de overordnede administrative rammene for satsingen. Vi har gjort forutsetning om 75 prosent interne og 25 prosent eksterne ressurser²².

Vi har i 2022 forutsatt følgende ressurser:

- 1 årsverk prosjektledelse
- 1 årsverk for overordnet arkitektur
- 0,7 årsverk knyttet til endringsledelse og dialog med kompetansetilbydere
- 1 årsverk for utredning og forankring av styrings- og forvaltningsmodell
- 0,5 årsverk for juridiske vurderinger

Etter 2022 vil programkostnadene være knyttet til prosjektledelse og overordnet arkitektur, mens øvrig aktivitet vil foregå i de respektive utviklingsprosjektene.

Teknisk utvikling

Teknisk utvikling inkluderer alle kostnader knyttet til etablering av nye tekniske løsninger, i tillegg til alle kostnader som påløper i forbindelse med videreutvikling av allerede eksisterende løsninger. Utviklingsarbeid som finansieres over eksisterende rammer er forutsatt gjennomført med interne ressurser, mens øvrig utvikling er med eksterne ressurser. Dette er kun beregningstekniske forutsetninger, da det per nå ikke er besluttet hvilke ressurser som skal benyttes inn i arbeidet. Dersom deler av disse kan erstattes av interne ressurser, vil kostnaden bli lavere på grunn av lavere timesats og fravær av merverdiavgift.

Estimeringsmodellen for kostnader tar utgangspunkt i et gitt antall timer knyttet til utvikling av hver løsning, fordelt på en rekke underkategorier.

Det er benyttet en påslagsfaktor som skal hensynta følgende variable kostnader:

- Prosjektledelse, herunder administrasjon, dokumentasjon, designavklaringer og behovsanalyse
- Testing, herunder komponenttest, system-integrasjonstest og akseptansetest
- Løsningsbeskrivelse og arkitektur

Samlet påslagsfaktor er 2,1. Det vil si at for hver time estimert til utvikling, beregnes det 2,1 timer. Overordnet koordinering og programstyring dekkes gjennom programkostnader, og kommer altså i tillegg til påslagsfaktoren per tjeneste.

Tabell 14 viser estimerte investeringskostnader for grunnkonseptet, gjeldende for perioden 2022-2026. Merk at dette er rene budsjettvirkninger – inklusiv merverdiavgift – som ikke er neddiskontert.

²² Dette er kun en beregningsteknisk forutsetning som har betydning for estimert timesats og beregning av mva.

Tabell 14 Investeringskostnader fordelt på tjeneste

Programkostnader	
Sum programkostnader	16 600 000
Utviklingskostnader	
Felleskomponenter/infrastruktur	14 800 000
Utdanningsregister	13 500 000
NVB	27 600 000
Vitnemålsportalen	12 400 000
Min kompetanse	5 700 000
Presentasjon kompetansetilbud	3 800 000
Karriereveiledning	5 700 000
Ditt arbeidsmarked	2 300 000
CV og jobbsøk	7 600 000
Kommunikasjon og oppfølging	3 800 000
Veiviser	16 700 000
Påmelding	3 800 000
Sum Utviklingskostnader	117 500 000
Sum Investeringskostnader	134 100 000

I tillegg til dette, er det estimert en budsjettvirkning for Lånekassen på ca. 2,5 mill. kroner.

Drifts- og forvaltningskostnader

Konseptet baserer seg på en stegvis realisering og løpende leveranser. Av den grunn er kostnader til drift og forvaltning estimert fra første leveranse, og øker gradvis ettersom mer funksjonalitet blir levert. Investeringskostnader og drifts- og forvaltningskostnader vil derfor påløpe parallelt i noen år. Drifts- og forvaltningskostnader er estimert frem til analyseperiodens slutt i 2032.

Drifts- og forvaltningskostnadene kan deles i kostnader knyttet til organisasjon og forvaltning, og kostnader som påløper i forbindelse med drift og vedlikehold av plattformen.

I beregningen er det forutsatt bruk av interne ressurser til drift og forvaltning. Dersom deler av disse erstattes med eksterne ressurser, vil kostnaden bli høyere på grunn av høyere timesats og merverdiavgift.

Organisasjon og forvaltning omfatter kostnader knyttet til innhenting, oppdatering og redaksjonelt vedlikehold av data og informasjon på plattformen.

Etter at alle investeringer knyttet til teknisk utvikling er utført og implementert, krever løsningene drift og vedlikehold. Kostnader knyttet til plattformens funksjonalitet påløper derfor som drifts- og vedlikeholdskostnader etter hvert som funksjonaliteten på plattformen utvikles. Kostnadene knyttet til drift og vedlikehold påløper fra 2025.

For plattformtjenestene som utvikles og forvaltes av Sikt er det gjort individuelle estimeringer per tjeneste. For sluttbrukertjenester i regi av HK-dir er det anslått en årlig økning i drifts- og forvaltningskostnader som tilsvarer 15 prosent av investeringskostnaden. Dette kommer altså som et tillegg til dagens driftskostnader, for å kunne håndtere økt funksjonalitet.

Økningen i drifts- og forvaltningskostnadene er estimert til cirka 29 mill. kr per år, når alle løsningene i grunnkonseptet er utviklet.

Tabell 15 Drifts- og forvaltningskostnader fordelt på tjeneste, oppgitt i mill. kr.

Årlig økning i drifts- og forvaltningskostnader	
Felleskomponenter	6,5
Utdanningsregister	3,9
NVB	7,3
Vitnemålsportalen	3,9
Min kompetanse	0,9
Presentasjon kompetansetilbud	0,6
Karriereveiledning	0,9
Ditt arbeidsmarked	0,3
CV og jobbsøk	1,1
Kommunikasjon og oppfølging	0,6
Veiviser	2,5
Påmelding	0,6
Sum årlig økning i forvaltningskostnader	28,9

I tillegg til dette forventer Lånekassen en langsiktig økning i årlige forvaltningskostnader på ca. 400 000 kroner.

Vedlegg 5: Nærmere beskrivelse av nullalternativet

Nullalternativet beskriver dagens situasjon og forventet utvikling i funksjonalitet, datakilder og organisering på kompetanseområdet. Nullalternativet representerer en realistisk utvikling innenfor kompetanseområdet, og benyttes som sammenligningsgrunnlag i vurderingen av konseptet. I nullalternativet er det ikke lagt til grunn endringer i organisatoriske ansvarsområder. Et viktig premis er at planlagt utvikling må være finansiert for å kunne inkluderes i nullalternativet.

Vi har i analysen valgt å synliggjøre kostnader i nullalternativet som på den ene eller andre måten påvirkes av at grunnkonseptet gjennomføres. Drift og utvikling som gjøres helt uavhengig av grunnkonseptet, er ikke medregnet.

I denne sammenhengen har vi funnet det relevant å synliggjøre tre relevante kostnader i nullalternativet.

1. Arbeid knyttet til manuell innrapportering av data fra kompetansetilbydere til Utdanning.no og Lånekassen

Både Utdanning.no og Lånekassen har flere metoder for innsamling av data fra kompetansetilbydere. De fleste aktører i UH-sektoren rapporterer via FS, mens videregående skoler overfører data i regi av Vigo. For øvrige kategorier baserer både Utdanning.no og Lånekassen seg på egne grensesnitt, i tillegg til kompetansetilbydere som legger inn data manuelt. Dette krever administrativ tidsbruk både hos avsender og mottaker.

Det er krevende å anslå hvor mye ressurser som går med til dette. Dersom kompetansetilbyderne rapporterer data om studietilbud årlig til både Utdanning.no og Lånekassen, vil ressursbruken knyttet til dette over hele analyseperioden (10 år) fort være større enn engangskostnaden knyttet til å utvikle standardisert dataoverføring til et utdanningsregister.

For kompetansetilbydere som allerede rapporterer via FS/Vigo, vil nyttevirkningen antagelig være lavere. Kostnadene i nullalternativet er svært usikre, men vi opererer med følgende forutsetninger:

- For aktører som rapporterer manuelt til Lånekassen og Utdanning.no i dag, legges det til grunn at den årlige kostnaden til manuell rapportering utgjør 10 % av engangskostnaden ved å sette opp automatiserte løsninger for rapportering. Etersom analyseperioden er 10 år, forutsettes det med andre ord kostnadsnøytralitet for disse aktørene.
- For aktører som allerede overfører data automatisk, forutsettes det ikke særskilte aktiviteter i nullalternativet. Tilkobling til utdanningsregisteret blir her en ekstra kostnad, i det minste på kort sikt.
- Vi antar at både Lånekassen og Utdanning.no bruker en del manuelle ressurser på å ta imot data fra kompetansetilbydere, men har ikke gjort beregninger av dette.

2. Utvikling av løsninger for å støtte Lånekassens arbeid med å tilrettelegge for korte utdanningsløp

Det følger av *Kompetansereformen – Lære hele livet* (Meld. St. 14 2019–2020) at Lånekassen skal legge til rette for å utvide utdanningsstøtten til også å gjelde støtte til kortvarige/intensive kurs. Planen er at denne utvidelsen skal gjelde fra undervisningsåret 2023–2024. For å håndtere behovet for å kunne gi støtte til korte utdanninger, trenger Lånekassen tilgang på informasjon om korte utdanninger som tilbys nasjonalt.

I fravær av et utdanningsregister vil Lånekassen måtte etablere en egen løsning for å håndtere dette, samt bygge videre på sitt eget kodeverk (heller enn en unik ID). Dette er foreløpig ikke kostnadsestimert. Med mindre arbeidet med et utdanningsregister starter opp fra januar 2022, vil Lånekassen måtte etablere en egen løsning, i påvente av et utdanningsregister. I så fall blir ikke bortfall av investering i midlertidig løsning en besparelse som oppnås gjennom dette konseptet.

Siden Lånekassen mest sannsynlig vil måtte utvikle en midlertidig løsning i påvente av et utdanningsregister, har ikke dette blitt behandlet som en kostnad i nullalternativet i beregningene. Det betyr at hvis det besluttes en hurtig realisering av utdanningsregisteret, vil den samfunnsøkonomiske kostnaden reduseres (sammenlignet med den som er fremstilt i dette dokumentet).

3. Teknisk gjeld i NVB

Nasjonal vitnemålsdatabase (NVB) er i dag knyttet både teknisk og organisatorisk mot Samordna opptak, og anvendes for å samle inn og lagre vitnemålsdata fra videregående skoler.

NVB har en foreldet teknisk arkitektur. Det er sannsynlig at denne uansett må moderniseres for at løsningen fortsatt skal kunne levere tjenester fremover. Det meste av de estimerte kostnadene for utvikling av NVB behandles derfor som kostnader i nullalternativet.

Trekker man ut denne funksjonaliteten som ny og unik for å understøtte kompetanseplattformen²³, vil i praksis det meste av utvikling også være kostnader i nullalternativet. Det er viktig å understreke at investeringene i nullalternativet er en forutsetning for at kompetanseplattformen skal kunne gjennomføres. Alle kostnadene er derfor synliggjort som budsjettvirkninger.

Tabell 16 Utviklingskostnader for NVB i null-alternativ, i mill. kr.

Type kostnad	2023	2024	2025	2026
Utviklingskostnad NVB	1,5	9,8	1,6	

²³ Badge repository, verifiseringstjeneste og oppdatering av kodeverk.

Vedlegg 6: Nyttevirkninger i den samfunnsøkonomiske analysen

Beskrivelsen av nyttevirkninger tar utgangspunkt i det som ble beskrevet i Konseptvalgutredning for digital kompetanseplattform (2020). Beskrivelsen bruker omtrent de samme kategoriene som i KVV-en. Unntaket er *bedre informasjon om arbeidslivets behov*, siden dette i liten grad adresseres i grunnkonseptet. Nyttevirkninger knyttet til veiledning (effektivitet og kvalitet) er slått sammen til én overskrift.

Nyttevirkningene er vurdert ut fra grunnkonseptet som beskrives i denne rapporten. Analysen beskriver ikke nyttevirkninger knyttet til det langsiktige målbildet for kompetanseplattformen.

Enklere tilgang på oppdatert og relevant informasjon om opplærings- og utdanningstilbud

Virkningen *enklere tilgang på oppdatert og relevant informasjon om kompetansetilbud* omfatter tid og ressurser enkeltindivider og virksomheter bruker på innsamling av informasjon om videreutdanningstilbudet som finnes i Norge. Mye av denne informasjonen tilgjengeliggjøres i dag via Utdanning.no, og vil fortsette å gjøre det i det anbefalte konseptet.

Gitt forutsetningen i grunnkonseptet om et felles utdanningsregister, korrekte og rikholdige data fra kompetansetilbydere, og et kodeverk med identifikasjon av hvert utdanningstilbud, vil det være mulig å tilby denne informasjonen mer effektivt. Det viktigste premisset for en effektiv dataflyt er at hvert utdanningstilbud tilordnes en unik ID, slik at ulike datakilder med studiedata kan sammenstilles.

Hvilke digitale tjenester som kan utvikles basert på data fra utdanningsregisteret, og hvilken nytte disse vil ha for brukerne, er i stor grad avhengig av hvor rikholdig metadataene som beskriver utdanningstilbudene blir. Følgende eksempel kan illustrere dette: Hvis videreutdanningskurs krever forkunnskaper i kjemi på nivå med 2KJ for å få fullt utbytte, vil ikke Utdanning.no eller andre netjtjenester kunne filtrere utdanningsøk basert på brukernes kompetanse, med mindre utdanningsregisteret har lagt inn 2KJ i et felt for «anbefalte forkunnskaper».

Oversikt utdanningstilbud

Utdanningsregisteret vil som et minimum inneholde informasjon om hvert utdanningstilbud med en unik kode, og informasjon som er nødvendig for bruk til administrative formål (lånesøknader mv.). Det forutsettes at utdanningsregisteret over tid etableres med standardiserte grensesnitt og automatisk innrapportering for kompetansetilbydere som inngår i konseptet.

Utdanning.no tilgjengeliggjør allerede i dag de fleste relevante utdanningstilbud gjennom en kombinasjon av etablerte grensesnitt mot de respektive fagsystemer, og manuell

innrapportering. Slik sett vil det anbefalte grunnkonseptet bidra til forbedringer i den oversikten som presenteres til kompetansesøkende:

- En unik ID per studietilbud vil gi flere koblingsmuligheter, og gjøre det mulig å koble data som tilbys på Utdanning.no med andre data, for eksempel informasjon om finansieringsmuligheter hos Lånekassen og informasjon fra NOKUT om godkjenning.
- Forbedret dataflyt vil gjøre det enklere for Utdanning.no å tilby oppdatert informasjon. I dag forsinkes prosessen av at en del data må lastes inn manuelt av den enkelte kompetansetilbyder eller Utdanning.no. Informasjon om studietilbud vil i visse perioder med høy bruk måtte basere seg på tidligere års data, slik at disse ikke nødvendigvis blir representative for inneværende års tilbud og krav.
- Bedre løsninger og strengere krav til kompetansetilbydere om innrapportering av data vil styrke oversikten som presenteres i dag. Data om etter- og videreutdanning som tilbys i universitets- og høyskolesektoren er i dag ikke komplette. I tillegg er data knyttet til fylkeskommunal voksenopplæring mangelfulle.

Løsningene knyttet til presentasjon av kompetansetilbud kan derfor beskrives som en moderat styrking av tilbudet som allerede finnes på en etablert plattform. I vurderingen må det legges til grunn at Utdanning.no har opparbeidet seg en svært stor brukergruppe, med 10 millioner årlige besøk. En representativ spørreundersøkelse gjennomført av Opinion fra 2021 viser at kjennskap til og bruk av nettstedet korrelerer med alder. I aldersgruppen 15–25 har 91 % kjennskap til Utdanning.no, og av disse bruker 79 % nettstedet til å finne informasjon om utdanning og yrker. I aldersgruppen 50–60 år er kjennskapen 37 %, og av disse bruker 35 % nettstedet til å finne informasjon. Dersom tallene er representative og kjennskap/bruk følger lineært av alder, kan man gå ut fra at det er mellom 1 og 1,5 millioner unike brukere som berøres av forbedringene. I og med at dette er marginale forbedringer av en eksisterende tjeneste rettet mot en etablert brukermasse, vurderes usikkerheten som lav.

Tabell 17 Nyttvirkninger knyttet til bedre oversikt over kompetansetilbud

Antall og type berørte	Påvirkning per berørt	Usikkerhet
1-1,5 millioner brukere av utdanning.no	Mer komplett utdanningsoversikt Mer oppdaterte data om utdanningstilbud Mer utfyllende informasjon om hvert utdanningstilbud	Lav
Offentlig virksomheter, forskningsmiljøer mv.	Enklere å gjennomføre utdanningsanalyser med utvikling over tid	Lav

Ukjent antall brukere av tredjepartstjenester	Avhengig av hva som utvikles av eksterne sluttbrukertjenester	Høy usikkerhet, knyttet til nye tjenester og antall brukere.
---	---	--

Opprettelsen av en unik identifikator for hvert studietilbud vil gjøre det enklere å gjøre analyser av utvikling over tid (f.eks. gjennomføring, resultater og deltagelse), siden navngivingen for hvert unike tilbud vil være konsistent over tid. I dag kan det samme studietilbudet operere med ulike navn år for år, for eksempel for å få et studium til å fremstå som mer attraktivt for potensielle søkere.

Et autoritativt utdanningsregister – kombinert med infrastruktur for blant annet dataoverføring og tilgangsstyring – vil også gjøre det mulig for eksterne tjenester å bruke data fra registeret til å berike egne tjenester eller lage nye. Dette kan være både offentlige og private tjenester. Selve realiseringen av eksterne sluttbrukertjenester ligger utenfor grunnkonseptet, men muligheten til å gjøre det er en konkret nyttevirking av grunnkonseptet.

Enklere å få oversikt over eget behov for kompetanseutvikling

Virkningen omhandler hvor god oversikt enkeltindivider og virksomheter har over egne behov for kompetanseutvikling. I nullalternativet må enkeltindivider og virksomheter antas å bruke mye tid dersom de ønsker å kartlegge egen kompetanse og innhente dokumentasjon på denne. Dokumentasjon av egne kompetansebevis er spredt hos mange aktører, selv om en noe er tilgjengelig via Vitnemålsportalen.no. Det finnes heller ingen sentrale løsninger som knytter sammen dokumentert kompetanse, egne behov og ønsker, og faktiske kompetansetilbud.

Flere av løsningene i grunnkonseptet adresserer dette behovet, eller legger forholdene til rette for at slike tjenester kan utvikles.

Kompetanseprofil

NVB og Vitnemålsportalen vil ha støtte for å lagre og dele både vitnemål og andre typer kompetansebevis. Data vil overføres blant annet til Min kompetanseprofil, slik at brukeren vil kunne se oppnådde kompetanseresultater. Kompetanseprofilen vil – i tillegg til oppnådde kompetanseresultater – inneholde informasjon brukeren legger inn selv (interesser og erfaring etc.).

Kompetanseprofilen vil være utgangspunkt for en rekke verdiøkende tjenester, der brukeren får personalisert veiledning om kompetansetilbud, basert på egne kompetanseresultater og preferanser. Siden kompetanseprofilen er en ny tjeneste, er det usikkert hvor mange som vil bruke den. Det er imidlertid naturlig å forvente en god del brukere siden løsningen tar utgangspunkt i et nettsted med en stor brukermasse allerede. En forsiktig forutsetning kan være at minst 10 prosent av Utdanning.no sine besøkende velger å opprette en personlig kompetanseprofil, men dette er usikkert og vanskelig å beregne per nå.

Tabell 18 Nyttevirkninger knyttet til kompetanseprofil

Antall og type berørte	Påvirkning per berørt	Usikkerhet
Forutsetning > 100 000 brukere med personlig kompetanseprofil	Bedre oversikt over egne kompetanseresultater Enklere eksport/deling av egne kompetanseresultater	Høy usikkerhet knyttet til antall brukere. Lav usikkerhet knyttet til påvirkning per berørt.
Ukjent antall brukere av nye tjenester knyttet til personalisert veiledning	Mulighet til å bruke nye offentlige og private veiledningstjenester	Høy usikkerhet knyttet til fremtidig tjenesteutvikling og antall brukere
Ukjent antall virksomheter som bruker nye tjenester basert på oppslag i kompetansebevis	Mulighet til å utvikle tjenester knyttet til oppslag/bruk av enkeltpersoners kompetansebevis	Høy usikkerhet knyttet til fremtidig tjenesteutvikling og antall brukere

Sluttbrukertjenester rettet mot å identifisere enkeltpersoners behov for kompetanseutvikling og foreslå utdanninger, utvikles ikke gjennom grunnkonseptet. Grunnkonseptet etablerer imidlertid en nødvendig infrastruktur for videre tjenesteutvikling innenfor digitale veiledningstilbud. Dette inkluderer både tjenester i regi av Utdanning.no og eventuelle andre offentlige og private tilbydere som ønsker å tilby tjenester der de kobler personer mot relevante kompetansetilbud.

Det som heller ikke er inkludert i grunnkonseptet, men som støttes teknisk gjennom infrastrukturen som utvikles, er tjenester som baserer seg på at virksomheter – enten direkte eller gjennom en ekstern tjeneste – kan hente ut informasjon om ansattes kompetansebevis. Dette kan for eksempel være løsninger som understøtter intern kompetanseutvikling, eller gir oversikt over formelle kvalifikasjoner/autorisasjoner som er nødvendig for å gjennomføre bestemte oppgaver.

Veiviser

Veiviseren skal legge til rette for at brukeren kan sette seg et mål for sin utdanning og karriere, og inneholder verktøy for å visualisere hvordan vedkommende kan komme seg dit. Veiviseren tar hensyn til eksisterende formell og uformell kompetanse for å vise vei til ønsket yrke og karriereutvikling. Veiviseren inneholder integrasjoner til karakterkalkulator, vitnemålsdatabase og realkompetansevurdering, og vil ha tilgang til vitnemål og en database over grader, autorisasjoner, sertifiseringer og andre kompetanser. Grunnkonseptet legger opp til å tilrettelegge for nødvendig dataflyt og integrasjon mellom eksisterende tjenester, og vil ikke innebære utvikling av ny funksjonalitet mot brukeren.

Tabell 19 Nyttevirkninger knyttet til Veiviser

Antall og type berørte	Påvirkning per berørt	Usikkerhet
Forutsetning > 100 000 brukere med personlig kompetanseprofil	Mulighet for at det utvikles ulike digitale veiledningsverktøy som gjør det enklere å planlegge kompetanseløp	Høy usikkerhet knyttet til antall brukere og fremtidig tjenesteutvikling

CV og jobbsøk (arbeidsplassen.no)

Tjenesten går ut på å legge til rette for toveis integrasjon mellom Navs arbeidsplassen.no og Min kompetanse. Min kompetanse vil berikes med personlige CV-data (arbeidserfaring mv.) fra arbeidsplassen.no. Motsatt vil arbeidsplassen.no kunne få informasjon om brukerens formelle kvalifikasjoner i retur.

Per februar 2021 oppgir Nav²⁴ at det er om lag 200 000 CV-er på arbeidsplassen.no, som er registrert på bakgrunn av at personen er registrert som arbeidssøkende, pluss 30 000 som har registrert CV frivillig og tilgjengeliggjort denne for potensielle arbeidsgivere.

Arbeidsgiveres tilgang til CV-er ble begrenset til sistnevnte gruppe i februar 2021, grunnet personvernkrav. I og med at tjenesten er relativt ny (2019), vil det være naturlig å anta at antallet brukere av Navs tjeneste vil øke i årene fremover. En forsiktig forutsetning kan være at minst 10 % av arbeidsplassen.no sine brukere oppretter profil på Min kompetanse.

Tabell 20 Nyttevirkninger knyttet til CV og jobbsøk

Antall og type berørte	Påvirkning per berørt	Usikkerhet
Forutsetning om > 23 000 brukere som både er registrert på arbeidsplassen.no og Min kompetanse	Enklere tilrettelegging og deling av egen CV på Min kompetanse	Høy usikkerhet knyttet til antall brukere. Lav usikkerhet knyttet til påvirkning per berørt
Minst 230 000 brukere av arbeidsplassen.no (per 2021)	Mulighet for Nav til å øke datatilfang, og dermed gjøre det enklere å koble arbeidssøkende og arbeidsgivere	Lav usikkerhet knyttet til antall brukere. Middels usikkerhet knyttet til tjenesteutvikling og påvirkning per berørt

²⁴ Kilde: <https://www.Nav.no/no/person/innhold-til-person-forside/nyheter/stenger-arbeidsgiveres-tilgang-til-cv-er-pa-arbeidsplassen.no>

Påmelding og finansiering

Det skal utvikles tjenester som gir brukeren samlet informasjon fra Samordna opptak og Lånekassen. Dette vil ikke erstatte etablerte prosesser for påmelding og finansiering, men tilgjengeliggjøre informasjon om:

- Hvorvidt vedkommende kvalifiserer til studiestøtte for et gitt studietilbud
- Status for søknadsprosess
- Saldo for studielån
- Opptaksstatus (Samordna opptak)
- Felles innlogging med ferdigutfylt informasjon for påmelding (Samordna opptak) og søknad om finansiering (Lånekassen).

Tabell 21 Nyttvirkninger knyttet til tjenesten Påmelding og finansiering

Antall og type berørte	Påvirkning per berørt	Usikkerhet
Forutsetning > 100 000 brukere med personlig kompetanseprofil	Enklere å søke på utdanningstilbud Enklere å søke finansiering til kurs og studier Enklere å se status på søknader og lån	Høy usikkerhet knyttet til antall brukere. Lav usikkerhet knyttet til påvirkning per berørt.

Økt kvalitet og effektivitet i veiledningen

Virkingen viser til at det gjennom grunnkonseptet utvikles infrastruktur og tjenester som understøtter arbeidet med å veilede kompetansesøkende. Dette vil gi veiledere gode arbeidsverktøy, og med dette en positiv effekt for personer som mottar veiledning. I intervjuer med karriereveiledning.no vises det til at Utdanning.no er et mye brukt arbeidsverktøy for karriereveiledere, blant annet for å gi relevant informasjon om utdanningstilbud.

NOU 2016:7 Norge i omstilling – karriereveiledning for individ og samfunn viser at 23 prosent av befolkningen oppgir at de har behov for karriereveiledning. Veiledning foregår i regi av mange ulike aktører, herunder:

- Fylkesvise karrieresentre
- Nasjonal karriereveiledningstjeneste (karriereveiledning.no)
- Nav
- Utdanningsinstitusjoner (videregående og høyere utdanning)
- Fagforeninger
- Bedriftsintern veiledning
- Private tilbydere

Det finnes ingen samlet statistikk over antall veiledere, brukere av veiledning, eller antall veiledningssamtaler. De fylkesvise karrieresentrene veiledet imidlertid cirka 23 600 unike brukere i 2020, fordelt på 125 årsverk²⁵, en økning på 15 prosent fra året før (Kompetanse Norge 2020²⁶). I tillegg ble det gjennomført cirka 800 kurs- og gruppeveiledninger. Over 50 prosent av brukerne av veiledningstjenestene er over 30 år, og majoriteten har ikke fullført høyere utdanning. Karriereveiledning.no startet opp i 2020, og gjennomførte 16 000 veiledninger det første året, primært via chat. De forventer en betydelig økning fremover.

Oversikt utdanningstilbud

Det legges til grunn at en stor andel av karriereveilederne bruker Utdanning.no som et oppslagsverk i sin veiledning. Dette betyr at utvidet funksjonalitet og datatilgang på Utdanning.no (som omtalt i kapittel 4) vil gi bedre arbeidsverktøy for et stort antall veiledere, og dermed økt kvalitet i tjenestene til dem som mottar veiledningstjenester. Gitt tallene knyttet til fylkesvise karrieresentre og karriereveiledning.no, vil 30 000 brukere som et absolutt minimum bli berørt, sannsynligvis langt høyere når man tar med veiledning gjennom andre kilder (skoler, universiteter, Nav, private aktører etc.).

Tabell 22 Nyttvirkninger fra Oversikt kompetansetilbud i veiledning

Antall og type berørte	Påvirkning per berørt	Usikkerhet
Betydelig andel av innbyggerne som mottar offentlige og private veiledningstjenester (> 30 000 personer)	Mer fullstendig informasjon om etter- og videreutdanningstilbud Mer oppdatert informasjon om krav mv.	Middels usikkerhet knyttet til antall brukere. Lav usikkerhet knyttet til effekt per berørt

Kompetanseprofil

Kompetanseprofilen kan være nyttig for at brukeren skal bevisstgjøres rundt egen kompetanse, og se hvilke muligheter det gir. Gitt samtykke for deling, vil det også kunne være et verktøy som gir veileder bedre oversikt over brukerens kvalifikasjoner. Dette gjør at veilederen kan gi råd som er bedre tilpasset brukeren. Kompetanseprofilen kan i tillegg gjøre det mulig å lagre samtaler og referat fra dialogen med veileder, samt råd og tips som mottas fra veileder. På sikt kan det tilbys flere selvbetjeningsverktøy.

Personer som berøres vil være de som både har opprettet kompetanseprofil og som søker veiledning. Slik sett vil denne effekten ha et mindre nedslagsfelt enn en del av de andre sluttbrukertjenestene. Dersom vi forutsetter at en fjerdedel²⁷ av de som oppretter kompetanseprofil (se tidligere estimat) også søker veiledning, vil brukergruppen her være

²⁵ Årsverkstall fra 2018.

²⁶ Notat Kompetanse Norge: Offentlige karrieresentre og brukernes erfaringer med karriereveiledning i 2020.

²⁷ Jf. tall fra NOU 2016:7 som viser at 23 prosent ønsker veiledning.

minst 25 000. Det er imidlertid viktig å understreke at det er et usikkert estimat for noe som også vil endre seg over tid.

Tabell 23 Nyttevirkninger knyttet til Kompetanseprofil i veiledning

Antall og type berørte	Påvirkning per berørt	Usikkerhet
Forutsetning > 25 000 brukere som både søker veiledning og oppretter kompetanseprofil	Mulighet for veiledere til å få oversikt over brukerens oppnådde kompetanseresultater og annen informasjon, og tilpasse råd etter det Økt bevisstgjøring av bruker i forkant av veiledningssituasjonen Mulighet for brukere til å lagre samtaler og råd mottatt fra veileder	Høy usikkerhet rundt antall brukere. Middels usikkerhet rundt påvirkning per berørt

Reduserte kostnader til investering i digitale løsninger

Reduserte kostnader til investering i digitale løsninger er en virkning som knytter seg til reduksjon av investeringer i digitale løsninger i nullalternativet, som følge av den digitale kompetanseplattformen som etableres i de ulike konseptene.

For investeringer som allerede er planlagt, inkluderes dette som en kostnad i nullalternativet. De er dermed ikke omtalt som nyttevirkninger. Dette gjelder:

- Tilrettelegging av dataflyt fra kompetansetilbydere for å tilrettelegge for studiestøtte til korte utdanninger (Lånekassen).
- Reduksjon av teknisk gjeld knyttet til NVB.
- Andre aktiviteter knyttet til forbedring av dataflyt fra kompetansetilbydere.

Det som derimot er en vesentlig nyttevirkning, er at terskelen for å utvikle nye sluttbrukerrettede tjenester senkes betraktelig. Det er flere grunner til at grunnkonseptet bidrar til dette:

- Det gir økt tilgang til data, og data vil være mer strukturert og ha høyere kvalitet.
- Det vil utvikles en felles infrastruktur for lagring, deling og tilgangsstyring mv.

En del av de fremtidige sluttbrukertjenestene levert av offentlig sektor, er beskrevet i kapittel 4. Målbildet for kompetanseplattformen legger opp til at også private leverandører kan bruke data og tjenester som tilbys til enkeltpersoner og virksomheter både i offentlig og privat sektor.

Tabell 24 Nyttevirkninger knyttet til reduserte kostnader til investering i digitale løsninger

Antall og type berørte	Påvirkning per berørt	Usikkerhet
Offentlige etater som utvikler tjenester	Økt mulighetsrom til å utvikle nye tjenester for å oppnå samfunns mål Bortfall av noen kostnader knyttet til datainnsamling og infrastruktur	Middels
Tjenesteutviklere i privat/ideell sektor	Økt mulighetsrom til å utvikle nye tjenester Bortfall av noen kostnader knyttet til datainnsamling og infrastruktur	Høy

Reduserte kostnader til drift av digitale løsninger

Reduserte kostnader til drift av digitale løsninger er en virkning som omfatter den underliggende dataflyten i kunnskapssektoren, og ressursene som kreves for å opprettholde denne. Vi legger til grunn at den største gevinsten vil ligge i å automatisere dataflyt. Både Utdanning.no og Lånekassen bruker flere ulike grensesnitt mot kompetansetilbydere i dag, og en rekke av disse må rapportere inn sine data manuelt.

Datakvalitet i Nasjonal vitnemålsdatabase (NVB), Felles Studentsystem (FS) og Samordna opptak vil øke betydelig. Mens utdanningsregisteret først og fremst omhandler utdanningsdata, inkluderer det også institusjonene som tilbyr disse utdanningene. Derfor kan systemene bruke ett utdanningsregister til å synkronisere og slå opp i både institusjons- og utdanningsdata. De manuelle prosessene med å legge til og oppdatere data i hvert av disse systemene, kan automatiseres.

KUDAF vil også dra nytte av et utdanningsregister. Dette er et program HK-dir har ansvaret for, med finansiering fra Kunnskapsdepartementet. KUDAF skal bidra til at data i kunnskapssektoren tilrettelegges og gjøres tilgjengelig for å skape et bedre kunnskapsgrunnlag gjennom analyser. KUDAF etablerer en felles datadelingsplattform som gjør det enkelt å formidle og finne data, med innebygde mekanismer for å sikre at data deles trygt og innenfor lovens rammer. Autoritative registre som dette utdanningsregisteret er et eksempel på, bidrar til å øke nytteverdien av KUDAF, gjennom å danne et felles kodeverk for datasett som omfatter utdanningsdata. Dette øker muligheten for at datasett kan kobles sammen.

Vi går ut fra at den ressursinnsatsen som i dag brukes på mottak av manuelle data i første omgang, må omprioriteres til å sørge for kvalitet i nye rapporteringsløp, og tilrettelegge for nye sluttbrukertjenester som planlegges som del av grunnkonseptet. Vi vurderer det derfor ikke som hensiktsmessig med budsjettkutt for å realisere administrative gevinster.

Vedlegg 7: Detaljerte tjenestebeskrivelser

Plattformtjenester

Utdanningsregister

Som en grunnleggende komponent i kompetanseplattformen for livslang læring, anbefales etablering av et sentralisert utdanningsregister som vil inneholde data om alle godkjente utdanninger i Norge, og som på sikt kan utvides med uformelle utdanningstilbud. Informasjon om utdanningene vil deles med sluttbrukertjenester som Utdanning.no og med alle andre tjenester som har behov for data og referanse til utdanninger (herunder Lånekassen, Samordna opptak, NOKUT mfl.).

Tjenesten vil virke som et autoritativt utdanningsregister som skaper en unik kode for utdanningstilbud, og som kan fungere som autoritativ identitet til den utdanningen knyttet til en gitt institusjon. Dette krever at institusjoner registrerer sine utdanninger i registeret, enten via standardiserte integrasjoner eller gjennom eget webgrensesnitt for kompetansetilbydere. Andre parter, som for eksempel Lånekassen, Utdanning.no og Samordna Opptak, vil bruke utdanningsregisteret som primær kilde til utdanningsliste. Dette vil kunne effektivisere og automatisere prosesser i utdanningssystemet, knyttet til for eksempel lånegodkjenning, verifikasjon av resultater, studieplanarbeid og statistikk.

Utdanningsregisteret skal fungere som et akkrediteringssystem som tilbyr tjeneste for kontroll av akkreditering på nasjonalt nivå. Norge har i dag ingen digital løsning for kontroll av akkreditering, og det skaper utfordringer, i og med at de aller fleste utdanninger i Norge akkrediteres av lærestedene selv og ikke av en sentral myndighet som NOKUT. Å kontrollere akkreditering digitalt er også viktig for å kunne hel-automatisere verifikasjon av resultater.

De viktigste funksjonene et utdanningsregister vil dekke er følgende:

- En tjeneste for kontroll av akkreditering på nasjonalt nivå.
- Vil fungere som masterkilde for utdanningsdata, inkludert en unik identitet knyttet til hver instans av en utdanning. Denne identiteten må følge utdanningen så lenge det er behov for det, og benyttes ved verifikasjon.
- Vil omfatte alle nivåer av utdanning, og inkludere prosessene for søknad om og videreføring av akkrediteringer. Dette må kunne gjøres både på institusjonsnivå, program-/utdanningsnivå og emne-/kursnivå.
- Kan kobles videre opp mot og avlevere data til internasjonale tjenester som Ecar og EDCI.
- Et åpent grensesnitt som tilbyr søk og oppslag i alle institusjons- og utdanningsdata som registeret inneholder.
- En tjeneste for kontroll av akkreditering vil inneholde følgende funksjoner:

- Søknadsprosess for akkreditering/godkjenning av institusjoner og deres utdanning.
- Egengodkjenning for selvakkrediterende institusjoner.
- Sikring av data om akkreditering og godkjenning mot ureglementerte endringer. Livsløpet for disse dataene vil tilsvare behovet som finnes for digitale resultater (gjennom hele livet).
- Åpne grensesnitt for tredjepart for å verifisere akkreditering og godkjenning. Dette vil også kunne benyttes av Vitnemålsportalen.

Det vil være flere parter som inngår i et slikt system; utdanningsinstitusjonen selv, NOKUT som kvalitetsorgan og Sikt som forvalter av tjeneste og data. I tillegg vil det være en rekke brukere av tjenesten, som for eksempel Lånekassen, som i dag må kontrollere manuelt om en utdanning det søkes om lån for, er godkjent.

Kostnadene for utvikling av tjenesten er inkludert i grunnkonseptet for kompetanseplattformen.

Lagring av kompetansebevis

Tjenesten skal ivareta sikker registrering og lagring av oppnådde resultater i form av vitnemål og andre typer kompetansebevis fra fullført utdannings- og kursvirksomhet. For å støtte behovene til kompetanseplattformen, må tjenesten omfatte lagring av alle typer kompetansebevis, fra grunnskole til høyere utdanning, samt kurs, sertifiseringer og andre typer mikro-kvalifikasjoner. Muligheter for og implikasjoner av å håndtere utenlandske kompetansebevis må avklares i gjennomføringsfasen.

Informasjonen må være tilgjengelig gjennom hele livet. Dersom man tar med resultater allerede fra grunnskolen, vil dette bety minimum 60 år. Resultatene vil kunne omhandle alt fra kursbevis fra åpne nettkurs (badges) til dokumentasjon på fullførte utdanninger (digitale vitnemål).

Utviklingsstrategien for denne tjenesten baserer seg på gjenbruk og videreutvikling av Nasjonal Vitnemålsdatabase (NVB). Dagens system (NVB 2.0) har betydelig teknisk gjeld, med flere mangler og sårbarheter. Blant annet mangler det test- og verifikasjonsmiljø for oppdateringer og feilsøking. Oppdateringer av vitnemålskontroller er en tidkrevende manuell kodejobb, kontrollmotoren er laget i et egenutviklet kodespråk og et foreldet web-grensesnitt gir høy brukerterskel og tidkrevende operasjoner. Videre overføres vitnemålsdata i dag ved hjelp av filutsendelser, som i opptaksprosessen til UHG tar flere dager, og manglende støtte for kompetansebevis hindrer videre automatisering. Med bakgrunn i disse utfordringene ble det i 2020 startet et arbeid med å modernisere NVB, under arbeidsnavnet NVB 4.0. Målet med NVB 4.0 er å oppgradere de tekniske løsningene, men uten å utvide funksjonaliteten utover det som tilbys i dag.

Forslag til tiltak for NVB omfatter både en modernisering av den tekniske løsningen og en utvidelse av funksjonalitet for å møte behovene beskrevet over. NVB skal fortsatt tilby nåværende tjenester, som kvalitetskontroll av vitnemål og automatisering av prosesser ved opptak, men vil få en mer robust teknisk løsning som gjør tjenesten bedre i stand til å

håndtere regelverksendringer i fremtiden. Videre vil datagrunnlaget til tjenesten utvides, slik at den kan bli en autoritativ kilde for vitnemål og vitnemålsdata fra et bredt spekter av institusjoner og kurstilbydere. Tjenesten vil da kunne inkludere grunnskoler, videregående skoler og fagskoler, samt andre private eller offentlige aktører innen utdanning, kurs, sertifisering og andre typer mikro-kvalifikasjoner, gjennom etablering av eget «badge repository».

Det vil også lages grensesnitt mot Vitnemålsportalen for at vitnemålseier kan få innsyn i data og muliggjøre deling av kompetanseresultater med relevante aktører.

Kostnadene for videreutvikling av tjenesten er inkludert i grunnkonseptet for kompetanseplattformen.

Deling og verifikasjon av kompetansebevis

Tjenesten for lagring og deling av kompetansebevis skal gi tilgang til alle datakilder som dokumenterer kompetanse for en innbygger, og gi brukeren tilgang til å dele disse med potensielle arbeidsgivere og andre. I tillegg til resultater fra alle utdanningsnivå, vil også data om autorisasjoner, sertifiseringer og kursbevis kunne tilgjengeliggjøres og deles. Tjenesten vil styre deling av kompetanseresultater som er lagret i NVB, men vil også ha mekanismer for deling av kompetanseresultater direkte fra kildene til utdanningstilbydere (når NVB ikke anvendes for lagring).

Mottakere av resultatene må videre gis mekanismer for å kunne verifisere dokumentasjonen, herunder at utsteder har rett til å utstede denne dokumentasjonen, og at resultatene ikke er utsatt for ureglementerte endringer. Dette krever et register over alle typer kompetansetilbydere, inkludert eventuelle akkrediteringer eller andre typer godkjenninger.

Anbefalt utviklingsstrategi for tjenesten er gjenbruk og videreutvikling av Vitnemålsportalen. Vitnemålsportalen har siden 2017 revolusjonert måten resultater fra høyere utdanning tilgjengeliggjøres for resultateier og digitalt videreformidles til konsumenter av denne type data. Tjenesten legger et grunnlag for at mottaker av informasjonen kan digitalisere og automatisere sine tjenester, og aktører som for eksempel Kompetanse Norge (fra 1.7.2021 HK-dir), NOKUT og byggenæringen er i prosess for å anvende portalen for effektiv deling av kompetanseresultater. Tjenesten har i dag etterslep på vedlikehold, og det er et teknisk behov for å videreutvikle portalen for å gi en enda bedre tjeneste, både for den enkelte innbygger og for konsumentene (private og offentlige virksomheter). Dette vil også være nødvendig for å imøtekomme interessen fra nye aktører. For å understøtte behovene til brukerne av den digitale kompetanseplattformen, er det også behov for å presentere brukerne for et bredere spekter av digitaliserte kompetanseresultater, og å tilby varslinger når nye kompetanseresultater er tilgjengelige.

Utvidelsen av Vitnemålsportalen vil blant annet omfatte:

- Oppjustering av den generelle tilstanden til Vitnemålsportalen, samt å håndtere etterslep av teknisk vedlikehold. I dette inngår også overgang til drift av tjenesten i sky, og ny løsning for kvalifisert virksomhetssignering (eSeal).
- Tilby kompetanseresultater for mottakere som har hjemmel for å hente inn informasjon (se vurdering av behandlingsgrunnlag i rapportens kapittel 6).
- Tilby utlevering av kompetanseresultater når den som informasjonen gjelder for, har samtykket til at data kan utleveres.
- Abonnementstjeneste der mottaker kan abonnere på endringer i resultatgrunnlaget for personer. Dette vil gjelde både mottakere som har hjemmel og mottakere som har hentet inn samtykke.
- Kobling til verifikasjonstjeneste i Utdanningsregisteret, for å få stempel om at utdanningsinstitusjonen og utdanningen som et resultat gjelder for, er formelt godkjent.
- Tilrettelegge for bruk av nye internasjonale delingsformater (som Europass Digital Credentials og Open Badges).
- Utvide datakilder (NVB, utenlandsk utdanning, autorisasjoner for helsepersonell og førerkort mm.).

Kostnadene for videreutvikling av tjenesten er inkludert i grunnkonseptet for kompetanseplattformen.

Deling av læringsressurser

Tjenesten skal gjøre det enklere å benytte de samme læringsressursene flere steder, på tvers av emner, programmer, læringsplattformer og kompetansetilbydere. Dette skal oppnås ved å etablere en oversikt over alle læringsressurser – uavhengig av om de er egenproduserte eller funnet på plattformer som f.eks. YouTube. Læringsressursene skal til enhver tid kunne benyttes der det er behov for dem. Det er ikke behov for å huske hvor de er lagret, siden de skal være enkelt søkbare ved hjelp av standardiserte metadata.

Tjenesten har kompetansetilbydere som den primære målgruppen. I kontekst av kompetanseplattformen vil denne tjenesten på sikt kunne bidra til å utvide kompetansetilbudet som er tilgjengelig for kunnskapssøkende, ved å gjøre det enklere for kompetansetilbydere å utvikle og etablere nye kompetansetilbud. Tjenesten har imidlertid ikke de kunnskapssøkende som primærmålgruppe, og inngår derfor i det utvidede konseptet for kompetanseplattformen.

Det er ikke foretatt estimering av kostnader for videreutvikling av DLR som tjeneste som del av denne utredningen.²⁸

API-styring

Denne tjenesten skal gi en felles løsning for API-styring som anvendes av de ulike tjenestene i kompetanseplattformen. Tjenesten skal bidra til at API-er både er tilgjengelige

²⁸ Digitale læringsressurser (DLR) er en eksisterende tjeneste hos Sikt.

og sikre i bruk for interne og eksterne konsumenter og produsenter knyttet til kompetanseplattformen. De ulike API-ene produseres og vedlikeholdes av de enkelte underliggende tjenestene (eksempelvis Utdanningsregisteret), men gjøres tilgjengelig i tjenesten for API-styring.

Tjenesten vil omfatte:

- API gateway som styrer tilgang til tjenester for interne og eksterne konsumenter og produsenter.
- Anvende maskinporten som komponent for tilgangsstyring mellom offentlige virksomheter, samt Dataporten for integrasjon i kunnskapssektoren.
- API monitorering for å kunne logge transaksjoner samt se og analysere bruksstatistikk m.m.
- API-katalog som samler og gjør dokumentasjon av alle API-er i kompetanseplattformen tilgjengelig for utviklere.

Autentisering

For autentisering legger kompetanseplattformen opp til å bruke ID-Porten og Feide som nasjonale felleskomponenter. Dersom ID-porten skal anvendes som eneste autentiseringstjeneste, fordrer dette at identiteter for utenlandske borgere håndteres i Folkeregisteret. Alternativt vil det måtte utvikles og etableres en egen autentiseringstjeneste for brukere som er registrert direkte i kompetanseplattformen, som supplement til ID-porten og Feide.

Autorisasjon

I dag har UH-sektoren ulike system for tilgangsstyring (IAM). Det gjennomføres et pilotprosjekt for å få på plass felles IAM. Prosjektet er relativt umodent. Løsningen vil i starten virke inn mot de sentraliserte Unit-løsningene (nå Sikt), fremfor alle løsninger hos en institusjon. Å generalisere roller for tilgangsstyring kan være problematisk. Noen personer kan veksle mellom ulike roller (student, forelder, ansatt). Dette kan gi utfordringer for informasjonssikkerheten og bidra til å komplisere løsningen.

Det fremstår som mest hensiktsmessig å etablere en egen løsning for tilgangsstyring for kompetanseplattformen, som holder orden på rollene, og slik at man kan bevege seg sømløst mellom tjenester.

Maskinporten og Dataporten anbefales brukt for tilgangsstyring av systembrukere/integrasjon (se API-styring).

Samtykke

Utredningen legger opp til bruk av Altinn Samtykke som nasjonal felleskomponent for håndtering av samtykke. Altinn er per nå ikke tilgjengelig for maskin-til-maskin-tjenester, men det er en utvikling de har planlagt for. Det er ønskelig å melde inn krav til dette for å kunne gjenbruke nasjonale felleskomponenter. Alternativet vil være å etablere en egen samtykkeløsning.

Med tanke på å kunne favne hele spekteret av brukere, vil det være en utfordring at personer uten identitet ikke vil kunne anvende denne samtykkeløsningen, med mindre dette løses av Folkeregisteret. Denne problemstillingen angår også unge uten Bank ID. Det kan derfor bli aktuelt å utvikle en egen samtykkehåndtering.

Det anbefales at et videre forprosjekt initierer en dialog med Skatteetaten, for å tilrettelegge tjenesten for maskin-til-maskin-utveksling.

Hendelser og meldingskø

Flere tjenester i plattformen skal kunne formidle notifikasjoner/hendelser (eksempelvis «nytt kompetansebevis mottatt»), for å skape gode brukeropplevelser og interaksjon mellom tjenestene som støtter brukerreisen. For å få til dette er det behov for å etablere teknologi for håndtering av hendelser og meldingskøer som kan anvendes mellom tjenestene og ut mot eksterne parter i økosystemet.

Utvikling av løsning for Hendelser og meldingskø er inkludert i grunnkonseptet og den samfunnsøkonomiske analysen

Andre felleskomponenter

Kompetanseplattformen vil også anvende Folkeregisteret og Kontakt- og reservasjonsregisteret for de enkelte tjenestene i plattformen.

Offentlige sluttbrukertjenester

Presentasjon av kompetansetilbud

Tjenesten skal gi samlet oversikt over kompetansetilbud innen livslang læring. Dette omfatter blant annet fagbrev og studiekompetanse på videregående nivå, fagskoleutdanning, utdanningstilbudet til universitet og høyskoler og kurstilbudet til både private og offentlig aktører. I første omgang vil formell utdanning inkluderes, men dersom det kan komme på plass en godkjenningsordning og kriteriesett for hvilke ikke-formelle kurs som skal inngå, kan også uformelle utdanningstilbud bli en del av tjenesten.

Kunnskapssøkende individer vil være den dominerende brukergruppen, men også virksomheter kan benytte tjenesten. Eksempler på informasjon om tilbudene er: tilbudets omfang og fleksibilitet, innhold, læringstype, læringsmål, kompetansetilbyder, opptaks- og søkekriterier eller informasjon om påmelding, vurderingsform og kompetansebevis, samt finansieringsmuligheter og tilretteleggingsmuligheter. Kvaliteten på digitale tjenester som baserer seg på søk og anbefalinger om utdanningstilbud, er helt avhengig av kvaliteten på metadataene som utdanningstilbudene er tagget med.

Tjenesten skal formidle informasjon om kompetansetilbud til sluttbrukere i et brukergrensesnitt basert på underliggende datakilder og tjenesten Utdanningsregister. Tjenesten omfatter også redaksjonelt innhold for dypere beskrivelser av ulike utdanningstilbud.

Data og innhold som det formidles informasjon om i denne tjenesten:

- Utdanningsprogrammer og utdanningstilbud.

- Læresteder.
- Studiested (campus) og/eller nettundervisning
- Yrker. Jobbmuligheter med bestemte formelle eller uformelle kompetansekrav.
- Opptakskrav. Formelle begrensninger på hvem som har anledning til å ta et utdanningstilbud.
- Redaksjonelle artikler.

Tjenesten vil baseres på videre bruk og utvikling av Utdanning.no, i og med at det meste av funksjonalitet eksisterer i denne tjenesten i dag. Videreutviklingsbehovet for Utdanning.no omfatter følgende:

- Etablere integrasjon av utdanningstilbud fra Nasjonalt utdanningsregister som erstatning for eksisterende automatiske kilder i takt med tilgjengelighet av data i utdanningsregisteret.
- Eventuelle tilpassede visninger/brukergrensesnitt for spesifikke målgrupper.
- Utvikling av webgrensesnitt for registrering av berikende informasjon om utdanningstilbud på Utdanning.no.
- Utvikling av API fra Utdanning.no som gir andre tjenester i kompetanseplattformen tilgang til å hente supplerende informasjon, som for eksempel tekster beregnet for web, relaterte yrker, arbeidsmarkedsinformasjon, og annen informasjon som ikke inngår i et utdanningsregister.

Kostnadene for integrasjon av tjenesten er inkludert i grunnkonseptet for kompetanseplattformen.

Karriereveiledning

Nasjonal digital karriereveiledningstjeneste er en eksisterende tjeneste som ønskes tett integrert med andre tjenester på kompetanseplattformen. Tjenesten omfatter digital dialogtjeneste med karriereveileder (chat og telefon) og aktuelle kartleggingsverktøy.

Endringsomfanget for denne tjenesten, i lys av det anbefalte grunnkonseptet, vil omfatte:

- Lenke til tjenesten karriereveiledning.no tydelig tilgjengelig i brukergrensesnittet under "Min kompetanse", med mulighet for å iverksette dialog med veileder.
- Legge inn en mulighet for deling av data fra kompetanseprofil eller gjennomført kompetansekartlegging.
- Utvikling av verktøy for deling av data fra Min kompetanse inn i veiledningssamtalen på chat.

Kostnadene for integrasjon av tjenesten er inkludert i grunnkonseptet for kompetanseplattformen.

Min kompetanse

Det er stor etterspørsel fra sluttbrukere og karriereveiledere etter flere persontilpassede tjenester i veiledningen. Tjenesten Min kompetanse har som hovedmål å presentere informasjon om kompetanse, ferdigheter og egenskaper som brukeren ønsker å lagre og

ha tilgang til. Tjenesten tar videre sikte på å hjelpe brukeren ved å etablere en karriereplan under verktøyet "Veiviser".

Kompetanseinformasjon vil bestå av informasjon fra flere kilder, herunder:

- Fullført utdanning/opplæring som formidles fra tjenesten Deling av kompetansebevis i kompetanseplattformen og Deling av vitnemålsdatabase.
- Brukerregistrert informasjon om arbeidserfaring og fullført utdanning fra tjenesten CV og Jobbsøk.
- Ulike verktøy for utforskning av egne ønsker og kompetanse via Karriereveiledning.no eller Utdanning.no.
- Informasjon og data i denne tjenesten vil være personspeifikke, og vil omfatte:
 - Formalkompetanseresultater og sertifiseringer
 - Personopplysninger fra folkeregisteret og ID-porten
 - Yrkesinteresser
 - Arbeidserfaring
 - Preferanser for fremtidig jobb
 - Resultater fra bruk av veiledningsverktøy
 - Kodeverk for å koble til andre datasett.

Dataene vil anvendes i verktøy for å angi mål og for å lage en fremdriftsplan.

Funksjonalitet som skal etableres som del av denne tjenesten, vil omfatte:

- Brukervennlig presentasjon av kompetanseresultater, som vitnemål og kompetansebevis, basert på data i underliggende tjenester.
- Innhenting av brukernes egenregistrerte kompetanse fra arbeidsplassen.no (CV og Jobbsøk).
- Integrasjonstjenester for eksport av kompetanseresultater til CV-tjenester (Nav og Europass m.fl.).
- Integrasjon mot Folkeregisteret for innhenting av personinformasjon.
- Integrasjon mot Deling av kompetansebevis for innhenting av kompetanseresultater.
- Integrasjon mot Arbeidsgiver- og arbeidstakerregisteret for innhenting av arbeidserfaring (CV og jobbsøk).
- Datastruktur for kobling mellom yrkesdefinisjoner og utdanninger (mye finnes på Utdanning.no og formalkompetanse, inkludert moduler for innsikt og selvrefleksjon fra Karriereveiledning.no, men også ulike veiledningsverktøy på Utdanning.no, samt integrasjon med Karriereveiledning.no for veiledningsverktøy).
- Verktøy for å definere målsetning for kompetanseutvikling integrert med tjenesten Karriereveiledning.no og selvhjelpsverktøy på Utdanning.no. Verktøyene er blant annet karakterkalkulatoren.no og studievelgeren.no, men også fremtidige realkompetanseverktøy, hvor brukeren kan velge å hente inn fag som er fullført og faktiske karakterer.
- Modeller for å fremvise og evaluere progresjon i lys av egendefinerte målsetninger.

- Strukturert format for deling av personlige kompetansedata som håndteres i tjenesten.
- Utvikling av API for deling av kompetansedata.
- Integrasjon mot felleskomponenten «Samtykke» for å styre datadeling.

Kostnadene for integrasjon av tjenesten er inkludert i grunnkonseptet for kompetanseplattformen.

Ditt arbeidsmarked

Tjenesten Ditt arbeidsmarked skal visualisere fremtidsutsiktene i ulike yrker på nasjonalt, regionalt og kommunalt nivå. Dette er et utforskende og ikke-personalisert verktøy.

Tjenesten skal gi brukerne innsikt i om jobbmulighetene i ulike yrker er gode eller mindre gode, i en valgt kommune eller region. Tjenesten skal være basert på kontinuerlig oppdatert statistikk fra Arbeidsgiver- og arbeidstakerregisteret, samt andre datakilder som viser tilbud og etterspørsel etter kompetanse i arbeidsmarkedet, som for eksempel Regionale kompetanseforum, som kan gi statistikk på fylkesnivå.

Utdanning.no jobber med å utvikle en prototype av tjenesten, og vil etter planen ha tjenesten implementert på Utdanning.no i løpet av 2022. Grunnkonseptet legger opp til å videreutvikle og integrere denne tjenesten i plattformen. Tjenesten omfatter blant annet en oppsummering av fremtidsutsiktene i valgte yrker og utdanninger på ulike geografiske nivå, og lenke til andre verktøy for flere detaljer og refleksjoner. Kostnader knyttet til integrasjon av tjenesten på plattformen er inkludert i grunnkonseptet for kompetanseplattformen.

Data som behandles og lagres i tjenesten:

- Anonymiserte og aggregerte tall fra AA-registeret på kommunenivå.
- Databasen over stillingsutlysninger (Nav).
- Statistikk over tilbud og etterspørsel etter ulike typer kompetanse.
- Koblingsnøkler mellom ulike kategorisystemer for yrker, utdanninger, grader og godkjenninger.

Kostnadene for integrasjon av tjenesten er inkludert i grunnkonseptet for kompetanseplattformen.

Veiviser

Veiviseren skal legge til rette for at brukeren kan sette seg et mål for sin utdanning og karriere. Tjenesten inneholder verktøy for å visualisere hvordan vedkommende kan nå målene. Veiviseren tar hensyn til både formell og uformell kompetanse, for å vise hvordan ønsket yrke og karriereutvikling kan realiseres. Veiviseren inneholder integrasjoner til karakterkalkulator, vitnemålsdatabase og verktøy for realkompetansevurdering, og vil ha tilgang til vitnemål og en database over grader, autorisasjoner, sertifiseringer og andre kompetanser.

Tjenesten skal inspirere til refleksjon rundt mulige mål og veien til målet.

Veiviseren vil kommunisere med flere offentlige tjenester samt øvrige verktøy i kompetanseplattformen, for å kunne fremvise ulike veier, basert på de mål brukeren har definert.

Etter eget ønske skal brukeren kunne dele resultater i veiviseren med veiledere, fagfolk og tilbydere i ulike sektorer.

Utfordringer: Med dagens systemer vil tjenesten fungere for utdanningsløp innen høyere utdanning, men kan være kompleks for voksne som ønsker et yrke som krever fagbrev. Årsaken er at fylkeskommunene ikke har en felles rutine for godkjenning av realkompetanse og fagbrev på jobb, eller andre ordninger for å få fagbrev som voksen. Realkompetansevurdering er heller ikke en prosess som er enhetlig eller digitalisert.

Når det gjelder utvikling av denne tjenesten, så anbefales en tilnærming hvor man gjerne kan tenke stort, men starte smått. Dette er en ny tjeneste som skal integrere eksisterende verktøy, blant annet Veien til fagbrev, Karakterkalkulatoren, Jobbkompasset, Studievalgeren, Interessevelgeren, Sammenlign. utdanning.no, og utdanningssystemet. For at et slikt verktøy skal bli vellykket, må en validere de små enkeltverktøyene, systematisere de, og få de til å fungere sammen før man eventuelt går videre med å utvikle en algoritmebasert modell som kan fremme aktuelle resultater og forslag. Sistnevnte forutsetter også høy tilgjengelighet og kvalitet på data. Det anbefales derfor å dele opp utviklingen av en slik tjeneste i to steg:

Første versjon skal integrere eksisterende verktøy, deriblant Veien til fagbrev, Karakterkalkulatoren, Jobbkompasset, Studievalgeren, Interessevelgeren, Sammenligningstjenesten, Utdanningssystemet og personlig kompetanse som er tilgjengelig for brukeren i kompetanseplattformen. Kostnadene for integrasjon av tjenesten er inkludert i grunnkonseptet for kompetanseplattformen.

Når første versjon fungerer, kan man eksperimentere med modeller for å vurdere og anbefale utdanningsløp etc. Dette forutsetter at første versjon er implementert og fungerer. Denne versjonen er inkludert i utvidet konsept for kompetanseplattformen.

Påmelding

Tjenesten påmelding skal gi en felles påmeldingsfunksjon for det formelle kompetansetilbudet, og skal være integrert med Utdanning.no og Lånekassen. For det ikke-formelle tilbudet skal tjenesten støtte påmelding og registrering. Utvikling vil bestå av etablering av API og integrasjon mot Samordna opptak (formell) og individuelle kompetansetilbydere (ikke-formell), samt funksjonalitet mot sluttbruker for påmelding og statusvisning. Funksjonalitet mot sluttbruker utvikles som forlengelse av tjenesten Presentasjon kompetansetilbud på Utdanning.no.

Det antas at det ikke er behov for å lagre data i tjenesten for påmelding og opptak, men at denne informasjonen kan hentes og sendes på oppslag og forespørsel fra sluttbruker.

Dette gjelder informasjon om:

- Påmelding

- Utdanningstilbud
- Opptaksstatus

Kompetanseplattformen legger ikke opp til å iverksette en egen søknadsprosess, da dette vil være å duplisere funksjonalitet som allerede er utviklet hos de ulike aktørene som behandler søknader (SO, Vigo, UH-institusjoner, m.fl.). En løsning er heller å implementere en dyplinke fra det aktuelle kompetansetilbudet på Utdanning.no, inn til SO, Vigo eller andre steder der søknadsprosessen for den enkelte utdanningen skal initieres. Bruker bør, der dette lar seg gjøre, ha mulighet til å se status for sine påmeldinger og søknader gjennom API-er mot søknadsløsningene. Dyplinkingen bør benytte single sign-on (SSO) som autentiseringsmetode, og brukerens kontekst må bli med over (dyplinking).

Selv om tjenestene ikke handler om påmelding direkte, må både kompetanseplattformen, Utdanning.no og eventuelt andre tjenester få tilgang til formelle og uformelle opptakskrav, kravkoder, karakterkoder, kostnader og muligheter for finansiering etc. for å kunne gi brukeren en indikasjon på hvor realistisk det er å bli tatt opp til et studium, før en søknad sendes.

Kostnadene for videreutvikling av tjenesten er inkludert i grunnkonseptet for kompetanseplattformen.

Studiefinansiering

Tjenesten gir brukeren mulighet til å se hvilke utdanningstilbud som kvalifiserer for finansieringsstøtte, og skal formidle brukeren direkte til søknadsprosessen hos Lånekassen. For det ikke-formelle tilbudet som ikke finansieres av Lånekassen, skal tjenesten støtte formidling av finansieringssøknad mot andre individuelle finansieringsaktører (utvidet konsept).

Mot Lånekassen skal sluttbruker ha anledning til å se lånesaldo. Muligheten for å se status for pågående lånesøknad krever en større utvikling og tilrettelegging hos Lånekassen, og er ikke med i grunnkonseptet, men er noe som bør vurderes i en videreutvikling av tjenesten.

Brukere skal videreformidles til søknadsprosess for studietilbud hos Lånekassen.no ved bruk av SSO. Via plattformen skal de kunne se saldo for studielån. Det antas at det ikke er behov for å lagre data i tjenesten for studiefinansiering i kompetanseplattformen, men at denne informasjon hentes/sendes på oppslag og forespørsel fra sluttbruker, herunder for informasjon om lånesaldo.

Kompetanseplattformen legger ikke opp til å iverksette en egen søknadsprosess, da dette vil være å duplisere funksjonalitet som allerede er utviklet hos Lånekassen og andre aktører som tilbyr finansiering (integrasjon med legater etc. kan være relevant her).

Det forutsettes at en integrasjon for søknad ikke gjør noe annet enn å lenke til siden hvor søknadsprosessen gjennomføres. Dette må kunne dyplinkes inn til finansieringstilbyder. Dyplinkingen bør ha SSO, og brukerens kontekst må bli med over (dyplinking).

Bruker bør kunne se status for sine søknader gjennom API-er mot finansieringsløsninger (der det er mulig).

Formidling av informasjon om lånesaldo, samt formidling av brukere til søknadsprosess hos Lånekassen via API fra kompetanseplattformen (med tilhørende skjærmbilder og funksjonalitet mot sluttbruker) er inkludert i grunnkonseptet for kompetanseplattformen. Tilsvarende funksjonalitet mot andre finansieringsaktører enn Lånekassen er lagt til utvidet konsept for kompetanseplattformen, og er dermed ikke inkludert i kostnadsestimatene for grunnkonseptet.

CV og jobsøk (arbeidsplassen.no)

Formålet med tjenesten, i lys av kompetanseplattformen, er å gi bruker anledning til å sette opp en CV som kan anvendes i jobsøknader, samt få presentert aktuelle stillinger basert på innholdet i CV-en. Slik funksjonalitet er tilgjengelig i den eksisterende tjenesten arbeidsplassen.no fra Nav, og vi anbefaler integrasjon og gjenbruk av denne tjenesten, fremfor etablering av tilsvarende funksjonalitet i kompetanseplattformen. Navs CV-tjeneste ble satt i produksjon i 2019, etter flere års test- og utviklingsfase i prosjektet som da het Plattform for arbeidsmarkedet (PAM). Tjenesten foretar matching av CV-er og kompetanser mot ledige stillinger i Navs stillingsbase.

Med utgangspunkt i grunnkonseptet for kompetansplattformen, vil omfanget av integrasjon for tjenesten omfatte følgende:

- Integrasjon av personlige CV-data fra Arbeidsplassen.no til Min kompetanse (Personlig kompetanseprofil) for egenregistrert arbeidserfaring og kompetanse. Bruker kan supplere med data som kun er tilgjengelig lokalt.
- Løsningen kan utvides slik at egenregistrerte data i Min kompetanse også kan deles tilbake til Nav og arbeidsplassen.no, avhengig av hvordan Nav ønsker å utvikle tjenesten og anvende slike data. Dette dekkes ikke av estimatet for tjenesten.
- Deling av kompetansebevis som kan inngå i CV via arbeidsplassen.no ivaretas av tjenesten Deling og verifikasjon av kompetansebevis (Vitemålsportalen), og er ikke inkludert her.

Behandling av data i tjenesten:

Data som ikke er personopplysninger, vil trolig kunne brukes videre i andre statlige systemer, etter avtale med Nav. Dette gjelder for eksempel data over kompetanse, autorisasjoner, sertifiseringer og andre opplysninger som brukere har lagt inn i CV-en sin.

Data i arbeidsplassen.no som inneholder personopplysninger, er underlagt strenge vilkår for viderebruk, som trolig er basert på egen hjemmel i forskrift. Hvis det foreslås tjenester som baserer seg på eksport av personopplysninger fra Nav, må det utføres en fullstendig juridisk vurdering, da det ikke har vært foretatt en egen juridisk vurdering av data som eventuelt skal deles fra denne tjenesten.

Kostnadene for videreutvikling av tjenesten er inkludert i grunnkonseptet for kompetanseplattformen.

Kommunikasjon og oppfølging

Dette er en tjeneste som gir mulighet til å sende varslinger, bekreftelser og oppfølginger («dulting») i den hensikt å informere, gi bekreftelser eller komme med viktige oppfordringer og budskap (som eksemplifisert i brukerreisene).

For grunnkonseptet vil denne tjenesten etableres i sin enkleste form, som en felles varslingstjeneste som ulike tjenester på kompetanseplattformen kan bruke til å sende meldinger og varslinger til brukerne. Tjenesten skal styre mot brukerens prefererte kommunikasjonskanal (Digipost og eBoks som videre kan formidle mot SMS eller epost). Dette vil ikke erstatte meldinger og varslinger som styres fra opptak og søknadsplattformer (SO og Vigo m.fl.), eller som går direkte fra kompetansetilbyderne til studentene.

Når funksjonalitet og datatilgang i plattformen øker, kan det imidlertid gi noen utfordringer å styre og regulere omfanget av meldinger som sendes til brukerne. Det vil også kunne bli stilt krav til systemutviklingsinnsats, enten for å få på plass nye varslinger, eller for å endre forretningslogikken som ligger til grunn for aktuelle varslinger. I utvidet konsept for kompetanseplattformen bør det derfor vurderes en videreutvikling av tjenesten, som kan fungere som et «overbygg» som kan samordne meldinger og varslinger som formidles til sluttbrukerne.

Læringsgjennomføring

Tjenester for læringsgjennomføring vil bestå av løsninger og teknologier (MOOC, LMS og streaming) for å kjøre digitale sesjoner og kursinnhold som kompetansetilbydere er ansvarlig for å gjennomføre. Tjenesten skal også kunne formidle brukeren sømløst mot kompetansetilbydernes egne læringsplattformer, dersom kompetansetilbudet ikke er tilgjengelig via kompetanseplattformens tjenester.

Tjenesten vurderes som mindre viktig enn andre sluttbrukertjenester i kompetanseplattformen, og kan også være svært kostnadsdrivende. Videre har arbeidsgruppen for utdanningstilbydere gitt innspill på at dette er en tjeneste som kan nedprioriteres. Tjenesten inngår derfor i det utvidede konseptet for kompetanseplattformen, og er ikke omfattet av kostnadsanslagene for det anbefalte grunnkonseptet.

Vedlegg 8: Begrepsliste

Begrep	Forklaring
API	Forkortelse for det engelske begrepet <i>Application Programming Interface</i> . Grensesnitt i en programvare som gjør at deler av programvaren kan aktiveres («kjøres») fra en annen programvare. API-er muliggjør enkel og bærekraftig datadeling mellom ulike aktører.
Data	Det materielle (eller fysiske) grunnlaget for å tilføre mennesker informasjon. Data er avhengig av å knyttes til en kontekst for å gi mening. Denne konteksten defineres gjennom metadata – i vid forstand. Et eksempel er at tallene i en telefonkatalog er et telefonnummer, men kan bety noe annet i en annen kontekst.
Datamodell	Modell som beskriver hvordan data er strukturert. Et eksempel er en personprofil bestående av fornavn, etternavn, adresse og telefonnummer. Datamodell er nært knyttet til begrepet informasjonsarkitektur.
Dataprodusent	Aktør med data som kan deles med andre aktører (datakonsumenter) under gitte betingelser. Åpne data kan deles uten betingelser. Data med begrenset tilgang krever at datakonsument kan dokumentere tilstrekkelig behandlingsgrunnlag for de opplysninger som ønskes utlevert.
Deling av data (datautveksling)	Deling av data innebærer at innsamlede data gjøres tilgjengelig for andre for gjenbruk. Et viktig formål med deling av data er å unngå at mange aktører hver for seg samler inn og lagrer den samme informasjonen. Deling av data gir grunnlag for betydelige gevinster ved digitalisering.
Fagskoleutdanning	Høyere yrkesfaglig utdanning på nivået over videregående opplæring. Utdanningen gir kompetanse som kan tas i bruk direkte i arbeidslivet.
GDPR	Forkortelse for <i>General Data Protection Regulation</i> . På norsk: personvernforordningen. Vedtatt i 2016 med gyldighet fra 25. mai 2018. Forordningen omhandler beskyttelse av individer ved behandling av personopplysninger, og om fri flyt av slike opplysninger. Formålet er å sørge for god beskyttelse av personopplysninger, samtidig som personopplysninger skal kunne utveksles fritt innenfor EØS-området.
Etterutdanning	Opplæring som ikke leder til en offentlig godkjent kompetanse. Den vanligste definisjonen er at etterutdanning tilsvarer ikke-formell opplæring.
Formell opplæring/ utdanning	Omfatter all offentlig godkjent opplæring/utdanning som leder til formell kompetanse eller studiepoeng innenfor det ordinære utdanningssystemet. Dette inkluderer grunnskole, moduler, årskurs, fagbrev eller studiekompetanse på videregående opplæringsnivå (inkludert praksis), offentlig godkjent fagskoleutdanning og utdanning som gir studiepoeng ved høyskole eller universitet. Generell studiekompetanse er det formelle opptakskravet til studier ved høyskole og universitet
Ikke-formell (opp)læring	Opplæring som ikke leder til en offentlig godkjent kompetanse. Omfatter blant annet kurs, seminarer og konferanser der opplæring er hovedformålet med deltagelsen, samt privattimer og forelesninger som ikke inngår i en formell utdanning.

Informasjonssikkerhet	<p>Fagområde knyttet til sikring av informasjon og informasjonssystemer. Handler om at informasjon kun er tilgjengelig for dem som skal ha tilgang (konfidensialitet), at dataene er korrekte, gyldige og fullstendige (integritet) og at dataene er tilgjengelige innenfor fastsatte krav.</p> <p>Informasjonssikkerhet omhandler et netts eller informasjonssystems evne til, på et bestemt sikkerhetsnivå, å stå imot utilsiktede hendelser eller ulovlige eller skadelige handlinger som svekker tilgjengeligheten, autentisiteten, integriteten og konfidensialiteten til lagrede eller overførte personopplysninger, samt sikkerheten i beslektede tjenester som tilbys av eller er gjort tilgjengelige via nevnte nett og systemer, av offentlige myndigheter, enheter for IT-beredskap (CERT), enheter for IT-sikkerhetshendelser (CSIRT), leverandører av elektroniske kommunikasjonsnett og -tjenester og leverandører av sikkerhetsteknologier og -tjenester.</p>
Integrasjon (av tjenester)	Integrasjon (av tjenester) innebærer etablering av teknisk løsning for å dele data mellom systemløsninger. Flere ulike mekanismer for integrasjon kan anvendes, blant annet ved bruk av API eller publisering av endringer i data på meldingskøer m.m.
Kompetanse	Summen av et enkeltindivids kunnskap, ferdigheter, evner og holdninger, og hvordan disse brukes i et samspill.
Kompetanseutvikling	Omfatter både formell og ikke-formell opplæring. Samlebetegnelse for all organisert læring, inkludert etter- og videreutdanning. I utredningen benyttes både EVU og kompetanseutvikling for å fange opp omfang og variasjoner av kompetanseutvikling som foregår i virksomhetene. Utredningen har ikke inkludert uformell kompetanseutvikling i begrepet.
Kunnskapssektoren	Alle enheter under Kunnskapsdepartementet, dvs. statlige virksomheter (direktorater og etater etc. med særskilte fullmakter m.m.), statlige selskaper, stiftelser m.m.
Kunstig intelligens	<i>Artificial intelligence</i> (AI) på engelsk. Teknikk for å gi datamaskiner og dataprogrammer en intelligent atferd. De intelligente datasystemene blir ofte kalt for intelligente agenter, og er i stand til å løse problemer og lære av egen atferd. De observerer sitt miljø og tar avgjørelser for å maksimere sin egen suksess.
Kurs	Opplæring som ikke er formell/gir studiepoeng (NOU 2019:12)
Lærevilkårsmonitoren	En årlig tilleggsundersøkelse til Arbeidskraftundersøkelsen som kartlegger befolkningens deltagelse i opplæringsaktiviteter og sysselsattes læringsmuligheter (NOU 2019:12).
(Digital) løsning	Begrep som brukes for å beskrive en løsning som inkluderer bruk av digital teknologi for å løse et problem eller realisere et konsept. Benyttes ofte i grensesnitt med en digital plattform.
Løsningsarkitektur	En beskrivelse og/eller design av hvordan virksomhetsprosesser og -funksjoner støttes av IT-løsninger.
Metadata	Fra gresk meta («om») og latin data («opplysninger»). Data som har som funksjon å definere eller beskrive andre data. Metadata er informasjon som beskriver annen informasjon. Metadata inneholder typisk et emneord, tittel og tidspunkt for opprettelse og endring av de data som beskrives.

Personopplysninger	Enhver opplysning om en identifisert eller identifiserbar fysisk person («den registrerte»): en identifiserbar fysisk person er en person som direkte eller indirekte kan identifiseres, særlig ved hjelp av identifikator, f.eks. et navn, et identifikasjonsnummer, lokaliseringsopplysninger, en nettidentifikator eller ett eller flere elementer som er spesifikke for nevnte fysiske persons fysiske, fysiologiske, genetiske, psykiske, økonomiske, kulturelle eller sosiale identitet.
Personvern	Omhandler retten til et privatliv og retten til å bestemme over egne personopplysninger. Alle mennesker har en ukrenkelig egenverdi. Som enkeltmenneske har du derfor rett på en privat sfære som du selv kontrollerer, hvor du kan handle fritt – uten tvang eller innblanding fra staten eller andre mennesker. Innebygd personvern betyr at det tas hensyn til personvern i alle utviklingsfaser av et system eller en løsning.
Plattform (digital plattform)	Plattform benytter teknologi for å knytte sammen ressurser, mennesker og organisasjoner. I utredningen brukes plattform i grensesnitt med digitale løsninger, digitale tjenester og systemer. En digital plattform er en forretningsmodell. Modellen skaper verdier gjennom å fasilitere transaksjoner mellom to eller flere uavhengige grupper, vanligvis konsumenter og produsenter. Teknologi i form av programvare danner grunnlaget for digitale plattformer, men teknologi utgjør ikke en digital plattform i seg selv. Plattformene må etablere og bygge skalerbare nettverk med brukere og tilbydere som kan tilfredsstille etterspørselen, for å skape transaksjoner. Plattformene eier ikke produksjonen, men skaper nettsamfunn (communities) og markeder hvor produksjonen omsettes. Det finnes en rekke forskjellige plattformer, knyttet til bl.a. tjenester, produkter, betaling, sosiale nettverk, kommunikasjon, programmering og digitalt innhold.
Plattformtjeneste	Tjenester som er tilgjengelige på plattformen og som kan anvendes av andre systemløsninger. Plattformtjenester i denne utredningen omfatter både tjenester som håndterer data og funksjonalitet som gjøres tilgjengelig over API (herunder Utdanningsregisteret og Lagring og deling av kompetansebevis), samt felleskomponenter og infrastruktur som støtter andre tjenester i plattformen, eksempelvis tjenester for å styre tilgang og håndtere samtykke m.m.
Portal	Nettsted som sammenstiller lenker til andre nettsteder og informasjon fra flere kilder på en ensartet måte. Ofte lite eget innhold, men henviser videre til andre nettsteder eller henter innhold fra andre kilder eller digitale tjenester. Arbeidsgiverportalen er et eksempel på en portal. Også kalt webportal eller nettportal.
Realkompetanse	Realkompetanse er all den kompetansen en person har skaffet seg gjennom betalt eller ubetalt arbeid, etterutdanning, fritidsaktiviteter og annet som kommer i tillegg til den kompetansen man har dokumentert gjennom det formelle utdanningssystemet.
Realkompetanse- vurdering	Vurdering av den enkeltes realkompetanse opp mot fastsatte kriterier, for eksempel et kompetansemål i en læreplan/studieplan eller kompetansekriterier i et arbeidsforhold. Vurderingen kan føre til avkortet opplæring, opptak til studier, fritak fra deler av et studium, ny jobb eller høyere lønn. Innenfor det

	formelle utdanningssystemet utføres realkompetansevurdering av kommuner, fylkeskommuner, fagskoler, universiteter og høyskoler (NOU 2019:12).
Register	En samling av data om et bestemt emne. Register kan brukes om en fil eller tabell bestående av objekter eller poster. Samtidig kan register brukes om en samling av tabeller og filer. I det tilfellet er det synonymt med database.
Studieforbund	En paraplyorganisasjon for medlemsorganisasjoner som har målgruppe og arbeidsområder knyttet til opplæring for voksne. Et studieforbund må være godkjent etter Lov om voksenopplæring. Voksenopplæringsforbundet er fellesorgan for studieforbundene.
System	En samling av komponenter som er organisert slik at de kan utføre en gitt funksjon eller sett av funksjoner. Systemet gir en beskrivelse av hvordan ulike aktører, virksomheter, tjenester og verdiskaping henger sammen og påvirker hverandre. Begrepet brukes ofte i grensesnitt med digital plattform, tjeneste eller løsning.
Tjeneste	En logisk representasjon av en repeterbar forretningsaktivitet med et gitt resultat. En tjeneste er selvstendig, kan være komponert av andre tjenester, og er en «svart boks» sett fra konsumentens side.
Videregående opplæring (VGO)	Består av studieforbereidende utdanningsprogram og yrkesfaglig utdanningsprogram (NOU 2019:12).
Videreutdanning	Videreutdanning omfatter all offentlig godkjent opplæring eller utdanning som leder til formell kompetanse eller studiepoeng innenfor det ordinære utdanningssystemet.
Vigo.no	En internettportal for søking til videregående opplæring i skole og bedrift, videregående opplæring for voksne samt realkompetansevurdering. Vigo er eid av Vigo IKS (som er et interkommunalt selskap), og er et samarbeid mellom alle fylkene i Norge, i tillegg til Oslo kommune.
Voksenopplæring	All organisert opplæring for voksne, både formell (i tråd med opplæringsloven § 4A) og ikke-formell (jf. voksenopplæringsloven).

Referanser

Almbakk, M., Trudesdotter Grønvold, S., Husemoen, R., Johannessen, T.-E., Johnsrud, K., Thorbjørnsrud, M., og Westlund, I. (2019). *Digital plattform for etter- og videreutdanning; en behovsanalyse*. Hentet fra <https://www.kompetansenorge.no/contentassets/59aa13ccf40948b089f16b1e751d5ca4/behovsanalyse-digital-plattform-og-etter--og-videreutdanning-091019.pdf>

Direktoratet for økonomistyring [DFØ]. (2018). *Veileder i samfunnsøkonomiske analyser*. Hentet fra <https://dfo.no/filer/Fagomr%C3%A5der/Utredninger/Veileder-i-samfunnsokonomiske-analyser.pdf>

EVU-utvalget (2019). *Kunnskapsgrunnlaget – deltakelse i videreutdanning*. Hentet fra <https://www.regjeringen.no/contentassets/849b377650a449d599d80835e74805ed/no/sved/02.pdf>

Finansdepartementet. (2010). *Veileder 9 – Utarbeidelse av KVU/KL dokumenter. Kvalitetssikring av konseptvalg, samt styringsunderlag og kostnadsoverslag for valgt prosjektalternativ* (Versjon 1.1). Hentet fra <https://www.ntnu.no/documents/1261860271/1263838555/Veileder%20nr%209%20Utarbeidelse%20av%20KVU%20dokumenter.pdf>

Finansdepartementet (2021a), *Perspektivmeldingen 2021* (Meld. St. 14 (2020 –2021))

Finansdepartementet. (2021b). *Rundskriv R – Prinsipper og krav ved utarbeidelse av samfunnsøkonomiske analyser*. (R-109/2021). Hentet fra https://www.regjeringen.no/globalassets/upload/fin/vedlegg/okstyring/rundskriv/faste/r_109_2021.pdf

Finansdepartementet. (2019). *Statens prosjektmodell – Krav til utredning, planlegging og kvalitetssikring av store investeringsprosjekter i staten*. (Rundskriv R-108/19). Hentet fra https://www.regjeringen.no/globalassets/upload/fin/vedlegg/okstyring/rundskriv/faste/r_108_2019.pdf

Hurdalsplattformen (2021) – *For en regjering utgått fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet, 2021–2025*. Hentet fra: https://res.cloudinary.com/arbeiderpartiet/image/upload/v1/ievv_filestore/43b0da86f86a4e4bb1a8619f13de9da9afe348b29bf24fc8a319ed9b02dd284e

Iancke, P. (2021). *Livslang læring i 2020: Hovedtall om voksnes deltakelse i utdanning og opplæring*. Oslo: Kompetanse Norge. Hentet fra <https://www.kompetansenorge.no/statistikk-og-analyse/publikasjoner/livslang-laring-2020-hovedtall-om-voksnes-deltakelse-i-utdanning-og-opplaring/>

Keute, A.-L., og Drahus, K. M. (2017). *Livslang læring 2008–2017. Resultater fra Lærevilkårsmonitoren*. Oslo: SSB. Hentet fra https://www.ssb.no/utdanning/artikler-og-publikasjoner/_attachment/317598?_ts=15dacd16b80

Kompetanse Norge. (2019b). Virksomhetsbarometer 2019. Kompetanse Norge. Ikke publisert.

KS 2021, *Kommunesektorens arbeidsgivermonitor 2021*, s. 23.

(<https://www.ks.no/globalassets/fagomrader/arbeidsgiverpolitikk/nyskapende-arbeidsgivere/Kommunesektorens-arbeidsgivermonitor-2021.pdf>)

Kompetansereformen – *Lære hele livet*. Meld. St. 14 (2019–2020)–

Konings, J., & Vanormelingen, S. (2015,). *The impact of training on productivity and wages: firm-level evidence*. *Review of Economics and Statistics*, ss. 97(2), 485– 497.

Kunnskapsdepartementet. (2019). *Lære hele livet*. Meld. St. 14 (2019–2020)–Hentet 20.04.2019 fra

https://www.regjeringen.no/no/tema/utdanning/voksnes_laering_og_kompetanse/innsiktsartikler/lare-hele-livet/id2600403/

Kunnskapsdepartementet (2021), *Utdanning for omstilling – Økt arbeidslivsrelevans i høyere utdanning* (Meldt. St. 16 (2020–2021))

Kunnskapsdepartementet. (2017). *Nasjonal kompetansepolitisk strategi 2017–2021*. Hentet fra www.regjeringen.no/nks

NOU 2019:2. (2019). *Fremtidige kompetansebehov II: Utfordringer for kompetansepolitikken*. Oslo: Kunnskapsdepartementet. Hentet fra

<https://www.regjeringen.no/contentassets/216ef613554042ccae0c127a6b3b3ac8/no/pdfs/nou201920190002000dddpdfs.pdf>

NOU 2019:12. (2019). *Lærekraftig utvikling – livslang læring for omstilling og konkurransevne*. Oslo: Kunnskapsdepartementet. Hentet fra

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/nou-2019-12/id2653116/>

NOU 2020:2. (2020). *Fremtidige kompetansebehov III: Læring og kompetanse i alle ledd*. Oslo: Kunnskapsdepartementet. Hentet fra

<https://www.regjeringen.no/contentassets/053481d65fb845be9a2b1674c35d6d14/no/pdfs/nou202020200002000dddpdfs.pdf>

NOU 2021:2 (2021) *Kompetanse, aktivitet og inntektssikring – Tiltak for økt sysselsetting*. Oslo: Arbeids- og sosialdepartementet. Hentet fra

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/nou-2021-2/id2832582/>

OECD (2017) *Digital Government Review of Norway*. Hentet fra:

<https://www.oecd.org/gov/digital-government-review-of-norway-9789264279742-en.htm>

Rørstad, K., Børing, P., Solberg, E., og Carlsten, T. C. (2019). *NHOs kompetansebarometer 2019 Resultater fra en undersøkelse om kompetansebehov blant NHOs medlemsbedrifter i 2019*. Oslo: NHO. Hentet fra https://www.nho.no/SysSiteAssets/analyse/nhos-kompetansebarometer-2019_nifurapport2019.pdf

https://www.nho.no/SysSiteAssets/analyse/nhos-kompetansebarometer-2019_nifurapport2019.pdf

Øi, S. V. (2021). *Livslang læring 2020: Befolkningens deltakelse på kurs, seminarer og konferanser. Resultatene fra Lærevilkårsmonitoren 2008 – 2020*. Oslo: Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse. Hentet fra <https://hkdir.no/rapportar/livslang-laering-befolkningens-deltakelse-paa-kurs-seminarer-og-konferanser-resultater-fra-laerevilkaarsmonitoren-2008-2020>

